

HEIPPA!-grammatik HEIPPA!-kielioppi

Raija Kangassalo

2011

Skolverket

www.skolverket.se

Denna lärobok är tänkt att användas vid modersmålsundervisning i finska och den sverigefinska kulturen i svenska skolor. Boken har utarbetats vid Finskt språk- och kulturcentrum, Mälardalens högskola, inom Skolverkets uppdrag om stöd för utveckling och produktion av böcker och andra läromedel för de nationella minoriteterna.

Innehåll

Till läraren – Opettajalle 2

Allmänt om det finska språket 3

Att tala och skriva finska 5

Vokalharmoni 8

Stadieväxling 10

Ordklasser 23

Satsdelar 26

NOMEN 30

Grundform och böjningsformer 30

Grundform, *A*-kassusstem och böjningsstem 31

Kassusformer 32

Grundform 33, *A*-kassus 33, *N*-kassus 39, *T*-kassus 42,

Lokalkassus 43, *SSA*-kassus 44, *STA*-kassus 46, *VN*-kassus 49, *LLA*-kassus 53,

LTA-kassus 55, *LLE*-kassus 58, Mera om inre och yttre lokalkassus 59,

NA-kassus 61, *KSI*-kassus 63, *TTA*-kassus 66, (*I*)*NE*-kassus 66, (*I*)*N*-kassus 67

Nomen i plural 68

T-plural 68, *I*-plural 69, *A*-kassus i plural 75, *N*-kassus i plural 77,

VN-kassus i plural 79

Komparation av adjektiv 81

Positiv 81, Komparativ 81, Superlativ 84, Komparation av adverb 86

Nomentyper 87

Nomen med vokalslut 87, *talo*-ord 87, *bussi*-ord 88, *mäki*-ord 88, *kieli*-ord 89, *vesi*-ord 89, *herne*-ord 90

Nomen med konsonantslut 91, *iloinen*-ord 91, *puhelin*-ord 91, *huoleton*-ord 92, *rakas*-ord 93, *kaunis*-ord 93, *kysymys*-ord 94, *pituus*-ord 95, *onnistunut*-ord 95, *ohut*-ord 96, *kyynel*-ord 96, *tytär*-ord 97

MINEN-substantiv 98

VERB 100

Verbets grundform 100, Stammen för grundformen 100,

Verbets personformer 101, Böjningsstem 102

Verbtyper 104

A-verb 104, *DA*-verb 106, *LLA*-verb 107, (*V*)*TA*-verb 109, (*I*)*TA*-verb 112,

(*E*)*TA*-verb 113

Tempus 115, Presens 115, Imperfekt 115, Bildande av *NUT*-formen 122, Perfekt 123, Pluskvamperfekt 123

Passiv 125, Presens passiv 125, Imperfekt passiv 128, Perfekt och pluskvamperfekt passiv 129

Modus 131, Indikativ 131, Imperativ 132, Konditionalis 135

MA-form 140

Ordföljd 142

Satstyper 142

Bilagor 145

Kassusböjning av pronomen 145

SI-imperfekt i standardspråket 149

Litteratur 151

Till läraren

Heippa!-grammatik hör till läroboksserien *Heippa! 1–3*. Grammatikboken innehåller den grammatik som tas upp i *Heippa!*-läroböckerna och är avsedd som en handbok till läraren. Till eleverna ska man ta upp sakerna på ett sätt som passar deras ålder, med hjälp av exempel.

I grammatikboken genomgås det viktigaste i det finska språket. Kasusformer är alla presenterade, likaså verbtyper och tidsformer. Av nomentyper presenteras nästan alla. Några saker presenteras bara i stora drag; sådana är t.ex. komparationen av adjektiv och adverb, ordklasser och satsdelar. Ägarändelsen presenteras inte alls. Vokalharmonin bör tas upp i ganska tidigt skede, stadi växlingen däremot i den ordning som den presenteras i läroböckerna och i övningarna.

I allmänhet ska läraren bara ta upp de frågor i grammatiken som är aktuella i respektive kapitel i läroboken. Läraren väljer ut det som ska undervisas på lektionen och som sedan ska övas in tillsammans – och lektionen ska innehålla även annat än grammatik!

Lycka till med att lära ut grammatik!

Opettajalle

Heippa!-kielioppi liittyy *Heippa! 1–3* -oppikirjasarjaan. Kielioppikirjassa on asioita, joita *Heippa!*-oppikirjoissa tulee esille. Kielioppikirja on tarkoitettu opettajan käsikirjaksi. Opillaille asiat täytyy opettaa heidän ikäänsä sopivalla tavalla, esimerkkien avulla.

Kieliopissa käydään läpi pääasiat suomen kielestä. Sijamuodot esitellään kaikki, samoin verbityypit ja aikamuodot. Nimityypeistä esitellään melkein kaikki. Jotkin asiat käsitellään vain päällisin puolin, esimerkiksi adjektiivien ja adverbien komparaatio, sanaluokat ja lauseenjäsenet. Omistusliitteitä ei käsitellä ollenkaan. Vokaalisointu kannattaa ottaa esille melko varhaisessa vaiheessa, astevaihtelu sen sijaan siinä järjestyksessä kuin se oppikirjoissa ja harjoituksissa tulee esille.

Ylipäätään pätee ohje, että opettajan kannattaa opettaa kieliopista vain ne asiat, jotka kulloisessakin oppikirjan kappaleessa ovat ajankohtaisia. Opettaja poimii kieliopista tunnilla opetettavat asiat, joita sitten harjoitellaan yhdessä – ja tunnin on sisällettävä muutakin kuin kielioppia!

Onnea kieliopin opettamiseen!

Raija Kangassalo

Allmänt om det finska språket

Svenska och de flesta andra språk i Europa tillhör den indoeuropeiska språkfamiljen. Svenskans närmaste släktspråk är norska, danska, isländska och färöiska. *Finska* tillhör den finsk-ugriska språkfamiljen. Finska och dess närmaste släktspråk, t.ex. *karelska* och *estniska*, talas i Östersjöområdet, och därför kallas de östersjöfinska språk. *Meänkieli*, som talas i norra Sverige, och *kvänfinska*, vid Ishavet i norra Norge, har på 2000-talet fått status som egna språk. Även samiska är besläktad med finska.

Finska är annorlunda uppbyggd än svenska. Man ska helt enkelt ändra på sina tankegångar när man lär sig finska. Men när man gör det, är det ett lätt språk!

Ändelser

I finska används ändelser i stället för självständiga ord.

talo/ssa i huset, *kerro/n* jag berättar.

Ordet kan ha flera ändelser efter varandra.

talo/i/ssa i husen, *kerro/i/n* jag berättade.

Ordstammen kan ändras när man fogar ändelser.

kirja bok, *kirjo/i/ssa* i böckerna,
käsi hand, *käde/ssä* i handen.

Inga *en-* eller *ett-*ord

I finska delas inte ord i *en-* och *ett-*ord¹, och orden behöver inte sättas i obestämd eller bestämd form. I stället uttrycks bestämdheten med ordföljd och ändelser.

Kadulla on poika. Det är en pojke på gatan.

Poika on kadulla. Pojken är på gatan.

Kadulla juokse/e poik/i/a. På gatan springer pojkar.

Poja/t juokse/vat kadulla. Pojkarna springer på gatan.

---

¹ Genus; neutrum och utrum.

Kongruens

De finska orden anpassar sig till varandra i en sats. Det här kallas *kongruens*.

Adjektiv, pronomen, räkneord och substantiv står oftast i samma numerus, i singular eller i plural, och i samma kasus.

Asun punaise/ssa talo/ssa. Jag bor i ettött hus. *Asun tuo/ssa talo/ssa.* Jag bor i det där huset. *Olen käynyt kahdeksa/ssa maa/ssa.*² Jag har varit i åtta länder.

Minulla on vain tällais/i/a sinis/i/ä tusse/j/a*³. Jag har bara sådana här blå tuschpennor. *Voisinko saada sinulta punaise/t tussi/t* lainaksi?* Kan jag få låna röda tuschpennor av dig?

Även predikatet och subjektet anpassar sig till varandra. Predikatverbet böjs då enligt subjektet.

Huomenna minä lähde/n kaupungille. I morgon ska jag till stan. *Miksi sinä e/t lähde koskaan mukaan?* Varför följer du aldrig med? *Tuomas ei lähde kaupungille.* Tuomas ska inte till stan. *Hän jää kotiin.* Han stannar hemma. *Me voi/mme soittaa pianoa.* Vi kan spela piano. *Te kuuntele/tte tarkkaan.* Ni lyssnar noga. *Seppo ja Senja tule/vat tänään.* Seppo och Senja kommer i dag. *He soitti/vat juuri.* De ringde nyss.

***

Finska är ett konsekvent språk. Det finns rikligt med böjningsändelser. Men när man lärt sig dem så är de lätta att använda, för reglerna håller!

Det krävs arbete att lära sig de finska orden, eftersom så många av dem är annorlunda än de i svenska. Men de är lätta att uttala och skriva. De finska bokstäverna uttalas alltid på samma sätt och skrivsättet är ljudenligt. Dessutom är många ord lånade från svenska!

² Efter räkneord är substantiv, adjektiv och pronomen i singular.

³ * = Ordet, formen eller hela uttrycket används i talspråket.

Att tala och skriva finska

Alfabetet

I finska används samma alfabet som i svenska. De olika bokstäverna är:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z Å Ä Ö

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z å ä ö

Nedan ges exempel på användningen och uttalet av de olika bokstäverna.

Vokaler ⁴		
<i>a</i>	<i>aja!</i> kör! <i>talo</i> hus, <i>kiva*</i> kul	<i>aamu</i> morgon, <i>ajaa</i> köra, <i>karavaani</i> karavan
<i>e</i>	<i>esiliina</i> förkläde, <i>tapetti</i> tapet, <i>Erkki</i> , <i>Merja</i>	<i>seerumi</i> serum, <i>modeemi</i> modem, <i>tulee</i> kommer
<i>i</i>	<i>iho</i> hud, <i>piha</i> gård, <i>ihminen</i> människa, <i>posti</i> post	<i>liike</i> affär, <i>piimä</i> filmjolk, <i>poliisi</i> polis, <i>musiikki</i> musik
<i>o</i>	<i>ovi</i> dörr, <i>pekoni</i> bacon, <i>kilo</i> kilo	<i>sanoo</i> säger, <i>vinoon</i> snett
<i>u</i>	<i>ulos</i> ut, <i>satula</i> sadel, <i>katu</i> gata	<i>uuni</i> ugn, <i>istuu</i> sitter, <i>kouluun</i> till skolan
<i>y</i>	<i>yhä</i> fortfarande, <i>yksin</i> ensam, <i>syksy</i> höst	<i>syy</i> orsak, <i>sänkyyn</i> in i sängen
<i>å</i>	<i>Åke</i> , <i>Åsa</i> , <i>Åström</i>	
<i>ä</i>	<i>äly</i> intellekt, <i>äsken</i> nyss, <i>sänky</i> säng, <i>metsä</i> skog	<i>ääni</i> röst, ljud, <i>itään</i> österut, <i>Hyvää päivää!</i> God dag!
<i>ö</i>	<i>öljy</i> olja, <i>pöllö</i> ugglor, <i>säiliö</i> behållare	<i>keittiöön</i> till/in i köket, <i>säiliöön</i> till/in i behållaren

Ett finskt *A* uttalas alltid öppet. Ett kort *A* och ett långt *A* uttalas lika öppet:
sali sal, *saali* sjal, *schal*, *kala* fisk, *kaali* kål.

Ett finskt *O* uttalas som ett svenskt *Å*: *odotus* väntan, *poika* pojke, *Olavi*.

Ett finskt *U* uttalas som ett svenskt *O* i *Olle*: *tukka* hår, *tuli* eld, *Ulla*.

⁴ När man uttalar en vokal hålls luftröret hela tiden öppet. Vokaler kan ensamma bilda en stavelse.

Diftonger: två olika vokaler i samma stavelse			
<i>ai</i>	<i>aina</i> alltid, <i>vain</i> bara, <i>sunnuntai</i> söndag	<i>au</i>	<i>auto</i> bil, <i>laulaa</i> sjunga, <i>halaus</i> kram
<i>ei</i>	<i>eilen</i> i går, <i>keittää</i> koka, <i>koneita</i> maskiner	<i>eu</i>	<i>eukko</i> gumma, <i>leuka</i> haka, <i>laskeutua</i> landa
<i>oi</i>	<i>oikku</i> nyck, <i>tarkoittaa</i> mena, <i>soi</i> ringer	<i>ou</i>	<i>outo</i> okänd, <i>koulu</i> skola, <i>uskoutua</i> anförtra sig
<i>ui</i>	<i>uida</i> simma, <i>huippu</i> topp, <i>istui</i> satt	<i>iu</i>	<i>viulu</i> fiol, <i>hius</i> hårstrå, <i>kariutua</i> förfalla
<i>äi</i>	<i>äiti</i> mamma, <i>päivittää</i> uppdatera, <i>hyväily</i> smekning	<i>äy</i>	<i>käydä</i> gå, besöka, <i>säikäyttää</i> skrämma
<i>öi</i>	<i>öisin</i> på nätterna, <i>söin</i> jag åt, <i>metelöit</i> du för väsen	<i>öy</i>	<i>köyhä</i> fattig, <i>pöytä</i> bord
<i>yi</i>	<i>syitä</i> orsaker, <i>hyväksyin</i> jag godkände	<i>ie</i>	<i>kieli</i> språk, <i>sielu</i> själ
		<i>uo</i>	<i>tuoli</i> stol, <i>vuori</i> berg
		<i>yö</i>	<i>yö</i> natt, <i>myöhään</i> sent, <i>Kyösti</i>

Konsonanter ⁵		
	korta	långa ⁶
<i>b</i>	<i>barbi</i> barbiedocka	
<i>c</i>	<i>cesium</i> cesium, <i>celsius</i> celsius	
<i>d</i>	<i>äidit</i> mammor, <i>desilitra</i> deciliter, <i>ladata</i> ladda	
<i>f</i>	<i>farao</i> farao, <i>fanfaari</i> fanfar	<i>graffiti</i> graffiti
<i>g</i>	<i>gepardi</i> gepard, <i>fagotti</i> fagott	
<i>h</i>	<i>hei!</i> hej! <i>ohi</i> förbi, <i>juhlat</i> fest, <i>tahra</i> fläck, <i>perhe</i> familj, <i>Juha</i>	
<i>j</i>	<i>juna</i> tåg, <i>haju</i> lukt	

⁵ När man uttalar en konsonant tillsluts luftröret för en stund. En konsonant kan enbart bilda en stavelse tillsammans med en eller flera vokaler.

⁶ Även *H*, *J* och *V* förekommer långa i talspråket: *rahaa** pengar (*A*-kasus), *hajju** lukt (*A*-kasus), *kuvvaa** bild (*A*-kasus).

	korta	långa
<i>k</i>	<i>katu</i> gata, <i>vika</i> fel	<i>sukka</i> socka, strumpa, <i>ikkuna</i> fönster
<i>l</i>	<i>loma</i> semester, <i>pala</i> bit, <i>askel</i> steg	<i>pallo</i> boll, <i>kellua</i> flyta
<i>m</i>	<i>sima</i> mjöd, <i>kumartaa</i> buga, <i>salama</i> blix	<i>kumma</i> konstig, <i>ymmärtää</i> förstå
<i>n</i>	<i>nuha</i> snuva, <i>sana</i> ord, <i>eilen</i> i går	<i>ennen</i> före, <i>kannattaa</i> löna sig
/ŋ/	<i>lanka</i> tråd, garn, <i>pinkoa</i> rusa i väg	<i>langat</i> trådar, <i>pingon</i> jag rusar i väg
<i>p</i>	<i>pesä</i> bo, <i>tupa</i> stuga	<i>nappi</i> knapp, <i>kirppis</i> loppis
<i>r</i>	<i>rivi</i> rad, <i>pari</i> par, <i>kirja</i> bok	<i>kerros</i> våning, <i>Mirri</i>
<i>s</i>	<i>sika</i> gris, <i>pesu</i> tvätt, <i>valas</i> val	<i>kissa</i> katt, <i>kassi</i> kasse
<i>t</i>	<i>tulla</i> komma, <i>latu</i> skidspår, <i>pojat</i> pojkar	<i>matto</i> matta, <i>kattila</i> kastrull
<i>v</i>	<i>vaja</i> skjul, <i>kuva</i> bild	
<i>z</i>	<i>zombi</i> zombie	<i>Mazda</i>

De olika konsonanterna uttalas i finska ungefär som i svenska. Undantag är dock *K*, *P*, och *T*, som uttalas nästan som *G*, *B* och *D*.⁷

katu gata, *kissa* katt, *kukkula* kulle, *tipu* kyckling, pippi, *paperi* papper.

Betoning

De finska orden ”sjunker”, det låter ibland som om man svalde ordslutet. Det beror på betoningen av de olika stavelserna. Huvudbetoningen ligger alltid på den första stavelsen och nästa stavelse är utan betoning. Varannan stavelse har en bibetoning och den sista stavelsen är alltid utan betoning.

tà-lo hus, *vè-tu-ri* lokomotiv, *kà-la-vèrk-ko* fisknät.

Varje ljud uttalas

Varje ljud i finskan har sin egen bokstav. Varje bokstav uttalas, alltid på samma sätt. Man kan säga att det finska språket uttalas så som det skrivs. Det är dock skillnad mellan talspråket och skriftspråket – men om man skriver talspråk, så skrivs det som det uttalas.

⁷ I svenska uttalas *K*, *P* och *T* oftast aspirerade i betonade stavelser.

Indelning i stavelser

Det kan vara viktigt att kunna dela orden i stavelser. Här får du de viktigaste reglerna för indelningen.

Det finns en stavelsegräns framför varje kombination av *konsonant + vokal*:

ta-lo hus, *i-lo* glädje.

Långa vokaler och diftonger delas inte i olika stavelser. De tillhör alltså samma stavelse: *aa-mu* morgon, *koi-ra* hund, *ju-naan* in i tåget.

Däremot finns det en stavelsegräns mellan vokaler i sådana vokalkombinationer som inte är diftonger: *ta-lo-a* hus (A-kasus), *ra-di-o* radio.

Vid fall av flera konsonanter börjar nästa stavelse fr.o.m. den sista konsonanten: *lak-ki* mössa, *kirk-ko* kyrka, *kirs-tu* kista.

De dubbla konsonanterna i en kasusändelse avdelas också i olika stavelser: *aa-mul-la* på morgonen, *ta-los-sa* i huset, *ju-nas-ta* ur tåget.

Öppen och sluten stavelse

Öppen stavelse slutar på vokal: *ta-lo* hus, *pöy-tä* bord.

Sluten stavelse slutar på konsonant: *tyt-tö* flicka, *ty-tön* flickans, *ta-los-sa* i huset.

Vokalharmoni⁸

Det finska språket har en princip av *vokalharmoni*. Det innebär att vokalerna inom ett ord anpassar sig till varandra. Den här principen påverkar hela språket.

Principerna i vokalharmonin:

- Ett ord kan endast innehålla bakre vokaler eller endast främre vokaler.
- De neutrala vokalerna kan däremot kombineras med andra neutrala vokaler och med både bakre och främre vokaler.

De bakre vokalerna är *A*, *O* och *U*.

maja koja, *juna* tåg, *juosta* springa, *ottaa* ta, *sota* krig, *jono* kö, *talo* hus, *katu* gata, *koulu* skola, *suku* släkt, *ulos* ut.

De främre vokalerna är *Y*, *Ä* och *Ö*.

kylpy bad, *käpy* kotte, *kyllä* ja, *kynä* penna, *mökä** buller, *tykätä** tycka, *nyökätä* nicka, *tämä* den/det här, *jörö* butter, *särö* spricka.

⁸ På finska: *vokaalisointu*, *vokaaliharmonia*.

De neutrala vokalerna är *E* och *I*.

eilen i går, *peili* spegel, *kieli* språk, *kivi* sten, *liike* affär.

De neutrala vokalerna kan kombineras med både bakre och främre vokaler.

hokea tjata, *huomenna* i morgon, *istua* sitta, *kaunis* vacker, *keitto* soppa, *kertoa* berätta, *piha* gård, *sali* sal, *sanoa* säga.

enää (inte) längre, *isä* pappa, *itkeä* gråta, *kesä* sommar, *mennä* gå, åka, *syli* famn, *säiliö* behållare.

Vokalharmonin påverkar även valet av vissa ändelsevarianter. Alla ändelser som har *A* eller *Ä*, *O* eller *Ö*, *U* eller *Y* anpassar sig till vokalharmonins principer. Då ska man välja mellan till exempel *ssa* eller *ssä* (*SSA*), *vat* eller *vät* (*VAT*), *ko* eller *kö* (*KO*) och *nut* eller *nyt* (*NUT*).

Om ordet har bakre vokaler används en ändelse med en bakre vokal.

sauna/ssa i bastun, *kadu/lla* på gatan, *keito/ssa* i soppan, *piha/lla* på gården, *otta/vat* de tar, *kerto/vat* de berättar, *juot/ko* dricker du, *istuu/ko* sitter hon/han, *on otta/nut* har tagit, *on istu/nut* har suttit.

Om ordet innehåller endast främre eller neutrala vokaler eller en kombination av de här används en ändelse med en främre vokal.

kylvy/ssä i badet, *kynä/llä* med penna, *syli/ssä* i famnen, *kesä/llä* på sommaren, *mene/vät* de går, de åker, *tykkäät/kö* tycke du, *itket/kö* gråter du, *on men/nyt* har gått, åkt, *on tykän/nyt* har tyckt, *on itke/nyt* har gråtit.

I sammansatta ord och nya lånord bestäms ändelsevokalerna utifrån den sista bakre eller främre vokalen i ordet.

kirja/hylly/ssä i bokhyllan, *pastörisoinni/lla* med hjälp av pastörisering, *olympialaisi/ssa* vid de olympiska spelen.

Stadieväxling⁹

Konsonanterna *K*, *P* och *T* ändras eller försvinner vid sista stavelsegränsen i stammen när man fogar vissa ändelser till ordet. Man brukar kalla det här *stadieväxling*.

- Det ena stadiet kallas *starkstadium*.

takki jacka, *lippu* flagga, biljett, *katto* tak, *sika* gris, *tapa* sed, *äiti* mamma, *sänky* säng, *nukkua* sova, *hyppiä* hoppa, *ottaa* ta, *lampaat* (flera) får, *kintaat* vantar, *hyppään* jag hoppar.

- Det andra stadiet kallas *svagstadium*.

takit jackor, *liput* flaggor, biljetter, *katolla* på taket, *siat* grisar, *tavat* seder, *äidit* mammor, *sängyt* sängar, *nukun* jag sover, *hypin* jag hoppar, *otan* jag tar, *lammas* får, *kinnas* vante, *hypätä* hoppa.

Konsonantkombinationerna *SK*, *SP*, *ST*, *KS*, *TS* och *TK* varierar dock inte.

laiska lat : *laiskat* lata, *piispa* biskop : *piispat* biskopar, *risti* kors : *ristit* (flera) kors, *taksi* taxi : *taksit* (flera) taxin, *metsä* skog : *metsät* skogar, *matka* resa : *matkat* resor.

Kombinationen *HK* kan varieras men det är inte obligatoriskt.

vihko häfte : *vihkossa* / *vihossa* i häftet, *nahka* skinn : *nahkassa* / *nahassa* i skinnet.

I vissa ord finns ingen variation.

rahka kvarg : *rahkassa* i kvargen, *keuhko* lunga : *keuhkot* lungor, *pihka* kåda : *pihkassa* i kådan; förtjust, förälskad.

I vissa ord finns däremot alltid variation.

pyyhkiä torka upp : *pyyhin* jag torkar upp, *vihkiä* viga : *vihin* jag viger.

Några nya lånord och talspråksord har ingen variation.

auto bil : *autossa* i bilen, *paraati* parad : *paraatissa* i paraden, *muki* mugg : *mukissa* i muggen, *pipo* toppluva : *pipossa* i toppluvan, *mopo** moppe : *mopolla** med moppe.

Det finns två typer av stadieväxling, den vanliga och den omvända stadieväxlingen.

⁹ Kallas även *konsonantväxling*, *K*, *P*, *T*-växling, på finska *astevaihtelu*.

Vanlig stadiesvaxling

Nomen i singular¹⁰

I den vanliga stadiesvaxlingen står grundformen i starkstadium. Även *A*-kasus, *VN*-kasus och *NA*-kasus står i starkstadium. De övriga kasusformerna står i svagstadium. Konsonantparen i den vanliga stadiesvaxlingen ser du i tabellen.

<i>kk k</i>	<i>kukka</i> blomma : <i>kuka/t</i> blommor
<i>pp : p</i>	<i>lippu</i> flagga : <i>lipu/t</i> flaggor
<i>tt : t</i>	<i>hattu</i> hatt : <i>hatu/t</i> hattar
<i>k : Ø</i>	<i>sika</i> gris : <i>sia/t</i> grisar
<i>p : v</i>	<i>tapa</i> sed : <i>tava/t</i> seder
<i>t : d</i>	<i>äiti</i> mamma : <i>äidi/t</i> mammor
<i>nk : ng /ŋk/ : /ŋŋ/</i>	<i>sänky</i> säng <i>sängy/t</i> sängar
<i>mp : mm</i>	<i>kampa</i> kam : <i>kamma/t</i> kammar
<i>lt : ll</i>	<i>ilta</i> kväll : <i>illa/t</i> kvällar
<i>nt : nn</i>	<i>hinta</i> pris : <i>hinna/t</i> priser
<i>rt : rr</i>	<i>virta</i> ström <i>virra/t</i> strömmar
<i>uku : uvu</i> <i>yky : yvy</i> <i>rki : rje</i> <i>lki : lje</i>	<i>suku</i> släkt : <i>suvu/t</i> släkter <i>kyky</i> förmåga : <i>kyvy/t</i> förmågor <i>särki</i> mört : <i>särje/t</i> mörtar <i>kylki</i> sida : <i>kylje/t</i> sidor
<p>Orden <i>poika</i> pojke och <i>aika</i> tid i svagstadiesformer: <i>k</i> försvinner och <i>i</i> ändras till <i>j</i>: <i>poika</i> pojke : <i>poja/n</i> pojkens, <i>aika</i> tid : <i>aja/n</i> tidens</p>	

¹⁰ Singular = ental.

Böjningsmönster i olika kasus för nomen:

Kasus	Stadium	Exempel
Grundform	starkt	<i>lakki</i> mössa, <i>äiti</i> mamma, <i>ranta</i> strand
A-kasus	starkt	<i>lakki/a</i> , <i>äiti/ä</i> , <i>ranta/a</i>
N-kasus	svagt	<i>laki/n</i> , <i>äidi/n</i> , <i>ranna/n</i>
SSA-kasus	svagt	<i>laki/ssa</i> , <i>äidi/ssä</i> , <i>ranna/ssa</i>
STA-kasus	svagt	<i>laki/sta</i> , <i>äidi/stä</i> , <i>ranna/sta</i>
VN-kasus	starkt	<i>lakki/in</i> , <i>äiti/in</i> , <i>ranta/an</i>
LLA-kasus	svagt	<i>äidi/llä</i> , <i>ranna/lla</i>
LTA-kasus	svagt	<i>äidi/ltä</i> , <i>ranna/lta</i>
LLE-kasus	svagt	<i>äidi/lle</i> , <i>ranna/lle</i>
NA-kasus	starkt	<i>äiti/nä</i>
KSI-kasus	svagt	<i>äidi/ksi</i>

Etsin lakki/a! Jag letar efter mössan! *Otitko sinä laki/n?* Tog du mössan? *Laki/ssa on kiva* merkki.* Det är ett roligt märke på mössan. *Lakki/in tuli tahra.* Det blev en fläck på mössan. *Pidän tästä laki/sta.* Jag tycker om den här mössan. *Äidi/llä on silmälasit.* Mamma har glasögon. *Kerron asian äidi/lle.* Jag berättar det för mamma. *Sain sen äidi/ltä.* Jag fick den av mamma. *Äiti/nä en voi hyväksyä sitä.* Som mamma kan jag inte acceptera det. *Tulin äidi/ksi nuorena.* Jag blev mamma i ung ålder. *Ranna/ssa on vene.* Det är en båt vid stranden. *Laiva tulee ranta/an.* Båten kommer till stranden. *Ranna/lla voi istua.* Man kan sitta på stranden. *Mennään ranna/lle!* Vi går till stranden!

Kasus	Stadium	Exempel
Grundform	starkt	<i>kuppi kopp, kaupunki stad, kampa kam</i>
A-kasus	starkt	<i>kuppi/a, kaupunki/a, kampa/a</i>
N-kasus	svagt	<i>kupi/n, kaupungi/n, kamma/n</i>
SSA-kasus	svagt	<i>kupi/ssa, kaupungi/ssa, kamma/ssa</i>
STA-kasus	svagt	<i>kupi/sta, kaupungi/sta, kamma/sta</i>
VN-kasus	starkt	<i>kuppi/in, kaupunki/in, kampa/an</i>
LLA-kasus	svagt	<i>kaupungi/lla, kamma/lla</i>
LTA-kasus	svagt	<i>kaupungi/lta</i>
LLE-kasus	svagt	<i>kaupungi/lle</i>
NA-kasus	starkt	<i>kuppi/na</i>
KSI-kasus	svagt	<i>kamma/ksi</i>

Kuppi on muovia. Koppen är av plast. *Kupi/ssa on kahvia.* Det finns kaffe i koppen. *Kaadan kahvia kuppi/in.* Jag håller kaffe i koppen. *Juon kahvia kupi/sta.* Jag dricker kaffe ur koppen. *Minulla on purkki kuppi/na.* Jag har en burk som kopp. *Kaupungi/n valot näkyvät kauas.* Stadens ljus syns långt. *Kaupungi/ssa on satatuhatta asukasta.* Det finns ett hundra tusen invånare i staden. *Kaupunki/in tulee paljon turisteja.* Det kommer många turister till staden. *On kiva* käydä kaupungi/lla.* Det är roligt att gå på stan. *Lähdetkö kaupungi/lle?* Ska du ut på stan? *Kamma/sta on irronnut piikkejä.* Det har lossnat tänder i kammen. *Kamma/lla voi soittaa.* Man kan spela på kam. *Luulin kynää kamma/ksi.* Jag trodde pennan var en kam.

Verb i presens¹¹

Den vanliga stadiesväxlingen förekommer endast vid verbtyp 1. Konsonantparen i den vanliga stadiesväxlingen finns i tabellen.

<i>kk k</i>	<i>nukku/a</i> sova : <i>nuku/n</i> jag sover
<i>pp : p</i>	<i>hyppi/ä</i> skutta : <i>hypi/n</i> jag skuttar
<i>tt : t</i>	<i>otta/a</i> ta <i>ota/n</i> jag tar
<i>k : Ø</i>	<i>luke/a</i> läsa : <i>lue/n</i> jag läser
<i>p : v</i>	<i>luopu/a</i> avstå <i>luovu/n</i> jag avstår
<i>t : d</i>	<i>tietä/ä</i> veta : <i>tiedä/n</i> jag vet
<i>nk : ng /ŋk/ : /ŋŋ/</i>	<i>onki/a</i> meta : <i>ongi/n</i> jag metar
<i>mp : mm</i>	<i>ampu/a</i> skjuta <i>ammu/n</i> jag skjuter
<i>lt : ll</i>	<i>viiltä/ä</i> skära : <i>viillä/n</i> jag skär
<i>nt : nn</i>	<i>anta/a</i> ge : <i>anna/n</i> jag ger
<i>rt : rr</i>	<i>ymmärtä/ä</i> förstå <i>ymmärrä/n</i> jag förstår
<i>lke : lje</i> <i>rke : rje</i>	<i>kulke/a</i> gå, färdas : <i>kulje/n</i> jag går, jag färdas <i>särke/ä</i> slå sönder : <i>särje/n</i> jag slår sönder

I den vanliga stadiesväxlingen står grundformen¹² i starkstadium. *Minä*- och *sinä*-formerna står i svagstadium, medan *hän*-formen står i starkstadium. *Me*- och *te*-formerna står i svagstadium, medan *he*-formen står i starkstadium.

Verbform	Stadium	Exempel
grundform	starkt	<i>autta/a</i> hjälpa, <i>puke/a</i> klä på sig, <i>vetä/ä</i> dra
<i>minä</i> -form	svagt	<i>auta/n</i> , <i>pue/n</i> , <i>vedä/n</i>
<i>sinä</i> -form	svagt	<i>auta/t</i> , <i>pue/t</i> , <i>vedä/t</i>
<i>hän</i> -form	starkt	<i>autta/a</i> , <i>puke/e</i> , <i>vetä/ä</i>

¹¹ Presens =utid.

¹² Grundform =A-infinitiv (infinitiv 1 i kort form).

Verbform	Stadium	Exempel
<i>me-form</i> ¹³	svagt	<i>auta/mme, pue/mme, vedä/mme</i>
<i>te-form</i>	svagt	<i>auta/tte, pue/tte, vedä/tte</i>
<i>he-form</i>	starkt	<i>autta/vat, puke/vat, vetä/vät</i>

Mummoa täytyy autta/a. Man ska hjälpa mormor. *Niina osaa puke/a itse.* Niina kan klä på sig själv. *Ei saa vetä/ä lujaa!* Man får inte dra hårt! *Auta/n sinua.* Jag hjälper dig. *Sinä pue/t aina hitaasti.* Du klär på dig alltid långsamt. *Matti vetä/ä viivan vihkoon.* Matti drar ett streck i skrivboken.

Verbform	Stadium	Exempel
grundform	starkt	<i>leikki/ä leka, saapu/a anlända, sulke/a stänga</i>
<i>minä-form</i>	svagt	<i>leiki/n, saavu/n, sulje/n</i>
<i>sinä-form</i>	svagt	<i>leiki/t, saavu/t, sulje/t</i>
<i>hän-form</i>	starkt	<i>leikki/i, saapu/u, sulke/e</i>
<i>me-form</i>	svagt	<i>leiki/mme, saavu/mme, sulje/mme</i>
<i>te-form</i>	svagt	<i>leiki/tte, saavu/tte, sulje/tte</i>
<i>he-form</i>	starkt	<i>leikki/vät, saapu/vat, sulke/vat</i>

On kiva* leikki/ä ulkona. Det är roligt att leka utomhus. *On aika sulke/a.* Det är dags att stänga. *Joulupukki aiko/o saapu/a koulun juhlaan.* Jultomten tänker komma till skolfesten. *Sulje/n oven.* Jag stänger dörren. *Täälläkö sinä leiki/t?* Är det här du leker? *Maija leikki/i nukella.* Maija leker med en docka. *Leiki/mme aina yhdessä.* Vi leker alltid tillsammans.

¹³ Talspråksformen av verb i *me-form* står alltid i svagstadiet: *me autetaan* vi hjälper, *me vedetään* vi drar.

Omvänd stadiesväxling

Nomen i singular

Ord som slutar på *E* och ord som slutar på en *konsonant* har en omvänd stadiesväxling, om de har *K*, *P* eller *T* i sista stavelsegränsen i stammen. Sådana ord är till exempel *E*-ord, *AS*-ord, *TON*-ord och *IN*-ord:

Ordtyp	Grundform	A-kasus sg.	Övriga kasus
<i>E</i> -ord	<i>liike</i> affär	<i>liike/ttä</i>	<i>liikkee/n</i>
<i>AS</i> -ord	<i>lammas</i> får	<i>lammas/ta</i>	<i>lampaa/lla</i>
<i>TON</i> -ord	<i>työtön</i> arbetslös	<i>työtön/tä</i>	<i>työttömä/lle</i>
<i>IN</i> -ord	<i>keitin</i> kokare	<i>keitin/tä</i>	<i>keittime/stä</i>

Konsonantparen i växlingen är:

<i>k : kk</i>	<i>liike</i> affär : <i>liikkee/ssä</i> i affären
<i>p : pp</i>	<i>saapas</i> stövel : <i>saappaa/ssa</i> i stöveln
<i>t : tt</i>	<i>osoite</i> adress : <i>osoittee/ssa</i> i adressen
$\emptyset : k$	<i>koe</i> prov : <i>kokee/ssa</i> i provet
<i>v : p</i>	<i>varvas</i> tå : <i>varpaa/ssa</i> i tån
<i>d : t</i>	<i>laude</i> bastulav : <i>lautee/lla</i> på bastulaven
<i>ng : nk /ηη/ : /ηk/</i>	<i>rengas</i> ring : <i>renkaa/ssa</i> i ringen
<i>mm : mp</i>	<i>hammas</i> tand : <i>hampaa/ssa</i> i tanden
<i>ll : lt</i>	<i>allas</i> bassäng : <i>altaa/ssa</i> i bassängen
<i>nn : nt</i>	<i>kinnas</i> vante : <i>kintaa/ssa</i> i vanten
<i>rr : rt</i>	<i>kaarre</i> kurva : <i>kaartee/ssä</i> i kurvan
<i>hje : hke</i> <i>lje : lke</i>	<i>lahje</i> byxben : <i>lahkee/ssa</i> i byxbenet <i>hylje</i> säl : <i>hylkee/llä</i> sälen (har)

Grundformen och *A*-kassformen står i svagt stadium. I de övriga kassformerna står konsonanten i starkt stadium.

Kass	Stadium	Exempel
grundform	svagt	<i>liike</i> affär, <i>saapas</i> stövel, <i>koe</i> prov
<i>A</i> -kass	svagt	<i>liike/ttä</i> , <i>saapas/ta</i> , <i>koe/tta</i>
<i>N</i> -kass	starkt	<i>liikkee/n</i> , <i>saappaa/n</i> , <i>kokee/n</i>
<i>SSA</i> -kass	starkt	<i>liikkee/ssä</i> , <i>altaa/ssa</i> , <i>kokee/ssa</i>
<i>STA</i> -kass	starkt	<i>liikkee/stä</i> , <i>altaa/sta</i> , <i>kokee/sta</i>
<i>VN</i> -kass	starkt	<i>liikkee/seen</i> , <i>altaa/seen</i> , <i>kokee/seen</i>
<i>LLA</i> -kass	starkt	<i>liikkee/llä</i> , <i>renkaa/lla</i> , <i>lautee/lla</i>
<i>LTA</i> -kass	starkt	<i>liikkee/ltä</i> , <i>lautee/lta</i>
<i>LLE</i> -kass	starkt	<i>liikkee/lle</i> , <i>varpaa/lle</i> , <i>lautee/lle</i>
<i>NA</i> -kass	starkt	<i>liikkee/nä</i> , <i>levittee/nä</i>
<i>KSI</i> -kass	starkt	<i>liikkee/ksi</i> , <i>levittee/ksi</i>

Liikkee/n ovi on lukossa. Affärsdörren är låst. *Liikkee/ssä on paljon väkeä.* Det är mycket folk i affären. *Tänään liikkee/seen tulee taas ehkä sata asiakasta.* I dag kommer det kanske ett hundra kunder till affären. *Lapset eivät halua tulla pois altaa/sta.* Barnen vill inte komma upp ur bassängen. *Renkaa/lla voi tehdä monta eri liike/ttä.* Med ringen kan man göra olika rörelser. *Auts, kirja putosi varpaa/lle!* Autsch, boken föll ned på tån! *Täällä on liian kuuma, minun täytyy lähteä lautee/lta!* Det är för varmt här, jag måste lämna laven! *Meillä on Smalia levittee/nä.* Vi har Smal som bordsmargarin. *Hän lukee kokee/seen.* Han läser för provet. *Minkä numeron sait kokee/sta?* Vilket betyg fick du på provet?

Kasus	Stadium	Exempel
grundform	svagt	<i>osoite</i> adress, <i>kaiutin</i> högtalare, <i>lammas</i> får
A-kasus	svagt	<i>osoite/tta</i> , <i>kaiutin/ta</i> , <i>lammas/ta</i>
N-kasus	starkt	<i>osoitteen</i> , <i>kaiuttimeen</i> , <i>lampaan</i>
SSA-kasus	starkt	<i>osoitteen/ssa</i> , <i>kaiuttime/ssa</i>
STA-kasus	starkt	<i>osoitteen/sta</i> , <i>kaiuttime/sta</i>
VN-kasus	starkt	<i>osoitteen/seen</i> , <i>kaiuttime/en</i>
LLA-kasus	starkt	<i>lampaan/lla</i> , <i>asiakkaan/lla</i> ¹⁴
LTA-kasus	starkt	<i>lampaan/lta</i> , <i>asiakkaan/lta</i>
LLE-kasus	starkt	<i>lampaan/lle</i> , <i>asiakkaan/lle</i>
NA-kasus	starkt	<i>lampaan/na</i> , <i>asiakkaan/na</i>
KSI-kasus	starkt	<i>lampaan/ksi</i> , <i>asiakkaan/ksi</i>

Minulla ei ole koulun osoite/tta. Jag har inte adressen till skolan. Hän asuu tässä osoitteen/ssa. Han bor på den här adressen. Kaiuttimeen johto on rikki. Högtalarladden är trasig. Kaiuttime/ssa on jokin vika. Det är något fel på högtalaren. Kaiuttime/sta ei kuulu kunnolla. Det hörs inte riktigt från högtalaren. Lampaan/lla on lämmin turkki. Fåret har en varm päls. Lampaan/lle täytyy antaa ruokaa. Man ska ge mat till fåret. Luulen aina pässiä lampaan/ksi. Jag tror alltid att baggen är ett får. Tilaan tuotteen asiakkaan/lle. Jag beställer produkten till kunden. Hän on meillä asiakkaan/na. Han är kund hos oss. Hän tuli viime vuonna meille asiakkaan/ksi. Han blev vår kund förra året.

¹⁴ Asiakas kund.

Verb i presens

Den omvända stadieväxlingen förekommer i verbtyper 3, 4 och 6. De växlande konsonantparen står i tabellen.

<i>k : kk</i>	<i>tykä/tä*</i> tycka : <i>tykkää/n*</i> jag tycker
<i>p : pp</i>	<i>hypä/tä</i> hoppa : <i>hyppää/n</i> jag hoppar
<i>t : tt</i>	<i>ajatel/la</i> tänka : <i>ajattele/n</i> jag tänker
<i>Ø : k</i>	<i>maa/ta</i> ligga : <i>makaa/n</i> jag ligger
<i>v : p</i>	<i>kiive/tä</i> klättra : <i>kiipeä/n</i> jag klättrar
<i>d : t</i>	<i>suudel/la</i> kyssa : <i>suutele/n</i> jag kysser
<i>ng : nk /ηη/ : /ηk/</i>	<i>hanga/ta</i> gnugga : <i>hankaa/n</i> jag gnuggar
<i>mm : mp</i>	<i>lämme/tä</i> bli varmare : <i>lämpene/e</i> det blir varmare
<i>ll : lt</i>	<i>kulla/ta</i> förgylla : <i>kulta/a</i> det förgyllar
<i>nn : nt</i>	<i>kuunnel/la</i> lyssna : <i>kuuntele/n</i> jag lyssnar
<i>rr : rt</i>	<i>verra/ta</i> jämföra : <i>vertaa/n</i> jag jämför
<i>hje : hke</i> <i>lje : lke</i> <i>rje : rke</i>	<i>puhje/ta</i> spricka (ut) : <i>puhkea/a</i> spricker (ut) <i>valje/ta</i> ljusna, klarna : <i>valkene/e</i> ljusnar, klarnar <i>tarje/ta</i> inte frysa : <i>tarkene/n</i> jag fryser inte

Grundformen står i svagstadium medan samtliga personformer står i starkstadium.

Verbtyp 3

Verbform	Stadium	Exempel
grundform	svagt	<i>ajatel/la</i> tänka, <i>suudel/la</i> kyssa, <i>hypel/lä</i> hoppa, skutta
<i>minä</i> -form	starkt	<i>ajattele/n, suutele/n, hyppele/n</i>
<i>sinä</i> -form	starkt	<i>ajattele/t, suutele/t, hyppele/t</i>
<i>hän</i> -form	starkt	<i>ajattele/e, suutele/e, hyppele/e</i>
<i>me</i> -form	starkt	<i>ajattele/mme, suutele/mme, hyppele/mme</i>
<i>te</i> -form	starkt	<i>ajattele/tte, suutele/tte, hyppele/tte</i>
<i>he</i> -form	starkt	<i>ajattele/vat, suutele/vat, hyppele/vät</i>

Täytyy *ajatel/la* ensin! Man ska tänka först! *Ajattele/n* sinua. Jag tänker på dig. *Rakastunut pari suutele/e koko ajan!* Det förälskade paret kysser varandra hela tiden! *Pappi sanoo: Nyt saatte suudel/la!* Prästen säger: Nu får ni kyssas! *Västäräkki hyppele/e pellolla.* Sädersärlan hoppar på åkern. *Tytöt hyppele/vät pihalla.* Flickorna hoppar och skuttar på gården.

Verbtyp 4

Verbform	Stadium	Exempel
grundform	svagt	<i>tykä/tä*</i> tycka, <i>hypä/tä</i> hoppa, <i>maa/ta</i> ligga, <i>kiive/tä</i> klättra <i>verra/ta</i> jämföra
<i>minä</i> -form	starkt	<i>tykkää/n, hyppää/n, makaa/n, kiipeä/n, vertaa/n</i>
<i>sinä</i> -form	starkt	<i>tykkää/t, hyppää/t, makaa/t, kiipeä/t, vertaa/t</i>
<i>hän</i> -form	starkt	<i>tykkä/ä, hyppä/ä, maka/a, kiipeä/ä, verta/a</i>
<i>me</i> -form	starkt	<i>tykkää/mme, hyppää/mme, makaa/mme, kiipeä/mme vertaa/mme</i>
<i>te</i> -form	starkt	<i>tykkää/tte, hyppää/tte, makaa/tte, kiipeä/tte, vertaa/tte</i>
<i>he</i> -form	starkt	<i>tykkää/vät, hyppää/vät, makaa/vat, kiipeä/vät vertaa/vat</i>

Tykkää/t/kö* sinä tästä? Tycker du om det här? *En tykkää* että sinä kiusaat minua!* Jag tycker inte om att du retar mig. *King Kong tykkää* salaamista.* Kingkong tycker om sallat. *On vaarallista hypä/tä tästä.* Det är farligt att hoppa härifrån. *Tytöt hyppää/vät narua.* Flickorna hoppar rep. *Ei ole kiva* vain maa/ta rannalla.* Det är inte roligt att bara ligga på stranden. *Täällä sinä vain makaa/t!* Här ligger du bara och drar dig! *Kissa osaa kiive/tä puuhun.* Katten kan klättra upp i trädet. *Poika kiipeä/ä joka paikkaan.* Pojken klättrar på alla ställen. *Näitä asioita ei voi verra/ta.* De här kan inte jämföras. *Miksi te aina vertaa/tte Suomea ja Ruotsia?* Varför jämför ni alltid Finland och Sverige?

Verbtyp 6

Verbform	Stadium	Exempel
grundform	svagt	<i>kalve/ta</i> bli blek, <i>pae/ta</i> fly
<i>minä</i> -form	starkt	<i>kalpene/n, pakene/n</i>
<i>sinä</i> -form	starkt	<i>kalpene/t, pakene/t</i>
<i>hän</i> -form	starkt	<i>kalpene/e, pakene/e</i>
<i>me</i> -form	starkt	<i>kalpene/mme, pakene/mme</i>
<i>te</i> -form	starkt	<i>kalpene/tte, pakene/tte</i>
<i>he</i> -form	starkt	<i>kalpene/vat, pakene/vat</i>

Potilas alkoi kalve/ta. Patienten började bli blek. *Monista maista pakene/e ihmisiä.* Från många länder flyr människor. *Marjat halpene/vat syksyllä.* Bären blir billigare på hösten. *Hän on alkanut vanhe/ta.* Han har börjat bli äldre.

Verbtyperna 4 och 6: *HJE*-, *LJE*- och *RJE*-verb

I verbtyperna 4 och 6 finns det några verb som har stadiöväxlingsparen *HJE* : *HKE*, *LJE* : *LKE*, *RJE* : *RKE*: *puhjeta* spricka, spricka ut, *lohjeta* lossna, spricka sönder, *haljeta* klyvas, *tarjeta* inte frysa. Verben är inte många, men de används ganska ofta.

Verbform	Stadium	Exempel
grundform	svagt	<i>puhje/ta</i> spricka ut, <i>halje/ta</i> klyvas, <i>tarje/ta</i> inte frysa
<i>minä</i> -form	starkt	<i>tarkene/n</i>
<i>sinä</i> -form	starkt	<i>tarkene/t</i>
<i>hän</i> -form	starkt	<i>puhkea/a</i> , <i>halkea/a</i> , <i>tarkene/e</i>
<i>me</i> -form	starkt	<i>tarkene/mme</i>
<i>te</i> -form	starkt	<i>tarkene/tte</i>
<i>he</i> -form	starkt	<i>puhkea/vat</i> , <i>halkea/vat</i> , <i>tarkene/vat</i>

Ordklasser

Liisa on suomalainen tyttö. Hänellä on kaksi veljeä ja yksi sisar. Joskus Liisa kokoaa palapeliä heidän kanssaan, mutta muihin leikkeihin sisarukset ovat liian pieniä. Luokkatoverien luona on kiva* olla. He pelaavat palloa, kiipeävät puissa tai lukevat kirjoja ja katsovat jännittäviä ohjelmia televisiosta.

Liisa är en finsk flicka. Hon har två bröder och en syster. Ibland lägger Liisa pussel tillsammans med dem, men för andra lekar är syskonen alltför små. Det är kul att vara (hemma) hos klasskamrater. De spelar boll, klättrar i träd eller läser böcker och tittar på spännande program i tv.

Vilka ordklasser tillhör de olika orden i texten?

Substantiv: *Liisa*, *tyttö* flicka, *veli* bror (form *veljeä*), *sisar* syster, *palapeli* pussel (*palapeliä*), *leikki* lek (*leikkeihin*), *sisarukset* syskon, *luokkatoveri* klasskamrat (*luokkatoverien*), *pallo* boll (*palloa*), *puu* träd (*puissa*), *kirja* bok (*kirjoja*), *ohjelma* program (*ohjelmia*) och *televisio* tv (*televisiosta*).

Adjektiv: *suomalainen* finsk, *pieni* liten (form *pieniä*), *kiva** kul, rolig och *jännittävä* spännande (*jännittäviä*).

Pronomen: *hän* hon (form *hänellä*), *he* de (*he*, *heidän*), *muu* annan (*muihin*).

Räkneord: *kaksi* två, *yksi* en.

Verb: *olla* vara (former *on*, *ovat*, *olla*), *koota* lägger (*kokoavat*), *pelata* spela (*pelaavat*), *kiivetä* klättra (*kiipeävät*), *lukea* läsa (*lukevat*), *katsoa* titta (*katsovat*).

Partiklar: *ja* och, *joskus* ibland, *kanssaan* tillsammans med dem, *mutta* men, *liian* alltför, *luona* hos.

Eftersom finska är mycket annorlunda än svenska så uppfattar man även grammatiken annorlunda. I finsk grammatik brukar orden indelas i tre stora ordklasser: *nomen*, *verb* och *partiklar*.

Nomen

Gemensamt för nomen är att de böjs i kasusformer. Nomen indelas i *substantiv*, *adjektiv*, *pronomen* och *räkneord*.

Substantiv

– Substantiv är oftast namn på konkreta saker: *tyttö* flicka, *varvas* tå, *sukulainen* släkting, *talo* hus, *kaupunki* stad, *maa* land, *maanosa* världsdel, *tähti* stjärna, *voileipä* smörgås, *kukka* blomma, *koulu* skola, *koti* hem, *taulu* tavla, *kuva* bild. Eller de är

egennamn: *Pirjo, Mats, Lampinen, Andersson, Sundsvall, Tukholma* Stockholm, *Norrlanti* Norrland, *Lappi* Lappland, *Ruotsi* Sverige, *Suomi* Finland.

– Substantiv kan också vara namn på abstrakta ting: *rakkaus* kärlek, *omatunto* samvete, *demokratia* demokrati, *suomi* finska, *ruotsi* svenska, *asuminen* boende, *kansallisuus* medborgarskap, *inhimillisyyys* mänsklighet, *sivistys* bildning, *syksy* höst, *ilta* kväll, *koulunkäynti* skolgång.

De svenska substantiven indelas i *en-* och *ett-*ord, men någon sådan indelning finns inte i finska. Bestämmdheten är inte heller viktig i finskan. Delvis uttrycks bestämmdheten med hjälp av ordföljden och kasusvariationen.

Adjektiv

Adjektiv är ord som beskriver egenskap: *hyvä* god, *pitkä* lång, *iloinen* glad, *vihainen* arg, *punainen* röd, *vihreä* grön, *vaimea* svag, matt, *matala* låg. *minkäläinen?* hurudan? *minkä niminen?* vilket namn? De flesta adjektiven har jämförelseformer.

Pronomen

Pronomen är ord som används i stället för substantiv. De kan indelas i många underkategorier, t.ex.

- Personliga pronomen: *minä* jag, *sinä* du, *hän* han, hon, *me* vi, *te* ni, *he* de.
- Demonstrativa pronomen: *tämä* den här, *tuo* den där, *se* den, *nämä* de här, *nuo* de där, *ne* de.
- Relativa pronomen: *joka* som, vilken, *mikä* som, vilken.
- Interrogativa pronomen: *kuka?* vem? *mikä?* vad? vilken? *kumpi?* vilken (av de två)?

Räkneord

Räkneorden indelas i två kategorier, grundtalen och ordningstalen.¹⁵

- Grundtal är t.ex. *yksi* en, *kaksi* två, *kymmenen* tio, *kolmetoista* tretton, *viisikymmentä* femtio, *sata* hundra, *tuhat* tusen, *viisituhatta* femtusent.
- Ordningstal är t.ex. *ensimmäinen* första, *toinen* andra, *kymmenes* tionde, *kolmastoista* trettonde, *viideskymmenes* femtionde, *sadas* hundra, *tuhannes* tusende, *viidestuhannes* femtusende.

Böjning av räkneord presenteras inte i den här grammatiken.

¹⁵ Grundtal ≠ kardinala räkneord; ordningstal = ordinala räkneord.

Verb

Verb är ord som uttrycker att man gör någonting. De beskriver t.ex. en händelse, tillstånd eller en process: *tehdä* göra, *ommella* sy, *juosta* springa, *pudota* falla ned, *sataa* regna, *tapahtua* ske, *olla* vara, *hypätä* hoppa, *juoda* dricka, *herätä* vakna, *osata* kunna.

Verben indelas i personformer¹⁶ och nominalformer¹⁷. I den här grammatiken behandlas enbart personformerna och ett par nominalformer.

Partiklar

Partiklarna indelas i olika grupper:

– Adverb, t.ex. *aina* alltid, *joskus* ibland, *välittömästi* omedelbart, *hyvin* bra, *ensin* först, *nyt* nu.

– Konjunktioner:

Samordnande konjunktioner: *ja* och, *sekä* samt, *eli* eller, *tai* eller, *vai* eller, *mutta* men, *vaan* utan.

Underordnande konjunktioner: *että* att, *jotta* (för) att, *koska* eftersom, *kun* när, *jos* om, *vaikka* trots, *kuin* än, som.

– Postpositioner, t.ex. *kanssa* (tillsammans) med, *jälkeen* efter, *kohti* mot, *takana* bakom, *vieressä* bredvid, *päällä* på. De placeras efter huvudordet, t.ex. *mummon kanssa* tillsammans med mormor, *koulun jälkeen* efter skolan, *kotia kohti* mot hemmet, hemåt, *sohvan takana* bakom soffan, *puun vieressä* bredvid trädet, *kaapin päällä* (ovan)på skåpet.

– Prepositioner, t.ex. *ennen* före, innan, *pitkin* längs, *kohti* mot, *keskellä* i mitten av. De placeras före huvudordet, t.ex. *ennen kevättä* före våren, *ilman rahaa* utan pengar, *kohti tulevaisuutta* mot framtiden, *keskellä lattiaa* i mitten av golvet, mitt på golvet.

– Interjektioner, t.ex. *hei!* hej! *terve!* hej! *blää!* blä(h)! *jippii!* jippi!

– Enklitiska partiklar, t.ex. *KIN*, *KO*, *KÄ*, *KÄÄN* som fogas till ordslutet. T.ex. *minäkin* även jag, *tuletko?* kommer du? *eikä* och inte, *en minäkään* inte jag heller.

¹⁶ Personformer = finita verbformer.

¹⁷ Nominalformer = infinita verbformer.

Satsdelar

I den här grammatiken tas endast en del av satsdelarna upp, nämligen predikat, subjekt, objekt och predikativ.

Predikat

Kärnan i en sats utgörs av ett *verb*. Det här verbet kallas satsens *predikat*. Som predikat står verbets personform.

Tänään käyn kirjastossa. I dag besöker jag biblioteket. *Miksi sinä et lähde mukaan?* Varför följer du inte med? *Kirjastonhoitaja neuvoo mielellään.* Bibliotekarien ger gärna råd. *Päasette auton kyydissä, isä sanoo.* Ni får skjuts med bilen, säger pappa. *Kiva, * pääsemme auton kyydissä!* Kul, vi får skjuts med bilen! *Kirjastosta tytölainaaavat kesälukemista.* På biblioteket lånar flickorna sommarläsning.

Subjekt

Subjektet är satsdelen som uttrycker vem eller vad det är som agerar i satsen. Oftast står ett separat ord som subjekt.

Kun tytöt tulevat kirjastosta, he ostavat torilta jätskit*. När flickorna kommer från biblioteket, köper de glass på torget. *Aurinko paistaa lämpimästi.* Solen skiner varmt. *Myyjä antaa heille isot tötteröt pehmistä*.* Expediten ger dem stora strutar med mjukglass. *Tiina maksaa jäätelöt, koska Meijulla ei ole mukanaan rahaa.* Tiina betalar glassarna, för Meiju har inga pengar med sig. *He päättävät lähteä uimaan.* De beslutar att åka och bada.

Subjektet står oftast i grundformen, men det kan även stå i *A*-kasus och ibland i *N*-kasus.

Jonna ja Sami ovat ruotsinsuomalaisia. Jonna och Sami är sverigefinnar. *Metsässä kasvaa sieniä ja marjoja.* Det växer svampar och bär i skogen. *Nyt minun täytyy lähteä.* Nu måste jag gå.

Ibland står inget ord som subjekt i satsen, utan subjektet syns i verbets personändelse.

Kotona Tiina purkaa laukkunsa, panee kirjat hyllyyn ja ottaa uimapuvun. Hemma packar Tiina upp sin väska, ställer böckerna i hyllan och tar baddräkten. *Mihin aikaan tulette kotiin? äiti kysyy.* Vilken tid kommer ni hem? frågar mamma. *Lähdemme sillä aikaa kapungille.* Vi åker till stan under tiden. *Tulemme viideltä, Tiina vastaa.* Vi kommer klockan fem, svarar Tiina.

Satser som beskriver naturfenomen har sällan subjekt. I vissa satser finns aldrig någon subjektsperson, utan subjektet anses ingå i predikatverbet.

Nyt sataa. Det regnar nu. *On lämmintä*¹⁸. Det är varmt. *Tuulee kovasti.* Det blåser hårt. *Tällä bussilla pääsee uimarannalle.* Med den här bussen kommer man till badstranden. *Rannalla voi uida ja pelata palloa.* På stranden kan man bada och spela bollspel. *Utisten mukaan metsä*¹⁹ *hakataan syksyllä.* Enligt nyheterna huggs skogen ned till hösten. *Toivottavasti metsää ei hakata, vaan vain harvennetaan.* Förhoppningsvis huggs skogen inte ned, utan man bara gallrar den.

Objekt

Verben indelas i intransitiva och transitiva. De intransitiva verben kan inte ta objekt. Intransitiva verb är t.ex. *olla* vara, *istua* sitta, *nukkua* sova, *kävellä* gå, promenera och *pudota* falla, ramla (ner).

De transitiva verben orsakar oftast en ändring i föremålet de påverkar. De kan ta objekt. Sådana verb är t.ex. *syödä* äta, *ajatella* tänka, *lukea* läsa, *katsoa* titta och *siivota* städa.

Tulen, kun olen syönyt omena/n. Jag kommer när jag ätit äpplet. *Ajattelen sinu/a usein.* Jag tänker ofta på dig. *Hän lukee kirja/a.* Hon läser i en bok. *Perhe istuu katsomassa televisio/ta.* Familjen sitter och tittar på tv. *Matin täytyy siivota pöytä.* Matti ska städa bordet. *Hän siivoaa pöydä/n ja lähtee sitten pelaamaan jalkapallo/a.* Matti städar bordet och går sedan och spelar fotboll.

Val av objektskasus

Objektet står i A-kasus i följande fall:

Det är A-kasus som är ”starkast” som objektskasus. När du väljer objektskasus, ska du först kontrollera, om objektet ska stå i A-kasus.

– Satsen är negativ:

Minä en osta tuo/ta hame/tta. Jag köper inte den där kjolen. *Hän ei syö omena/a.* Han äter inte äpple. *Talo/a ei maalata tänä vuonna.* Huset ska inte målas i år. *Sinun ei tarvitse osata kaikke/a.* Du behöver inte kunna allt.

– Handlingen är pågående:

Mies on korjaamassa auto/a juuri nyt. Mannen håller på och lagar bilen. *Äiti on lukemassa kirja/a.* Mamma håller på och läser i en bok. *Maalarit maalaavat talo/a.* Målarna målar huset.

– Det handlar om obestämda mängder av t.ex. matämnen:

Ostan jäätelö/ä, karkki/a ja limsa/a. Jag köper glass, godis och läsk. *Syön aamiaiseksi kananmuna/a, juusto/a ja voileipä/ä.* Jag äter ägg, ost och smörgås till frukost.

¹⁸ Predikativ.

¹⁹ Uppfattas som objekt i den finska satsen.

– Det handlar om en aktivitet som man alltid gör:

Syön kala/a ja juon maito/a. Jag äter fisk och dricker mjölk. *Nainen ajaa auto/a.* Kvinnan kör bil. *Hän polttaa tupakka/a.* Han röker. *Tyttö ja poika käyvät koulu/a.* Flickan och pojken går i skolan.

– Det handlar om så kallade A-kasusverb som alltid har objektet i A-kasus:

Minä rakastan sinu/a! Jag älskar dig! *Vihaan räntäsade/tta!* Jag hatar snöblandat regn! *Pelkään koiri/a.* Jag är rädd för hundar. *Arvostan si/tä.* Jag uppskattar det. *Kunnioitan hän/tä.* Jag respekterar honom. *Kaipaam hän/tä.* Jag längtar efter henne. *Tiina auttaa mummo/a.* Tiina hjälper mormor. *He odottavat bussi/a.* De väntar på bussen.

Objektet står i grundformen i följande fall:

När du tagit reda på att det inte finns något skäl att sätta objektet i A-kasus kan du prova om objektet ska stå i grundformen.

– Predikatet i satsen står i passivform:

Talo maalataan tänä vuonna. Huset ska målas i år. *Ostetaan auto!* Vi köper en bil! *Seuraavana päivänä opettaja yllätetään.* Följande dag överraskas läraren. *Me tehdään* ulkomaanmatka.* Vi gör en utlandsresa.

– Verbet står i imperativ:²⁰

Syö puuro ja juo maito! Ät upp gröten och drick upp mjölken! *Osta auto!* Köp en bil! *Ottakaa esite!* Ta en broschyr!

– I måste-sats:²¹

Minun täytyy ostaa uusi hame. Jag måste köpa en ny kjol. *Pojan pitää saada hyvä numero, että hän pääsee korkeakouluun.* Pojken måste få ett bra betyg för att komma in på högskolan. *Vauvan täytyy saada puhdas vaippa.* Bebisen måste få en ren blöja.

I måste-sats står subjektet (oftast) i N-kasus; därför ska objektet sättas i grundformen.

Objektet står i N-kasus i följande fall:

Om ingen av de ovanstående formerna kan användas, sätter du objektet i N-kasus. Om satsen har (eller skulle kunna ha) subjektet i grundformen och predikats verbet anpassar sig till subjektet, står objektet i N-kasus.

Tiina syö ensin puuron ja juo maidon. Tiina äter först gröten och dricker upp mjölken. *Jälkiruoaksi hän syö jäätelön.* Till efterrätt äter hon en glass. *Miehet maalaavat talon kesällä.* Männen målar huset på sommaren. *Petri ostaa uuden mopon.* Petri köper en ny moppe. *Äiti soittaa puhelun ystävälleen, ottaa sitten kukkaron ja käy ostamassa lehden.* Mamma ringer ett samtal till sin vän, tar sedan plånboken och går och köper en tidning.

²⁰ I *sinä*- och *te*-former av imperativ.

²¹ *Måste-sats* =necessiv konstruktion.

Predikativ

Predikativ förekommer endast i satser som har *olla* vara eller *tulla* bli som predikat. Predikativet står oftast i grundformen eller i *A*-kasus och mycket sällan i *N*-kasus.

Tiina on tyttö ja Petri ja Miikka ovat poiki/a. Tiina är en flicka och Petri och Miikka är pojkar. *Olen iloinen ja onnellinen.* Jag är glad och lycklig. *Kahvi on kuuma/a ja paha/a, mutta maito on kylmä/ä ja hyvä/ä.* Kaffe är varmt och smakar illa men mjölken är kall och god. *Kukat ovat sinisi/ä ja keltaisi/a.* Blommorna är blå och gula. *Juhlat olivat hauska/t.* Festen var rolig. *Eskilstuna on Sörmlanti/a ja Uumaja on Västerbotteni/a.* Eskilstuna är en del av Sörmland och Umeå är en del av Västerbotten. *Tämä peli on meidä/n, Maija/n ja minu/n.* Det här spelet är vårt, Majjas och mitt. *Maijasta tulee lastenhoitaja.* Maija ska bli barnskötare.

En sats kan sakna subjekt men ändå ha predikativ.

On kylmä/ä ja pimeä/ä. Det är kallt och mörkt. *Meistä tulee hyvi/ä äitej/ä ja isi/ä.* Vi blir goda mammor och pappor. *Heistä tulee opettaji/a.* De ska bli lärare.

NOMEN

Grundform och böjningsformer

Nominativ singular uppfattas som grundformen för nomen. Uppslagsord i ordböcker står i grundformen, t.ex. *talo* hus, *kissa* katt, *auto* bil, *kaunis* vacker, *punainen* röd, *penkki* bänk, *ovi* dörr, *pieni* liten, *hän* han, hon, *tuo* den där, *joku* någon, *yksi* en, *kymmenen* tio, *kolmas* tredje, *sadas* hundra. Nominativ singular kallas i den här grammatiken *grundformen*.

Kasusformerna är omdöpta med namn som är lättare att komma ihåg.

Traditionellt namn	Namn i den här grammatiken	Traditionellt namn	Namn i den här grammatiken
Nominativ	Grundform	Ablativ	<i>LTA</i> -kasus
Partitiv	<i>A</i> -kasus	Allativ	<i>LLE</i> -kasus
Genitiv	<i>N</i> -kasus	Essiv	<i>NA</i> -kasus
Akusativ	<i>T</i> -kasus	Translativ	<i>KSI</i> -kasus
Inessiv	<i>SSA</i> -kasus	Abessiv	<i>TTA</i> -kasus
Elativ	<i>STA</i> -kasus	Komitativ	<i>(I)NE</i> -kasus
Illativ	<i>VN</i> -kasus ²²	Instruktiv	<i>(I)N</i> -kasus
Adessiv	<i>LLA</i> -kasus		

Kasusändelserna fogas till böjningsstammen som ofta är likadan som grundformen. I många ordtyper skiljer sig dock grundformen och böjningsstammen från varandra. Man ska därför titta på slutet av grundformen, och utifrån det kan man räkna ut hur ordet böjs.

Man ska även tänka på hur vokalerna ändras när ordet böjs. En vokal kan bytas ut mot en annan, vokalens längd kan ändras och den kan försvinna helt. Vid ord som har stadiesväxling ska man även tänka på vilket stadium som används. De flesta nomentyper har en vanlig stadiesväxling (grundformen, *A*-, *VN*- och *NA*-kasus står i starkstadium, och de övriga kasusen står i svagstadium). Några

²² *V* = vokal.

nomentyper har dock en omvänd stadiesväxling (grundformen och *A*-kasus står i svagstadium och de övriga kasusen i starkstadium).

Grundform, *A*-kasusstam och böjningsstam för övriga kasus

Grundformen är den form som står i lexikon. De andra stammarna är ofta samma som grundformen. *A*-kasus har ibland en egen stam, och de övriga kasusen har en annan stam, ordets böjningsstam.

Både vokalerna och konsonanterna i stammen kan ändras. Man ska även tänka på stadiesväxlingen: Har ordet stadiesväxling? Förekommer det andra ändringar i stammen? Ska man ha en bakre eller en främre variant av ändelsen?

Grundform ²³	<i>A</i> -kasusstam	Böjningsstam för övriga kasus
<i>talo, kesä</i>	<i>talo-, kesä-</i>	<i>talo-, kesä-</i>
<i>muu, yö</i>	<i>muu-, yö-</i>	<i>muu-, yö-</i>
<i>vapaa, vihreä</i>	<i>vapaa-, vihreä-</i>	<i>vapaa-, vihreä-</i>
<i>bussi, tori</i>	<i>bussi-, tori-</i>	<i>bussi-, tori-</i>
<i>pankki, tyttö</i>	<i>pankki-, tyttö-</i>	<i>pankki-, pankki-, tyttö-, tytö-</i>
<i>katu, sänky</i>	<i>katu-, sänky-</i>	<i>katu-, kadu-, sänky-, sängy-</i>
<i>poika, mäki</i>	<i>poika-, mäke-</i>	<i>poika-, poja-; mäki-, mäe-</i>
<i>kieli, vesi</i>	<i>kiel-, vet-</i>	<i>kiele-, vetę vede-</i>
<i>herne, osoite</i>	<i>herne-, osoite-</i>	<i>hernee-, osoittee-</i>
<i>iloinen, sininen</i>	<i>ilois-, sinis-</i>	<i>iloise-, sinise-</i>
<i>avain, tuuletin</i>	<i>avain-, tuuletin-</i>	<i>avaime-, tuulettime-</i>
<i>huoleton, työtön</i>	<i>huoleton-, työtön-</i>	<i>huolettoma-, työttömä-</i>
<i>pylväs, rakas</i>	<i>pylväs-, rakas-</i>	<i>pylvää-, rakkaa-</i>

²³ Ordbetydelser: *talo* hus, *kesä* sommar, *muu* annan, *yö* natt, *vapaa* fri, *vihreä* grön, *bussi* buss, *tori* torg, *pankki* bank, *tyttö* flicka, *katu* gata, *sänky* säng, *poika* pojke, *mäki* backe, *kieli* språk, *vesi* vatten, *herne* ärta, *osoite* adress, *iloinen* glad, *sininen* blå, *avain* telefon, *tuuletin* fläkt, *huoleton* sorglös, *työtön* arbetslös, *pylväs* pelare, *rakas* kär, älskling, *kaunis* vacker, *valmis* färdig, *lippis* keps, *kysymys* fråga, *vastaus* svar, *pituus* längd, *ystävyyss* vänskap, *ohut* tunn, *kevyt* lätt, *kyynel* tår, *joutsen* svan, *tytär* dotter, *mies* man.

Grundform	A-kasusstam	Böjningsstam för övriga kasus
<i>kaunis, lippis</i>	<i>kaunis-, lippis-</i>	<i>kaunii-, lippikse-</i>
<i>kysymys, vastaus</i>	<i>kysymys-, vastaus-</i>	<i>kysymykse-, vastaukse-</i>
<i>pituus, ystävyys</i>	<i>pituut-, ystävyyt-</i>	<i>pituute-, pituude-, ystävyyte-, ystävyyyde-</i>
<i>onnistunut, väsynyt</i>	<i>onnistunut-, väsynyt-</i>	<i>onnistunee-, väsynee-</i>
<i>ohut, kevyt</i>	<i>ohut-, kevyt-</i>	<i>ohue-, kevye-</i>
<i>kyynel, joutsen</i>	<i>kyynel-, joutsen-</i>	<i>kyynele-, joutsene-</i>
<i>tytär, mies</i>	<i>tytär-, mies-</i>	<i>tyttäre-, miehe-</i>

Kasusformer

Det finns 15 kasusformer. Den allra vanligaste kasusformen är *grundformen*. *A-* och *N-kasus* används också mycket. *SSA-*, *STA-* och *VN-kasus*, *LLA-*, *LTA-* och *LLE-kasus* används ganska ofta, medan *TTA-*, *(I)NE-* och *(I)N-kasus* är sällsynta. *T-kasus*²⁴ används bara på några ord.

Rektion

Rektion innebär att satsen innehåller ett styrande ord som bestämmer vilket kasus som används i ett annat ord. Det styrande ordet är oftast ett verb.

Maija ottaa kirjan pulpeti/sta ja panee sen laukku/un. Maija tar boken ur bänken och stoppar in den i väskan. *Kotona hän ottaa kirjan lauku/sta ja panee sen pöydä/lle.* Hemma tar hon boken ur väskan och lägger den på bordet. *Haluan tutustua Matti/in.* Jag vill lära känna Matti. *Olen ihastunut hän/en.* Jag är förtjust i honom. *Kerron asian Liisa/lle.* Jag berättar det för Liisa. *Kysy asiaa Pirko/lta!* Fråga Pirkko om det! *Pidän paljon tästä ohjelma/sta.* Jag tycker mycket om det här programmet.

²⁴ Som akkusativ benämns i den här grammatiken endast *T*-former av personpronomen och personligt frågeord: *minut, sinut, hänet, meidät, teidät, heidät* och *kenet*.

Grundform (Nominativ)   Kasusändelse: -

Grundformen är den vanligaste kasusformen i finska. Den har ingen kasusändelse. Det är den här formen som står som uppslagsord i ordböcker. Grundformen står i starkstadium vid vanlig stadiesväxling och i svagstadium vid omvänd stadiesväxling.

talo hus, *tyttö* flicka, *katu* gata, *muu* annan, *sänky* säng, *poika* pojke, *kauhea* hemsk, *tämä* den här, *kesä* sommar, *vihreä* grön, *yö* natt, *bussi* buss, *mäki* backe, *kieli* språk, *vesi* vatten, *herne* ärtor, *iloinen* glad, *puhelin* telefon, *huoleton* sorglös, *työtön* arbetslös, *rakas* älskling, *pylväs* pelare, *kaunis* vacker, *kysymys* fråga, *vastaus* svar, *pituus* längd, *ystävyyys* vänskap, *onnistunut* lyckad, *väsynyt* trött, *ohut* tunn, *kevyt* lätt, *kyynel* tår, *joutsen* svan, *kuningatar* drottning, *tytär* dotter.

Grundformen används i många satsdelar som subjekt, objekt, predikativ och adverbial.

Ruoka on pöydällä. Maten står på bordet. *Poika lukee kirjaa.* Pojken läser i boken. *Kahvi on kuumaa.* Kaffet är varmt. *Osta jäätelö!* Köp en glass. *Syödään jäätelö!* Vi äter en glass! *Kirja on mielenkiintoinen.* Boken är intressant. *Voittaja on tyttö.* Vinnaren är en flicka. *Minun täytyy olla täällä koko päivä.* Jag ska vara här hela dagen. *Koulu loppuu kello kolme.* Skolan slutar klockan tre.

A-kasus (Partitiv)

Kasusändelser: A, TA, TTA

A-kasus är en rent grammatisk kasusform. Det används av grammatiska skäl. A-kasus används i nästan lika stor omfattning som grundformen.

A-kasus står i starkstadium vid vanlig stadiesväxling och i svagstadium vid omvänd stadiesväxling.

Hur sätter man ord i A-kasus?

A-kasus har tre olika ändelser: A (a eller ä), TA (ta eller tä) och TTA (tta eller ttä).

1) Oftast används ändelsen A (a eller ä)

Ordet får då ett a eller ett ä på slutet: *auto/a* bil, *koira/a* hund, *ikkuna/a* fönster, *kirja/a* bok, *kynä/ä* penna, *hylly/ä* hylla, *päivä/ä* dag, *pele/ä* spel, *itse/ä* själv, *viikko/a* vecka, *kenkä/ä* sko, *leipä/ä* bröd, *lehte/ä* tidning, blad.

Många ord som i grundformen slutar på I har E i alla kasusformer, även i A-kasus: (*joki*) *joke/a* å, älv, (*ovi*) *ove/a* dörr, (*nimi*) *nime/ä* namn.

2) Ganska ofta är kasusändelsen TA (ta eller tä)

Den här ändelsen används när ordet slutar på a) två vokaler, b) en konsonant och c) efter konsonantstammen.

a) Ordet slutar på två vokaler

De två vokalerna kan vara sinsemellan likadana eller olika: *maa/ta* land, *pää/tä* huvud, *tie/tä* väg, *työ/tä* arbete, *vapaa/ta* ledig, fri, *televisio/ta* tv, *keittiö/tä* kök.

b) Ordet slutar på konsonant

- **S-ord:** *rikas/ta* rik, *mies/tä* man, *kaunis/ta* vacker, *rakennus/ta* byggnad, *kerros/ta* våning, *päätös/tä* beslut, *vihannes/ta* grönsak, *kysymys/tä* fråga, *vastaus/ta* svar.

- **IN-ord:** *puhelin/ta* telefon, *tulostin/ta* skrivare, *helistin/tä* skallra.

- **TON-ord:** *huoleton/ta* sorglös, *koditon/ta* tidlös, *työtön/tä* arbetslös, *hävytön/tä* oförskämnd.

- **NUT-ord:** *kuollut/ta* död, *saastunut/ta* förorenad, *väsynyt/tä* trött.

- **UT-ord:** *ohut/ta* tunn, *kevyt/tä* lätt, *lyhyt/tä* kort.

- **L-, N- och R-ord:** *kyynel/tä* tår, *sävel/tä* ton, melodi, *joutsen/ta* svan, *kämmen/tä* handflata, *sisar/ta* syster, *tytär/tä* dotter.

c) TA fogad till konsonantstam

- i några **I-ord:** (*kieli*) *kiel/tä* språk, (*pieni*) *pien/tä* liten, (*suuri*) *suur/ta* stor, (*nuori*) *nuor/ta* ung, (*sieni*) *sien/tä* svamp. Obs! (*lapsi*) *las/ta* barn, (*veitsi*) *veis/tä* kniv, (*lumi*) *lun/ta* snö, (*meri*) *mer/ta* hav, (*veri*) *ver/ta* blod.

- i **NEN-ord:** I de här orden förkortas stammen och till den fogas ett **S:** (*suomalainen*) *suomalais/ta* finsk, finne, finländare, (*ruotsalainen*) *ruotsalais/ta* svensk, (*punainen*) *punais/ta* röd, (*iloinen*) *ilois/ta* glad, (*hevonen*) *hevos/ta* häst, (*ihminen*) *ihmis/tä* människa, (*sininen*) *sinis/tä* blå, (*minkälainen?*) *minkälais/ta?* hurdan?

3) TTA (tta eller ttä) används i några ordtyper. De här orden är:

- **E-ord:** Ändelsen fogas till ordslutet: *huone/tta* rum, *hame/tta* kjol, *kone/tta* maskin, *vene/ttä* båt, *pääte/ttä* terminal, *täyte/ttä* fyllning.

- **SI-ord:** **SI** ändras till **TTA (tta eller ttä):** (*uusi*) *uu/tta* ny, (*vuosi*) *vuot/ta* år, (*käsi*) *kä/ttä* hand, (*vesi*) *ve/ttä* vatten.

- VVS-ord: S-slutet ändras till TTA (*tta* eller *ttä*): (*rakkaus*) *rakkau/tta* kärlek, (*totuus*) *totuu/tta* sanning, (*ystävyyys*) *ystävyy/ttä* vänskap, (*röyhkeys*) *röyhkey/ttä* fräckhet.

Konkreta ord, ämnesord och abstrakta ord

När det gäller *A*-kasus är det bra att definiera begreppen *konkreta ord*, *ämnesord* och *abstrakta ord*.

Konkreta ord

Konkreta ord kallas ofta även *odelbara ord* eller *styckeord*, eftersom de avser en helhet som inte kan indelas i olika delar. De är föremål, människor eller saker. Man kan se, höra eller ta på dem, t.ex. *pöytä* bord, *matto* matta, *ikkuna* fönster, *tyttö* flicka, *koira* hund, *torvi* trumpet, *salaisuus* hemlighet, *kysymys* fråga, *lupaus* löfte.

Ämnesord

Ämnesord eller *materiaord* avser olika ämnen, materia, t.ex. vätskor och maträtter. Ämnesord är *delbara*, och är på så sätt motsatser till konkreta ord. De kan indelas i delar, t.ex. vatten kan hällas i flera glas, och även det som blir kvar i kannan är fortfarande vatten! Ämnesord är t.ex. *mehu* saft, *maito* mjölk, *vesi* vatten, *viili* filmjölk, *puuro* gröt, *kangas* tyg, *ruoho* gräs, *hiekkä* sand. Även ordet *raha* pengar används ofta som ämnesord. Många ord kan användas som styckeord eller som ämnesord, beroende på situationen, t.ex. *voileipä* smörgås, *makkara* korv.

Abstrakta ord

Abstrakta ord avser saker som man inte kan se, höra eller ta på, saker som bara finns i vår tanke- eller föreställningsvärld, t.ex. *rakkaus* kärlek, *ilo* glädje, *ystävyyys* vänskap, *elämä* liv, *lukeminen* läsning, *matematiikka* matematik. Även abstrakta ord är delbara.

Användningen av *A*-kasus

A-kasus är mycket vanlig kasusform. I vissa fall är det obligatoriskt att använda *A*-kasus. Här presenteras de vanligaste fallen då ordet ska stå i *A*-kasus.

1. *A*-kasus i kvantitetsuttryck

A-kasus används i uttryck där man anger antal eller mängd av någonting. Första ordet är oftast ett räkneord, ett nummer, som står i grundform, och det andra ordet står i *A*-kasus. Efter räkneordet *yksi* en står ordet dock i grundform.

• Siffror 2, 3, 4 ... osv. + *A*-kasus

kaksi poika/a två pojkar

kolme tyttö/ä tre flickor

kuusi kaunis/ta kukka/a sex vackra blommor

kaksikymmentä las/ta tjugo barn

sata kruunu/a hundra kronor

nolla kruunu/a noll kronor

Siffror 1 + grundform

yksi poika en pojke

yksi tyttö en flicka

yksi kaunis kukka en vacker blomma

yksi lapsi ett barn

yksi kruunu en krona

Substantivet står i singular efter ett räkneord, trots att det oftast handlar om många!

Ruotsissa on yli yhdeksän miljoona/a asukas/ta. Det finns över nio miljoner invånare i Sverige. *Kentällä juoksee kaksi poika/a.* Det springer två pojkar på planen. *Kolme tyttö/ä keinuu.* Tre flickor gungar. *Ostan neljä jätski/ä**. Jag köper fyra glassar. *Hän syö neljä kerta/a päivässä.* Hon äter fyra gånger om dagen. *Perhe omistaa kaksi auto/a.* Familjen äger två bilar.

Även andra ord som anger antal eller mängd utlöser *A*-kasus. Sådana ord är t.ex. *monta* många, *pari* ett par, *puoli* halv, *paljon* mycket, *vähän* lite, *enemmän* mera och *vähemmän* mindre.

Ostan monta jätski/ä*. Jag köper många glassar. *Luokassa on monta suomalais/ta oppilas/ta.* Det finns många finska elever i klassen. *Koulussa on pari suomalais/ta opettaja/a.* Det finns ett par finska lärare i skolan. *Ohjelma kestää puoli tunti/a.* Programmet pågår i en halv timme. *Leirille tarvitaan paljon ruoka/a.* Till lägret behövs det mycket mat. *Minulla on vain vähän raha/a.* Jag har bara lite pengar. *Haluatko lisää kakku/a?* Vill du ha mera tårter? *Onko täällä enemmän lukemis/ta?* Finns det mera läsning här? *Pitää syödä enemmän vihanneksi/a ja vähemmän makkara/a!* Man ska äta mera grönsaker och mindre korv! *Luokassa on paljon oppilaita/ta.* Det finns många elever i klassen. *Kadulla ajaa paljon autoj/a.* På gatan kör många bilar.

I ovanstående exempel står kvantitetsuttrycken som subjekt eller objekt i satsen. I andra fall böjs orden som vanligt.

Kahde/lla poja/lla ja kolme/lla tyttö/llä on tumma tukka. Två pojkar och tre flickor har mörkt hår. *Tykkään kahde/sta ruokalaji/sta: pitsa/ta ja hampurilaise/ta.* Jag tycker om tvånåträtter: pizza och hamburgare.

• Måttord + A-kasus

Även i ord som står efter sk. måttord används *A*-kasus. Måttord är t.ex. *kilo* kilo, *litra* liter, *lasi* glas, *kuppi* kopp, *pullo* flaska, *paketti* paket, *pussi* påse, *aski* ask och *laatikko* låda.

Ämnesord och abstrakta ord står i *A*-kasus singular efter ett måttord: *kilo jauheliha/a* ett kilo köttfärs, *litra maito/a* en liter mjölk, *lasi mehu/a* ett glas saft, *kuppi tee/tä* en kopp te, *pullo limsa/a* en flaska läsk, *paketti makaroni/a* ett paket makaroner, *pussi karkki/a* en påse godis, *joukko lapsi/a* en grupp barn.

Konkreta styckeord står i *A*-kasus plural efter ett måttord: *kilo perunoi/ta* ett kilo potatis, *aski tulitikku/ja* en ask tändstickor, *pussi omenoi/ta* en påse äpplen, *laatikko mansikoi/ta* en låda jordgubbar, *litra hernei/tä* en liter ärtor.

Ett mått-ord efter en siffra står också i *A*-kasus: *Äiti ostaa kolme litra/a maito/a, kaksi kilo/a jauhoj/a, kaksi pala/a hiiva/a, sata gramma/a suklaa/ta ja pari kilo/a omenoi/ta*. Mamma köper tre liter mjölk, två kilo mjöl, två bitar jäst, hundra gram choklad och ett par kilo äpplen.

2. Preposition +*A*-kasus

I finska används ibland ord som kallas prepositioner. Det är småord som står framför det ordet de styr.

Ordet står i *A*-kasus efter en preposition: *ennen kesä/ä* före sommaren, *ilman kerma/a* utan grädde, *keskellä kaupunki/a* mitt i stan, *kohti mei/tä* mot oss, *lähellä metsä/ä* nära skogen, *pitkin tie/tä* längs vägen, *päin puu/ta* mot ett träd, *vastapäätä kaupungintalo/a* mittemot stadshuset.

3. *A*-kasus i sats

Ord i *A*-kasus står oftast i slutet av satsen, till höger om verbet.

• *EI* + *A*-kasus

Negation medför oftast *A*-kasus.

Koulussa ei ole juhlasali/a. Det finns ingen aula i skolan. *Hänellä ei ole lakki/a*. Han har ingen mössa. *Jokaisesta ei tule jalkapalloilija/a*. Alla blir inte fotbollsspelare. *Isä ei osta auto/a*. Pappa köper inte någon bil. *En halua tuo/ta takki/a*. Jag vill inte ha den där jackan.

• Subjekt i *A*-kasus

Ämnesord och ord i plural står i *A*-kasus i slutet av satsen.

Lasissa on maito/a. Det finns mjölk i glaset. *Pöydällä on ruoka/a*. Det står mat på bordet. *Hänellä on raha/a*. Han har pengar. *Pihalla leikkii lapsi/a*. Det leker barn på gården. *Samilla on uusi/a ystävä/iä*. Sami har nya vänner.

Om subjektet i satsen står i *A*-kasus står verbet alltid i *hän*-formen!

I nekande sats står subjektet i *A*-kasus om man förnekar hela dess tillvaro.

Meillä ei ole auto/a. Vi har ingen bil. *Puistossa ei ole kiipeilyteline/ttä*. Det finns ingen klätterställning i parken.

Om man däremot inte förnekar tillvaron av subjektet står det i grundform. Då står subjektetsordet oftast i början av satsen.

Auto ei ole tallissa (vaan pihalla). Bilen står inte i garaget (utan på gården). *Juna ei ole vielä asemalla (vaan se on tulossa)*. Tåget står inte ännu på stationen (utan det är i antågande).

- Predikativ i A-kasus

Predikativ står i A-kasus när det syftar på ett ämnesord, ett abstrakt ord eller om ordet står i plural.

Vesi on kylmä/ä. Vattnet är kallt. *Tuoremehu on kallis/ta.* Juice är dyrt. *Onko tämä mehu/a?* Är det här saft? *Kengät ovat nahka/a.* Skorna är av läder. *Pelaaminen on hauska/a.* Det är roligt att spela. *Läksyjen lukeminen on raskas/ta.* Det är tungt att läsa läxor. *Uiminen on ihana/a.* Det är härligt att simma. *He ovat amerikkalaisi/a.* De är amerikaner.

Om satsen saknar subjekt står predikativ i A-kasus.

Kummituslinnassa on jännittävä/ä. Det är spännande i ett spökslott. *Tuntureilla voi olla vaarallis/ta.* Det kan vara farligt på fjällen.

- Objekt i A-kasus

I en nekande sats står objektet i A-kasus.

Isä ei osta uut/ta auto/a. Pappa köper inte en ny bil. *Me emme nähneet yh/tä/än lintu/a.* Vi såg inga fåglar. *En halua syödä puuro/a.* Jag vill inte äta gröt.

Ämnesord och abstrakta ord som objekt står i A-kasus.

Minä syön aamulla voi/ta, juusto/a ja leipä/ä. Jag äter på morgonen smör, ost och bröd. *Juon aamulla ve/ttä.* På morgonen dricker jag vatten.

Objektet står i A-kasus, om handlingen uppfattas som pågående.

Sami lukee vielä kirja/a. Sami håller fortfarande på och läser i boken. *Lapset tekevät nyt tehtävä/ä.* Barnen håller på och gör uppgiften nu. *He rakentavat juuri talo/a.* De håller just på och bygger ett hus.

- A-kasusverb

Sk. A-kasusverb har alltid objektet i A-kasus. Många av de här verben uttrycker en stark känsla, t.ex. *rakastaa* älska, *vihata* hata, *pelätä* vara rädd, eller en syssla som kan tänkas pågå ganska länge, t.ex. *odottaa* vänta, *ajatella* tänka, *auttaa* hjälpa, *harrastaa* ha som hobby, *kysyä* fråga, *puhua* tala, *kiittää* tacka, *soittaa* spela (musikinstrument), *pelata* spela (spel), *jatkaa* fortsätta, *verrata* jämföra, *tarkoittaa* mena, betyda.

Minä rakastan sinu/a! Jag älskar dig! *Vihaan aikaisi/a aamuj/a!* Jag hatar tidiga morgnar! *Kaikki pelkäävät karhu/a.* Alla är rädda för björnen. *He odottavat bussi/a.* De väntar på bussen. *Ajattelen usein sinu/a.* Jag tänker ofta på dig. *Lapset auttavat mummo/a.* Barnen hjälper mormor. *Pekka harrastaa luistelu/a.* Pekka har skridskoåkning som hobby. *Hän kysyi asia/a.* Han frågade om det. *Hän puhuu suome/a, ruotsi/a, englanti/a ja saksa/a.* Han talar finska, svenska, engelska och tyska. *Rehtori kiittää oppilaita ja opettaji/a.* Rektorn tackar eleverna och lärarna. *Hanna soittaa viulu/a.* Hanna spelar fiol. *Sami pelaa jalkapallo/a.* Sami spelar fotboll. *Hevonen jatkoi syömis/tä.* Hästen fortsatte att äta. *Miksi aina vertaavat*

Suome/a ja Ruotsi/a? Varför jämför du alltid Finland och Sverige? *Mi/tä sinä tarkoitat?* Vad menar du?

- A-kasus i antalssats²⁵

Antalssats är en ganska vanlig satstyp. Satsen inleds med subjekt som nästan alltid står i A-kasus plural, därefter kommer verbet som alltid står i *hän*-formen och därefter själva antalet.

Mei/tä on kolme. Vi är tre. *Oppilai/ta on kymmenen.* Det finns tio elever. *Kuulijoi/ta oli ainakin kaksisataa.* Det fanns åtminstone tvåhundra åhörare. *Ihmisi/ä tuli paljon.* Det kom mycket folk. *Poiki/a syntyy enemmän kuin tyttöjä.* Det föds fler pojkar än flickor. *Ruoka/a on riittävästi.* Det finns tillräckligt med mat. *Limsa/a* oli viisi pulloa.* Det fanns fem flaskor läsk.

- Resultatkonstruktion

Resultatkonstruktionen inleds med ett ord i elativ. Subjektet står sist i satsen och är ofta i A-kasus.

Tästä tulee hyvä/ä keitto/a. Det blir en god soppa av det här. *Meistä tulee joskus aikuisi/a.* Vi blir vuxna någon gång. *Jokaisesta ei tule jalkapalloilija/a.* Alla blir inte fotbollsspelare.

- A-kasus i hälsningar och önskningar

A-kasus används i hälsningar, önskningar och kommentarer.

Päivä/ä! God dag! *Hyvä/ä yö/tä!* God natt! *Hauska/a vappu/a!* Trevlig första maj! *Ilta/a!* God kväll! *Kiitoksi/a!* Tack! *Terveisi/ä!* Hälsningar! *Tervetulo/a!* Välkommen! *Onne/a!* Grattis! *Voi kamala/a!* Oj, vad hemskt! *Oi, ihana/a!* Oj, ljuvligt! *Voi reppana/a!* Oj, den stackarn! *Tutut toivottivat meille onne/a.* Bekanta önskade oss lycka. *Vaari kertoi terveisi/ä saunasta.* Farfar hälsade från bastun.

N-kasus (Genitiv)

Kasusändelse: N

N-kasus har ändelsen *N*. Den fogas till ordets böjningsstam. N-kasus har svagstadium vid vanlig stadiesväxling och starkstadium vid omvänd stadiesväxling.

Grundform	N-kasus
<i>talo</i> hus, <i>kesä</i> sommar	<i>talo/n, kesä/n</i>
<i>muu</i> annan, <i>yö</i> natt	<i>muu/n, yö/n</i>
<i>vapaa</i> fri, ledig, <i>vihreä</i> grön	<i>vapaa/n, vihreä/n</i>
<i>bussi</i> buss, <i>konttori</i> kontor	<i>bussi/n, konttori/n</i>

²⁵ Kvantorsats, *fi* lukumäärälause, kvanttorilause.

Grundform	N-kasus
<i>pankki</i> bank, <i>tyttö</i> flicka	<i>panki/n, tyttö/n</i>
<i>katu</i> gata, <i>sänky</i> säng	<i>kadu/n, sängy/n</i>
<i>poika</i> pojke, <i>mäki</i> backe	<i>poja/n, mäe/n</i>
<i>kieli</i> språk, <i>vesi</i> vatten	<i>kiele/n, vede/n</i>
<i>herne</i> ärt, <i>osoite</i> adress	<i>hernee/n, osoittee/n</i>
<i>iloinen</i> glad, <i>sininen</i> blå	<i>iloise/n, sinise/n</i>
<i>puhelin</i> telefon, <i>tuuletin</i> fläkt	<i>puhelime/n, tuulettime/n</i>
<i>huoleton</i> sorglös, <i>työtön</i> arbetslös	<i>huolettoma/n, työttömä/n</i>
<i>pylväs</i> pelare, <i>rakas</i> älskling	<i>pylvää/n, rakkaa/n</i>
<i>kaunis</i> vacker, <i>valmis</i> färdig	<i>kaunii/n, valmii/n</i>
<i>kysymys</i> fråga, <i>vastaus</i> svar	<i>kysymykse/n, vastaukse/n</i>
<i>pituus</i> längd, <i>ystävyyys</i> vänskap	<i>pituude/n, ystävyyyde/n</i>
<i>onnistunut</i> lyckad, <i>väsinyt</i> trött	<i>onnistunee/n, väsynee/n</i>
<i>ohut</i> tunn, <i>kevyt</i> lätt	<i>ohue/n, kevye/n</i>
<i>kyynel</i> tår, <i>joutsen</i> svan	<i>kyynele/n, joutsene/n</i>
<i>tytär</i> dotter, <i>mies</i> man	<i>tyttäre/n, miehe/n</i>

Användningen av N-kasus

N-kasus är en vanlig kasusform.

1. N-kasus om ägare, tillhörighet och ursprung

N-kasus uttrycker ägare, tillhörighet och ursprung. På svenska uttrycks det här ofta med S-kasus eller med ett sammansatt ord.

Hanna/n auto Hannas bil, *Maija/n veli* Maijas bror, *ihmise/n elämä* människans liv, *Lahtise/n perhe* familjen Lahtinen, *koira/n häntä* hundens svans, *lapse/n silmät* barnaögon, *arku/n kansi* kistlock, *olohuonee/n ikkuna* vardagsrumsfönster, *pöydä/n jalka* bordsben, *paida/n nappi* skjortknapp.

N-kasus kan uttrycka sammanslutning eller plats som personen tillhör.

Koulu/n rehtori skolans rektor, firma/n johtaja firmachef, koulu/n oppilaat skolans elever, Ruotsi/n pääministeri Sveriges statsminister, Suome/n presidentti Finlands president.

N-kasus används i många platsuttryck.

Danderydi/n sairaala Danderyds sjukhus, kaupungi/n tori stadens torg, lähiö/n kauppakeskus köpcentret i förorten, Tukholma/n kaupunki Stockholms stad.

Många gånger används *N*-kasus i uttryck där man har ett adjektiv på svenska.

suome/n kieli finska språket, ruotsi/n kieli svenska språket, englanni/n opettaja engelsklärare, Ruotsi/n kansa svenska folket, Venäjä/n historia ryska historien, Ruotsi/n tunturit de svenska fjällen, Euroopa/n maat de europeiska länderna.

2. Objekt i *N*-kasus²⁶

I en sats där subjektet står i grundformen och verbet anpassar sig till subjektet står objektet i *N*-kasus.²⁷

(Minä) ostan kirja/n. Jag ska köpa boken. (Minä) aion ostaa auto/n. Jag tänker köpa bilen. (Me) maksamme lasku/n. Vi betalar räkningen. Hän katsoo elokuva/n ja menee sitten nukkumaan. Hon ser filmen och går sedan och lägger sig. Isä tuo Kaisa/n kouluun autolla. Pappa skjutsar Kaisa till skolan. Juon lasi/n maitoa. Jag dricker ett glas mjölk. He rakentavat talo/n. De bygger ett hus.

3. *N*-kasus + postposition

Många postpositioner styr *N*-kasus: poja/n kanssa med pojken, koulu/n vieressä bredvid skolan, sohva/n takana bakom soffan, talo/n edessä framför huset, syksy/n jälkeen efter hösten, huonee/n keskellä mitt i rummet, pöytä/n ääressä vid bordet, äidi/n luona hos mamma, kaapi/n päällä på skåpet, pöytä/n alla under bordet, Aino/n mielestä enligt Aino.

4. Subjekt i *N*-kasus

I *måste*-satsar står subjektet oftast i *N*-kasus.

Minu/n pitää lukea tämä kirja. Jag måste läsa den här boken. Teidä/n täytyy ostaa tietokone. Ni måste köpa en dator. Äidi/n pitää käydä kaupassa. Mamma måste gå och handla. Tindra/n täytyy lukea läksyt. Tindra måste läsa läxorna. Sesse-koira/n ei tarvitse päästä enää ulos. Hundens Sesse behöver inte komma ut mera. Se/n täytyy olla totta! Det måste vara sant! Yritykse/n täytyy onnistua! Försöket måste lyckas! Teksti/n pitää olla selvää. Texten ska vara tydlig.

I *on helppo tehdä*-strukturen står subjektet i *N*-kasus.²⁸

²⁶ Som objektskasus kallas *N*-kasus även genitivliknande ackusativ.

²⁷ I talspråksuttryck där *me* vi kombineras med en passivform står objektet i grundform: *Me ostetaan auto*. Vi köper en bil.

²⁸ *Det är lätt att göra*-strukturen. Även subjektsdelen i satsförkortningar står *N*-kasus: *Näin heidä/n lähtevän*. Jag såg att de åkte. *Kuulin teidä/n käyneen ulkomailla*. Jag hörde att ni har varit utomlands. *Nämä ovat mummo/n kutomat matot*. De här är mattor som mormor har vävt. *Liisa/n tullessa kotiin satoi*. Det regnade när Liisa kom hem. *Mies antoi koira/n juosta puistossa*. Mannen lät hunden springa i parken.

Minu/n on helppo oppia tämä. Det är lätt för mig att lära mig det här. *Heidä/n on vaikea muistaa kaikki.* Det är svårt för dem att komma ihåg allt. *Lapse/n on hyvä olla myös vanhojen ihmisten kanssa.* Det är bra för barnet att även vara tillsammans med de äldre.

5. *N*-kasus i förstärkningsord

Många adjektiv används i *N*-kasus som förstärkningsord.

Nyt on kamala/n kylmä. Nu är det hemskt kallt. *Kirjat ovat hirveä/n kalliita.* Böcker är hemskt dyra. *Sinulla on kaunii/n väriset silmät.* Du har en vacker färg på ögonen. *Siellä oli mahdottoma/n jännää!* Det var oerhört spännande där! *Matkalla ei ollut erityise/n kivaa*.* Det var inte särskilt kul på resan.

I några färger står första leden i *N*-kasus: *vaalea/n/punainen* ljusröd, rosa, *vaalea/n/sininen* ljusblå, *tumma/n/vihreä* mörkgrön, *hopea/n/harmaa* silvergrå.

T-kasus (*T*-ackusativ)

Kasusändelse: *T*

T-kasus har ändelsen *T*. Det används bara på objektsformer av personliga pronomen och det personliga frågeordet.²⁹ Kasusändelsen fogas till ordens böjningsstam. Samtliga *T*-kasusformer räknas upp här.

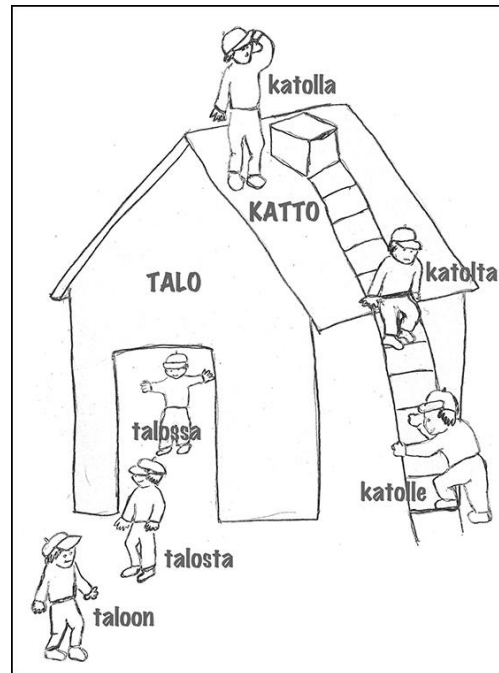
Grundform	Böjningsstam	<i>T</i> -kasus
<i>minä</i> jag	<i>minu-</i>	<i>minu/t</i> mig
<i>sinä</i> du	<i>sinu-</i>	<i>sinu/t</i> dig
<i>hän</i> han, hon	<i>häne-</i>	<i>häne/t</i> honom, henne
<i>me</i> vi	<i>mei-</i>	<i>meidä/t</i> oss
<i>te</i> ni	<i>tei-</i>	<i>teidä/t</i> er
<i>he</i> de	<i>hei-</i>	<i>heidä/t</i> dem
<i>kuka</i> vem	<i>kene-</i>	<i>kene/t</i> vem

Hän ottaa minu/t ja sinu/t mukaan. Han tar mig och dig med. *Tapaan häne/t huomenna.* Jag träffar honom i morgon. *Tunnetko sinä meidä/t?* Känner du oss? *Teidä/t kuljetetaan bussilla.* Ni blir skjutsade med buss. *Heidä/t vangittiin.* De fångslades. *Kene/t heistä tunsit?* Vem av dem kände du?

²⁹ Även grundformen och *N*-kasusformen som objektskasus kallas i andra grammatikor (nominativliknande och genitivliknande) ackusativformer, t.ex. *Ostetaan jätski*!* Vi köper en glass! *Ostan jätski/n.** Jag köper en glass.

Lokalkasus

SSA-, STA- och VN-kasus, LLA-, LTA- och LLE-kasus³⁰ kallas med det gemensamma namnet för *lokalkasus*. De alla anger en plats. Det här kan illustreras med *ett hus, talo*.

Inre lokalkasus

Joni kommer från skolan. När han går *in i huset*, står *talo* i VN-kasus: *talo/on*. När han är *inne i huset* står ordet i SSA-kasus: *talo/ssa*. Men ingen är hemma! Han kommer *ut* *ur huset*. Då står ordet i STA-kasus: *talo/sta*.

Vid SSA-, STA- och VN-kasus handlar det om inre förhållanden. Därför kallas de *inre lokalkasus*.

Yttre lokalkasus

Nu är Joni åter ute på gården. Han upptäcker en stege till taket och bestämmer sig för att klättra upp.

Taket heter *katto* på finska. Joni klättrar *upp på taket*. Då står ordet i LLE-kasus: *kato/lle*. Nu är Joni *uppe på taket*. Där står ordet i LLA-kasus: *kato/lla*. Joni försöker se om någon i familjen är på väg hem. Från taket kan han se mamma som kommer på gatan! Då klättrar han kvickt *ner från taket*. Då används LTA-kasus: *kato/lta*. Mamma kan ju bli arg om hon upptäcker Joni på taket. Men Joni klarar sig den här gången!

³⁰ Inessiv, elativ och illativ, adessiv, ablativ och allativ.

Vid *LLA-*, *LTA-* och *LLE-* kasus handlar det om yttre förhållanden. Därför kallas de *yttre lokalkasus*.

SSA-kasus (Inessiv)

Kasusändelse: *SSA*

SSA-kasuset har kasusändelsen *SSA* (*ssa* eller *ssä*). Ändelsen fogas till ordets böjningsstam. I *SSA*-kasuset står ordet vid vanlig stadieväxling i svagstadium och vid omvänd stadieväxling i starkstadium.

Grundform	Böjningsstam	SSA-kasus
<i>talo</i> hus, <i>metsä</i> skog	<i>talo-</i> , <i>metsä-</i>	<i>talo/ssa</i> , <i>metsä/ssä</i>
<i>puu</i> träd, <i>työ</i> arbete	<i>puu-</i> , <i>työ-</i>	<i>puu/ssa</i> , <i>työ/ssä</i>
<i>vapaa</i> fri, ledig, <i>vihreä</i> grön	<i>vapaa-</i> , <i>vihreä-</i>	<i>vapaa/ssa</i> , <i>vihreä/ssä</i>
<i>bussi</i> buss, <i>kori</i> korg	<i>bussi-</i> , <i>kori-</i>	<i>bussi/ssa</i> , <i>kori/ssa</i>
<i>pankki</i> bank, <i>pytty</i> bunke	<i>panki-</i> , <i>pyty-</i>	<i>panki/ssa</i> , <i>pyty/ssä</i>
<i>kauppa</i> butik, <i>sänky</i> säng	<i>kaupa-</i> , <i>sängy-</i>	<i>kaupa/ssa</i> , <i>sängy/ssä</i>
<i>ranta</i> strand, <i>järvi</i> (in)sjö	<i>ranna-</i> , <i>järve-</i>	<i>ranna/ssa</i> , <i>järve/ssä</i>
<i>kieli</i> språk, <i>vesi</i> vatten	<i>kiele-</i> , <i>vede</i>	<i>kiele/ssä</i> , <i>vede/ssä</i>
<i>huone</i> rum, <i>liikenne</i> trafik	<i>huonee-</i> , <i>liikentee-</i>	<i>huonee/ssa</i> , <i>liikentee/ssä</i>
<i>iloinen</i> glad, <i>sininen</i> blå	<i>iloise-</i> , <i>sinise-</i>	<i>iloise/ssa</i> , <i>sinise/ssä</i>
<i>puhelin</i> telefon <i>hälytin</i> larm	<i>puhelime-</i> <i>hälyttime-</i>	<i>puhelime/ssa</i> <i>hälyttime/ssä</i>
<i>avuton</i> hjälplös <i>työtön</i> arbetslös	<i>avuttoma-</i> <i>työttömä-</i>	<i>avuttoma/ssa</i> <i>työttömä/ssä</i>
<i>allas</i> bassäng, <i>pylväs</i> pelare	<i>altaa-</i> , <i>pylvää-</i>	<i>altaa/ssa</i> , <i>pylvää/ssä</i>
<i>kaunis</i> vacker, <i>valmis</i> färdig	<i>kaunii-</i> , <i>valmii-</i>	<i>kaunii/ssa</i> , <i>valmii/ssa</i>
<i>vastaus</i> svar <i>kysymys</i> fråga	<i>vastaukse-</i> , <i>kysymykse-</i>	<i>vastaukse/ssa</i> , <i>kysymykse/ssä</i>

Grundform	Böjningsstam	SSA-kasus
<i>omaisuus</i> egendom, <i>ystävyyys</i> vänskap	<i>omaisuude-</i> <i>ystävyyde-</i>	<i>omaisuude/ssa</i> <i>ystävyyde/ssä</i>
<i>onnistunut</i> lyckad <i>väsinynt</i> trött	<i>onnistunee-</i> <i>väsinynee-</i>	<i>onnistunee/ssa</i> <i>väsinynee/ssä</i>
<i>ohut</i> tunn, <i>kevyt</i> lätt	<i>ohue, kevye-</i>	<i>ohue/ssa, kevye/ssä</i>

Användningen av SSA-kasus

1. Grundbetydelse: *i*

SSA-kasuset svarar på frågan *var? missä?* Det används med verb som uttrycker t.ex. att man är, bor, sitter, står, besöker, eller ligger någonstans,³¹ på finska *olla* vara, *finnas*, *asua* bo, *istua* sitta, *seisoa* stå, *käyää* besöka och *maata* ligga. SSA-kasus motsvarar ofta ordet *i*.

Kupi/ssa on teetä. Det finns te i koppen. *Kannu/ssa on maitoa.* Det finns mjölk i kannan. *Asunno/ssa on uusi asukas.* Det är en ny boende i bostaden. *Kaupa/ssa on ale.* Affären har rea. *Mummo on sairaala/ssa.* Mormor ligger på sjukhus. *Istun kahvila/ssa.* Jag sitter på ett kafé. *Oppilaat opiskelevat koulu/ssa.* Eleverna studerar i skolan. *Asumme Ruotsi/ssa.* Vi bor i Sverige. *Käytkö koskaan kirko/ssa?* Brukar du gå i kyrkan? *Äiti käy apteeki/ssa.* Mamma går på apoteket. *Suomalaiset käyvät usein sauna/ssa.* Finnarna badar ofta bastu. *Hän makaa maa/ssa ja valittaa.* Han ligger på marken och klagar. *Vaari nukkuu sängy/ssä.* Farfar sover i sängen.

2. SSA i tidsuttryck: *i, på*

SSA-kasus används i tidsuttryck i betydelsena *i* och *på*.

Mi/ssä kuu/ssa sinä olet syntynyt? I vilken månad är du född? *Marraskuu/ssa.* I november. *Minä olen syntynyt kesäkuu/ssa.* Jag är född i juni. *Me lähdetään lomalle ensi kuu/ssa.* Vi åker på semester nästa månad. *Luen kirjan yhde/ssä illa/ssa.* Jag läser boken på en kväll. *Hän juoksee matkan kymmene/ssä minuuti/ssa.* Han springer sträckan på tio minuter. *Käyn lenkillä kaksi kertaa viiko/ssa.* Jag går ut och joggar två gånger i veckan. *Katson postin kerran päivä/ssä.* Jag går igenom posten en gång om dagen.

3. SSA om tillhörighet: *ha*

Om växter och icke-levande ting uttrycks tillhörigheten ofta med SSA-kasus.

Kuuse/ssa on paljon oksia. Det finns många grenar i granen. *Kuka/ssa on varsi ja lehdet.* Blomman har en stjälk och blad. *Pöydä/ssä on vain kolme jalkaa.* Bordet har bara tre ben. *Sarin huonee/ssa on vain yksi ikkuna.* Det finns bara ett fönster i Saris rum. *Auto/ssa on stereot.*

³¹ Sk. befintlighetsverb.

Det finns stereo i bilen. *Kupi/ssa ei ole korvaa*. Koppen har inget öra. *Televisio/ssa on jokin vika*. Det är något fel på tv:n.

4. Fasta uttryck

Några fasta uttryck står i SSA-kasus.

Side on aivan vere/ssä. Bandaget är alldeles nedblodat. *Puukko on ruostee/ssa*. Kniven är rostig. *Naapurin talo on liekei/ssä*. Grannhuset står i lågor.

STA-kasus (Elativ)

Kasusändelse: STA

STA-kasus har kasusändelsen STA (*sta* eller *stä*). Ändelsen fogas till ordets böjningsstam. I STA-kasus står ordet vid vanlig stadiesväxling i svagstadium och vid omvänd stadiesväxling i starkstadium.

Grundform	Böjningsstam	STA-kasus
<i>talo</i> hus, <i>metsä</i> skog	<i>talo-</i> , <i>metsä-</i>	<i>talo/sta</i> , <i>metsä/stä</i>
<i>puu</i> träd, <i>työ</i> arbete	<i>puu-</i> , <i>työ-</i>	<i>puu/sta</i> , <i>työ/stä</i>
<i>vapaa</i> fri, ledig, <i>vihreä</i> grön	<i>vapaa-</i> , <i>vihreä-</i>	<i>vapaa/sta</i> , <i>vihreä/stä</i>
<i>bussi</i> buss, <i>kori</i> korg	<i>bussi-</i> , <i>kori-</i>	<i>bussi/sta</i> , <i>kori/sta</i>
<i>pankki</i> bank, <i>pytty</i> bunke	<i>panki-</i> , <i>pyty-</i>	<i>panki/sta</i> , <i>pyty/stä</i>
<i>kauppa</i> butik, <i>sänky</i> säng	<i>kaupa-</i> , <i>sängy-</i>	<i>kaupa/sta</i> , <i>sängy/stä</i>
<i>ranta</i> strand, <i>järvi</i> (in)sjö	<i>ranna-</i> , <i>järve-</i>	<i>ranna/sta</i> , <i>järve/stä</i>
<i>kieli</i> språk, <i>vesi</i> vatten	<i>kiele-</i> , <i>vede</i>	<i>kiele/stä</i> , <i>vede/stä</i>
<i>huone</i> rum, <i>liikenne</i> trafik	<i>huonee-</i> , <i>liikentee-</i>	<i>huonee/sta</i> , <i>liikentee/stä</i>
<i>iloinen</i> glad, <i>sininen</i> blå	<i>iloise-</i> , <i>sinise-</i>	<i>iloise/sta</i> , <i>sinise/stä</i>
<i>puhelin</i> telefon, <i>hälytin</i> larm	<i>puhelime-</i> , <i>hälyttime-</i>	<i>puhelime/sta</i> , <i>hälyttime/stä</i>
<i>avuton</i> hjälplös <i>työtön</i> arbetslös	<i>avuttoma-</i> <i>työttömä-</i>	<i>avuttoma/sta</i> <i>työttömä/stä</i>
<i>allas</i> bassäng, <i>pylväs</i> pelare	<i>altaa-</i> , <i>pylvää-</i>	<i>altaa/sta</i> , <i>pylvää/stä</i>

Grundform	Böjningsstam	STA-kasus
<i>kaunis</i> vacker, <i>valmis</i> färdig	<i>kaunii-</i> , <i>valmii-</i>	<i>kaunii/sta</i> , <i>valmii/sta</i>
<i>vastaus</i> svar <i>kysymys</i> fråga	<i>vastaukse-</i> <i>kysymykse-</i>	<i>vastaukse/sta</i> <i>kysymykse/stä</i>
<i>omaisuus</i> egendom <i>ystävyyys</i> vänskap	<i>omaisuude-</i> <i>ystävyyde-</i>	<i>omaisuude/sta</i> <i>ystävyyde/stä</i>
<i>onnistunut</i> lyckad <i>väsnynt</i> trött	<i>onnistunee-</i> <i>väsynee-</i>	<i>onnistunee/sta</i> <i>väsynee/stä</i>
<i>ohut</i> tunn, <i>kevyt</i> lätt	<i>ohue</i> , <i>kevye-</i>	<i>ohue/sta</i> , <i>kevye/stä</i>

Användningen av STA-kasus

1. Grundbetydelse: *ur*, *från*

STA-kasus svarar på frågan *varifrån? mistä?* Det används med rörelseverb som uttrycker rörelse från eller ur något, t.ex. *lähteä* gå, åka, *mennä* gå, åka, *tulla* komma, *muuttaa* flytta, *matkustaa* resa, *ottaa* ta, *viedä* ha med sig, *tuoda* ta med sig, *olla kotoisin* höra hemma, komma ifrån. *STA*-kasus motsvarar då orden *ur* eller *från*.

Otan kirjjan lauku/sta. Jag tar boken ur väskan. *Merja tulee kirjasto/sta.* Merja kommer från biblioteket. *Muutin Suome/sta kauan sitten.* Jag flyttade från Finland för länge sedan. *Annatko minulle lusikan laatiko/sta?* Ger du mig en sked ur lådan? *Hän muuttaa pois asunno/sta.* Han flyttar från bostaden. *Juon teetä tuo/sta kupi/sta.* Jag dricker te ur den där koppen. *Kaadan maitoa kannu/sta.* Jag håller mjölk ur kannan. *Mummo pääsee sairaala/sta.* Mormor kommer hem från sjukhuset. *He menevät kirko/sta hautausmaalle.* De går från kyrkan till kyrkogården. *Firma vie Suome/sta puuta.* Firman exporterar trävaror från Finland. *Isä tuo tuliaisista Intia/sta.* Pappa har presenter med sig från Indien. *Hän juo maitoa suoraan tölki/stä!* Han dricker mjölk direkt ur burken!

2. *STA*: *hos*, *i*

STA-kasus används vid bl.a. *ostaa* köpa, *etsiä* leta och *löytää* hitta, finna, *löytyä* finnas, återfinnas, *alkaa* börja och *loppua* ta slut.

Mi/stä kaupa/sta ostit tuon takin? I vilken affär köpte du den där jackan? *Ostin sen Tukholma/sta erää/stä piene/stä liikkee/stä.* Jag köpte den i Stockholm i en liten affär. *Etsin kynää joka paika/sta, olohuonee/sta, keittiö/stä, kirjahylly/stä ja lopulta löysin sen lauku/sta.* Jag letade efter pennan överallt, i vardagsrummet, i köket, i bokhyllan, och till slut hittade jag den i väskan. *Kynä löytyi lauku/sta.* Pennan fanns i väskan. *Mälaren alkaa Tukholma/sta.* Mälaren börjar i Stockholm. *Mehu loppuu kannu/sta.* Saften tar slut i kannan.

3. STA: om

STA-kasus används vid t.ex. *kertoa* berätta, *kirjoittaa* skriva, *olla kiinnostunut* vara intresserad, *puhua* tala, *pitää* tycka om *sanoa* säga och *tykkää** tycka om.

Kirja kertoo kahde/sta kaveri/sta. Boken berättar om två kamrater. *Kirjoitan Liisa/sta ja Peka/sta artikkelin.* Jag skriver en artikel om Liisa och Pekka. *Hän on kiinnostunut urheilu/sta.* Han är intresserad av sport. *Sami puhuu usein urheilu/sta.* Sami pratar ofta om sport. *Pidätkö sinä kahvi/sta?* Tycker du om kaffe. *En, minä tykkään* tee/stä.* Nej, jag tycker om te.

Även andra ord, t.ex. *artikkeli* artikel, *juttu* artikel, *kertomus* berättelse, *kuva* bild, *ohjelma* program, *tarina* berättelse, historia, *satu* saga, *vitsi* vits, anekdot, *kiitollinen* tacksam, *iloinen* glad, *surullinen* ledsen och *vihainen* arg styr *STA*-kasus.

artikkeli artisti/sta en artikel om en artist, *juttu mei/stä* en artikel om oss, *kertomus kahde/sta kaveri/sta* en berättelse om två kompisar, *kuva minu/sta* en bild på mig, *ohjelma politiika/sta* ett program om politik *tarina suure/sta tamme/sta* sägnen om den stora eken *satu Punahilka/sta* sagan om Rödluvan, *vitsi suomalaise/sta, ruotsalaise/sta ja venäläise/stä* anekdoten om finnen, svensken och ryssen, *hän on kiitollinen lahja/sta* hon är tacksam för presenten

4. Kuulla, lukea, katsoa + STA

Vid verben som har att göra med hörseln och synen används *STA*-kasus. Sådana verb är t.ex. *kuulla* höra, *lukea* läsa och *katsoa* titta, se.

Kuulin sen radio/sta. Jag hörde det på radio. *Luin uutisen lehde/stä.* Jag läste nyheten i tidningen. *Lue kirja/sta ääneen!* Läs högt ur boken! *Katsotaan elokuva televisio/sta!* Vi tittar på filmen på tv!

5. STA i tidsuttryck: från, sedan

STA-kasus används i tidsuttryck med betydelsen (ända) *från, sedan*.

Loma kestää kesäkuu/sta elokuuhun. Semestern varar från juni till augusti. *Äiti on töissä kahdeksa/sta viiteen.* Mamma jobbar från åtta till fem. *Aamu/sta iltaan pitää tehdä työtä.* Från morgon till kväll ska man arbeta. *Hän on asunut Ruotsissa vuode/sta 1970.* Hon har bott i Sverige sedan år 1970. *Vaari on ollut vammainen nuore/sta saakka.* Farfar har varit handikappad ända sedan ungdomen.

6. (Tehty +) STA: gjord av

Ämnet som någonting är gjort av uttrycks med *STA*-kasus.

Marjapuuro on tehty puolukoi/sta ja ruisjauhoi/sta. Klappgröt är gjord av lingon och rågmjöl. *Mökki on hirsi/stä.* Stugan är av timmerstockar. *Pöytä on koivu/sta.* Bordet är av björk.

7. Osa + STA: en del av

I mängduttryck som handlar om en del av något används *STA*-kasus.

Osa ruotsinsuomalaisi/sta on ruotsinkielisiä. En del av sverigefinnarna är svensktalande. *Moni mei/stä käy vielä koulua.* Många av oss går fortfarande i skolan. *Noin 60 prosenttia*

suomalaisi/sta asuu Etelä-Suomessa. Cirka 60 procent av finländarna bor i södra Finland.
Puolet lapsi/sta syö liian paljon karkkia. Hälften av barnen äter för mycket godis.

8. *STA: tycker att*

I uttryck om åsikt står personen vars åsikt det handlar om i *STA*-kasus.

Minu/sta elokuva oli hyvä. Jag tyckte att filmen var bra. *Häne/stä kirja oli huono.* Hon tyckte att boken var dålig. *Mati/sta juhlassa oli tylsää.* Matti tyckte att det var tråkigt på festen.

9. *STA: blir*

I den sk. resultatkonstruktionen står den som blir någonting i *STA*-kasus.

Minu/sta tulee laulaja, ja Mona/sta tulee näyttelijä. Jag ska bli sångare, och Mona ska bli skådespelare. *Peka/sta kasvoi mies.* Pekka växte till man. *Tä/stä puuro/sta tulee hyvää!* Den här gröten blir god!

10. Enstaka uttryck

STA-kasus används i några enstaka uttryck, som *olla kotoisin* härstamma från, komma från.

Mi/stä sinä olet kotoisin? Varifrån kommer du? *Olen kotoisin Hallstahammari/sta, Ruotsi/sta.* Jag kommer från Hallstahammar, Sverige.

***VN*-kasus (Illativ)**

Kasusändelse: *VN*,³² *SEEN*, *HVN*³³

VN-kasus har tre varianter av kasusändelse: 1) *VN*, 2) *SEEN* och 3) *HVN*.

Ändelserna fogas till ordets böjningsstam. I *VN*-kasus står ordet i starkstadium både vid vanlig och vid omvänd stadieväxling.

1) *VN*

Den vanligaste ändelsen är *VN*. Stamvokalen förlängs och ett *N* läggs till i slutet. *VN*-ändelsen används oftast när böjningsstammen har minst två stavelser och stammen slutar på en vokal.

Grundform	Böjningsstam	<i>VN</i> -kasus
<i>talo</i> hus, <i>metsä</i> skog	<i>talo-</i> , <i>metsä-</i>	<i>talo/on</i> , <i>metsä/än</i>
<i>bussi</i> buss, <i>kori</i> korg	<i>bussi-</i> , <i>kori-</i>	<i>bussi/in</i> , <i>kori/in</i>
<i>pankki</i> bank, <i>pytty</i> bunke	<i>pankki-</i> , <i>pytty-</i>	<i>pankki/in</i> , <i>pytty/yn</i>

³² *V* = samma vokal som i stammen.

³³ *V* = samma vokal som i stammen.

<i>kauppa</i> butik, <i>sänky</i> säng	<i>kauppa-</i> , <i>sänky-</i>	<i>kauppa/an</i> , <i>sänky/yn</i>
<i>ranta</i> strand, <i>järvi</i> (in)sjö	<i>ranta-</i> , <i>järve-</i>	<i>ranta/an</i> , <i>järve/en</i>
<i>kieli</i> språk, <i>suuri</i> stor	<i>kiele-</i> , <i>suure-</i>	<i>kiele/en</i> , <i>suure/en</i>
NEN-, IN-, TON-, VS-, VVS- och UT-ord		
<i>iloinen</i> glad, <i>sininen</i> blå	<i>iloise-</i> , <i>sinise-</i>	<i>iloise/en</i> , <i>sinise/en</i>
<i>puhelin</i> telefon <i>hälytin</i> larm	<i>puhelime-</i> <i>hälyttime-</i>	<i>puhelime/en</i> <i>hälyttime/en</i>
<i>avuton</i> hjälplös <i>työtön</i> arbetslös	<i>avuttoma-</i> <i>työttömä-</i>	<i>avuttoma/an</i> <i>työttömä/än</i>
<i>vastaus</i> svar <i>kysymys</i> fråga	<i>vastaukse-</i> <i>kysymykse-</i>	<i>vastaukse/en</i> <i>kysymykse/en</i>
<i>omaisuus</i> egendom <i>ystävyyys</i> vänskap	<i>omaisuute-</i> <i>ystävyyte-</i>	<i>omaisuute/en</i> <i>ystävyyte/en</i>
<i>ohut</i> tunn, <i>kevyt</i> lätt	<i>ohue-</i> , <i>kevyte-</i>	<i>ohue/en</i> , <i>kevyte/en</i>
vesi-ord		
<i>vesi</i> vatten, <i>uusi</i> ny	<i>vete-</i> , <i>uute-</i>	<i>vete/en</i> , <i>uute/en</i>
<i>käsi</i> hand, <i>vuosi</i> år	<i>käte-</i> , <i>vuote-</i>	<i>käte/en</i> , <i>vuote/en</i>
<i>viisi</i> fem, <i>kausi</i> period	<i>viite-</i> , <i>kaute-</i>	<i>viite/en</i> , <i>kaute/en</i>
Flerstaviga ord som slutar på två olika vokaler		
<i>astia</i> kärl, porslin, <i>kemia</i> kemi	<i>astia-</i> , <i>kemia-</i>	<i>astia/an</i> , <i>kemia/an</i>
Flerstaviga ord som slutar på två olika vokaler		
<i>televisio</i> tv, <i>keittiö</i> kök	<i>televisio-</i> , <i>keittiö-</i>	<i>televisio/on</i> , <i>keittiö/ön</i>
<i>museo</i> museum, <i>video</i> video	<i>museo-</i> , <i>video-</i>	<i>museo/on</i> , <i>video/on</i>
<i>oikea</i> rätt, höger, <i>vihreä</i> grön	<i>oikea-</i> , <i>vihreä-</i>	<i>oikea/an</i> , <i>vihreä/än</i>

2) SEEN

I flerstaviga ord vars böjningsstam slutar på lång vokal används ändelsen *SEEN*. Det gäller *E-*, *AS-*, *IS-* och *NUT-*ord och andra flerstaviga ord som slutar på en lång vokal.

E-ord		
<i>huone</i> rum <i>liikenne</i> trafik	<i>huonee-</i> <i>liikentee-</i>	<i>huonee/seen</i> <i>liikentee/seen</i>
<i>liike</i> affär, rörelse <i>pyyhe</i> handduk	<i>liikkee-</i> <i>pyyhkee-</i>	<i>liikkee/seen</i> <i>pyyhkee/seen</i>
<i>vene</i> båt, <i>vaihe</i> fas <i>vaihde</i> växel	<i>venee-</i> , <i>vaihee-</i> <i>vaihtee-</i>	<i>venee/seen</i> , <i>vaihee/seen</i> <i>vaihtee/seen</i>
AS- och IS-ord		
<i>kirkas</i> klar, tydlig <i>pylväs</i> stolpe	<i>kirkkaa-</i> <i>pylvää-</i>	<i>kirkkaa/seen</i> <i>pylvää/seen</i>
<i>kaunis</i> vacker, <i>valmis</i> färdig	<i>kaunii-</i> , <i>valmii-</i>	<i>kaunii/seen</i> , <i>valmii/seen</i>
NUT-ord		
<i>onnistunut</i> lyckad, <i>väsynyt</i> trött	<i>onnistunee-</i> <i>väsynee-</i>	<i>onnistunee/seen</i> <i>väsynee/seen</i>
Flerstaviga ord som slutar på lång vokal		
<i>vapaa</i> ledig, fri, <i>Espoo</i> Esbo <i>Malmö</i>	<i>vapaa-</i> <i>Espoo-</i> , <i>Inkoo-</i>	<i>vapaa/seen</i> <i>Espoo/seen</i> , <i>Inkoo/seen</i>

3) HVN

Ändelsen *HVN* används i enstaviga ord som slutar på vokal och i sådana namn på veckodagar som slutar på *TAI*. I ändelsen finns samma vokal som före *H*.

<i>maa</i> land, <i>jordpuu</i> träd	<i>maa-</i> , <i>puu-</i>	<i>maa/han</i> , <i>puu/hun</i>
<i>jää</i> is, <i>pää</i> huvud, ände	<i>jää-</i> , <i>pää-</i>	<i>jää/hän</i> , <i>pää/hän</i>
<i>yö</i> natt, <i>työ</i> arbete	<i>yö-</i> , <i>työ-</i>	<i>yö/hön</i> , <i>työ/hön</i>
<i>maanantai</i> måndag <i>tiistai</i> tisdag	<i>maanantai-</i> <i>tiistai-</i>	<i>maanantai/hin</i> <i>tiistai/hin</i>

Användningen av VN-kasus

1. Grundbetydelse: *till, (in) i*

VN-kasus svarar på frågan *vart? mihin?* Det används med rörelseverb som uttrycker rörelse till eller mot någonting, bl.a. *lähteä* gå, åka, *mennä* gå, åka, *tulla* komma, *saapua* anlända, *matkustaa* resa, *muuttaa* flytta, *viedä* ha med sig, *tuoda* ta med sig, *lähettää* skicka och *panna* lägga, sätta. VN-kasus motsvarar då innebörden *till* och *in*.

He lähtevät Italia/an. De åker till Italien. *Reino tulee ensi viikolla Ruotsi/in.* Reino kommer till Sverige nästa vecka. *Juna saapuu Eskilstuna/an.* Tåget anländer till Eskilstuna. *Lahtiset matkustavat Afrikka/an.* Familjen Lahtinen reser till Afrika. *Muutan syksyllä Tukholma/an.* Jag flyttar till Stockholm på hösten. *Vien matkalaukun kellari/in.* Jag tar resväskan till källaren. *Isä ajaa auton talli/in.* Pappa kör bilen in i garaget. *Tuon tuliaisia koti/in.* Jag har presenter med mig hem. *Lähetitkö kirjeen toimisto/on?* Skickade du brevet till kontoret? *Simo panee kirjan laukku/un.* Simo stoppar boken i väskan. *Äiti panee pullat uuni/in.* Mamma sätter in bullarna i ugnen. *Konduktööri nousee juna/an.* Konduktören stiger ombord på tåget. *Bussi/in tulee lisää matkustajia.* Det kommer flera passagerare in i bussen.

2. VN-kasus med icke-rörelseverb

- VN-kasus används ofta när det inte handlar om en konkret rörelse, t.ex. *jättää* lämna, *jäädä* stanna kvar, förbli, *unohtaa* glömma kvar och *mahtua* få plats.

Hän jättää paketin posti/in. Han lämnar paketet på posten. *Tytöt jättävät huolet koti/in ja lähtevät.* Flickorna lämnar bekymren hemma och går. *Äiti ja pikkusisko jäävät koti/in.* Mamma och lillasystern stannar hemma. *Unohdin kirjan koulu/un.* Jag glömde boken kvar i skolan. *Bussi/in mahtuu 40 henkeä.* 40 personer får plats i bussen.

- VN-kasus används som rektionskasus t.ex. med *luottaa* lita, *tottua* vänja sig, *tutustua* lära känna, *uskoa* tro på, *vastata* svara, *katsoa* titta, se på.

Luotan sinu/un täydellisesti. Jag litar fullständigt på dig. *Pian totut tähän kaupunki/in.* Snart vänjer du dig med den här staden. *Haluan tutustua häne/en.* Jag vill lära känna honom. *Uskotko Joulupukki/in?* Tror du på Jultomten? *Vastaa puhelime/en!* Svara på telefonen! *He rakentavat talon Arboga/an.*³⁴ De ska bygga ett hus i Arboga. *Hän katsoo minu/un.* Han tittar på mig.

- VN-kasus används som rektionskasus även med några adjektiv och substantiv, t.ex. *tyytyväinen* nöjd, *tyytymätön* missnöjd, *rakastunut* förälskad, *ihastunut* förtjust, *matka* resa, *retki* utflykt.

Olen tyytyväinen tä/hän työ/hön. Jag är nöjd med det här jobbet. *Hän on tyytymätön opetukse/en.* Han är missnöjd med undervisningen. *Simo on rakastunut Ida/an.* Simo är

³⁴ Här tänker man på slutresultatet och därför används VN-kasus. Om man talar om själva byggandet står ordet *talo* i A-kasus: *He rakentavat talo/a Arbogassa.* De håller på och bygger ett hus i Arboga.

förälskad i Ida. *Tiina on ihastunut Mertsi/in.* Tiina är förtjust i Mertsi. *Olen kyllästynyt tuo/hon musiikki/in.* Jag är trött på den där musiken. *Teemme matkan Jämtlanti/in.* Vi gör en resa till Jämtland. *Myös vanhemmat tulivat retkelle metsä/än.* Även föräldrarna följde med på utflykten till skogen.

3. VN i tidsuttryck: (ända) till, på

VN-kasus används i tidsuttryck med betydelsen (ända) till.

Hän asui Suomessa vuote/en 1970 saakka. Hon bodde i Finland ända till år 1970. *Loma kestää kesäkuusta elokuu/hun.* Semestern varar från juni till augusti. *Äiti on töissä kahdeksasta viite/en.* Mamma jobbar från åtta till fem. *Aamusta ilta/an pitää tehdä työtä.* Från morgon till kväll ska man arbeta.

Ibland förekommer VN-kasus i betydelsen på.

En ole nähnyt sinua pitkä/än aika/an. Jag har inte sett dig på länge. *En ole käynyt siellä kolme/en vuote/en.* Jag har inte varit där på tre år.

LLA-kasus (Adessiv)

Kasusändelse: LLA

LLA-kasus har ändelsen LLA (lla eller llä). Ändelsen fogas till ordets böjningsstam. I LLA-kasus står ordet vid vanlig stadiesväxling i svagstadium och vid omvänd stadiesväxling i starkstadium.

Grundform	Böjningsstam	LLA-kasus
<i>piha</i> gård, <i>seinä</i> vägg	<i>piha-</i> , <i>seinä-</i>	<i>piha/lla</i> , <i>seinä/llä</i>
<i>maa</i> land, <i>yö</i> natt, <i>tie</i> väg	<i>maa-</i> , <i>yö-</i> , <i>tie-</i>	<i>maa/lla</i> , <i>yö/llä</i> , <i>tie/llä</i>
<i>tori</i> torg, <i>kynä</i> penna	<i>tori-</i> , <i>kynä-</i>	<i>tori/lla</i> , <i>kynä/llä</i>
<i>Pekka</i> , <i>tyttö</i> flicka	<i>Peka-</i> , <i>tyttö-</i>	<i>Peka/lla</i> , <i>tyttö/llä</i>
<i>kaupunki</i> stad, <i>katu</i> gata	<i>kaupungi-</i> , <i>kadu-</i>	<i>kaupungi/lla</i> , <i>kadu/lla</i>
<i>kieli</i> språk, <i>mäki</i> backe	<i>kiele-</i> , <i>mäe</i>	<i>kiele/llä</i> , <i>mäe/llä</i>
<i>minä</i> jag, <i>vene</i> båt	<i>minu-</i> , <i>venee-</i>	<i>minu/lla</i> , <i>venee/llä</i>
<i>hevonen</i> häst <i>ihminen</i> människa	<i>hevose-</i> <i>ihmise-</i>	<i>hevose/lla</i> <i>ihmise/llä</i>
<i>puhelin</i> telefon <i>hälytin</i> larm	<i>puhelime-</i> <i>hälyttime-</i>	<i>puhelime/lla</i> <i>hälyttime/llä</i>

Användningen av *LLA*-kasus

1. Grundbetydelse: *på*

LLA-kasus svarar ofta på frågan *var? missä?* Det används med verb som uttrycker t.ex. att man är, bor, sitter, står, besöker eller ligger någonstans, *olla* vara, finnas, *istua* sitta, *seisoa* stå, *käydä* besöka och *maata* ligga. *LLA*-kasus motsvarar ofta det svenska ordet *på*. I den här betydelsen används *LLA*-kasus om vida ytor och öppna utrymmen.

Matot ovat lattia/lla. Mattorna ligger på golvet. *Kukkavaasi on pöydä/llä.* Blomvasen står på bordet. *Auto on parkkipaika/lla.* Bilen står på parkeringen. *Asema/lla on paljon ihmisiä.* Det är mycket folk på stationen. *Nainen seisoo junalaituri/lla.* Kvinnan står på perrongen. *Merja käy tori/lla.* Merja går till torget. *Vaari makaa sohva/lla.* Farfar ligger på soffan.

2. *LLA on: har*

Finska språket saknar verb med betydelsen *ha*. I stället används sk. ägarsats.³⁵ ”Ägaren”, den som har någonting, står då i *LLA*-kasus, verbet är alltid *olla* vara som står *hän*-form, och det som ägs står sist i satsen.

Minu/lla on kissa. Jag har en katt. *Sinu/lla on kauniit silmät.* Du har vackra ögon. *Häne/llä on punainen pusero.* Hon har en röd tröja. *Tiina/lla on viisi siskoa.* Tiina har fem systrar. *Onko sinu/lla kitara?* Har du en gitarr? *Minu/lla ei ole siskoa.* Jag har ingen syster. *Liisa/lla ei ole hametta, häne/llä on pitkähousut.* Liisa har inte kjol, hon har långbyxor.

Verbet i ägarkonstruktionen står alltid i *hän*-formen, även om det handlar om flera personer. Tidsformen kan dock variera.

Mei/llä on hyvä asunto. Vi har en bra bostad. *Tei/llä oli aivan liian paljon aikaa.* Ni hade alldeles för mycket tid. *Hei/llä on ollut paljon huolia.* De har haft många bekymmer. *Hanna/lla ja Stina/lla oli pitkä matka edessään.* Hanna och Stina hade en lång resa framför sig. *Hei/llä ei ole työtä.* De har inget arbete.

Ägarkonstruktionen används även i några andra uttryck med en närliggande betydelse.

Hei/llä on hauskaa. De har det roligt. *Minu/lla on sinua ikävä.* Jag saknar dig. *Liisa/lla on aina kiire.* Liisa har alltid bråttom. *Maija/lla on kuumetta.* Maija har feber.

3. *LLA: med*

LLA-kasus används om redskap, t.ex. fordon, medel och instrument. *LLA*-kasus mostvarar då ordet *med*.

Saara menee kouluun bussi/lla, mutta Silja pääsee isän auto/lla. Saara tar bussen till skolan, men Silja får åka i pappas bil. *He tulevat juna/lla.* De åker tåg. *Kirjoitan kynä/llä.* Jag skriver med en penna. *Hän piirtää tussi/lla*.* Hon ritar med en tuschpena. *Tytöt värittävät*

³⁵ Habitivkonstruktion, ägarkonstruktion (fi habitivikonstruktio, omistusrakenne).

vesivärei/llä. Flickorna målar med vattenfärger. *Irma soittaa kappaleen viulu/lla ja Astrid säestää piano/lla*. Irma spelar stycket med fiol, och Astrid ackompanjerar med piano.

4. LLA i tidsuttryck: på

LLA-kasus används om årstider och tider på dygnet och motsvarar då ordet *på*.

Kesä/llä lapset pääsevät uimaan. På sommaren får barnen gå och bada. *Syksy/llä marjat kypsyvät*. På hösten blir bären mogna. *Talve/lla on kiva* hiihtää*. På vintern är det roligt att åka skidor. *Kevää/llä luonto puhkeaa kukkaan*. På våren slår naturen ut i blom. *Yö/llä lapset nukkuvat*. På natten sover barnen. *Amu/lla he nousevat ylös*. På morgonen stiger de upp. *Päivä/llä he ovat koulussa ja illa/lla he tekevät jotakin kivaa*. * På dagen är de i skolan och på kvällen gör de någonting roligt.

Även i andra tidsbegrepp används ofta *LLA*-kasus. På svenska utelämnas inte sällan i sådana fall prepositionen.

*Viime*³⁶ *viiko/lla puhuimme oravasta*. Förra veckan talade vi om ekorren. *Tä/llä viiko/lla puhumme muista metsän eläimistä*. Den här veckan talar vi om andra djur i skogen. *Tä/llä tunni/lla katsomme elokuvan*. På den här lektionen tittar vi på film. *Ensi tunni/lla puhumme ketusta*. På nästa lektion talar vi om räven. *Ensi lukukaude/lla puhumme kaloista*. Nästa termin talar vi om fiskar.

5. LLA om sättet

Uttryck i *LLA*-kasus kan ange sättet som man gör någonting på och motsvarar då ordet *med*.

Lapsi itki kova/lla ääne/llä. Barnet grät högt. *Sano se toise/lla tava/lla*. Säg det på ett annat sätt. *Si/llä tava/lla ei saa tehdä!* Så får man inte göra! *Mummo kirjoittaa selvä/llä käsiala/lla*. Mormor skriver med en tydlig handstil.

LTA-kasus (Ablativ)

Kasusändelsen: *LTA*

LTA-kasus har ändelsen *LTA* (*lta* eller *ltä*). Ändelsen fogas till ordets böjningsstam. I *LTA*-kasus står ordet vid vanlig stadiesväxling i svagstadium och vid omvänd stadiesväxling i starkstadium.

Grundform	Böjningsstam	<i>LLA</i> -kasus
<i>piha</i> gård, <i>seinä</i> vägg	<i>piha-</i> , <i>seinä-</i>	<i>piha/lta</i> , <i>seinä/ltä</i>
<i>maa</i> land, <i>tie</i> väg	<i>maa-</i> , <i>tie-</i>	<i>maa/lta</i> , <i>tie/ltä</i>
<i>tori</i> torg, <i>pysäkki</i> hållplats	<i>tori-</i> , <i>pysäki-</i>	<i>tori/lta</i> , <i>pysäki/ltä</i>

³⁶ *Viime* och *ensi* böjs inte.

Grundform	Böjningsstam	LLA-kasus
<i>Matti</i> , tyttö flicka	<i>Mati-</i> , <i>tytö-</i>	<i>Mati/lta</i> , <i>tyttö/ltä</i>
<i>kaupunki</i> stad, <i>katu</i> gata	<i>kaupungi-</i> , <i>kadu-</i>	<i>kaupungi/lta</i> , <i>kadu/lta</i>
<i>suuri</i> stor, <i>mäki</i> backe	<i>suure-</i> , <i>mäe-</i>	<i>suure/lta</i> , <i>mäe/ltä</i>
<i>minä</i> jag, <i>parveke</i> balkong	<i>minu-</i> , <i>parvekke-</i>	<i>minu/lta</i> , <i>parvekke/lta</i>
<i>hevonen</i> häst, <i>ihminen</i> människa	<i>hevose-</i> , <i>ihmise-</i>	<i>hevose/lta</i> , <i>ihmise/ltä</i>
<i>kirjain</i> bokstav <i>työtön</i> arbetslös	<i>kirjaime-</i> <i>työttömä-</i>	<i>kirjaime/lta</i> <i>työttömä/ltä</i>

Användningen av LTA-kasus

1. Grundbetydelse: från

LTA-kasus svarar ofta på frågan *varifrån? mistä?* Det används med rörelseverb som uttrycker rörelse från någonting. LTA-kasus används med bl.a. *lähteä* gå, åka, *mennä* gå, åka, *tulla* komma, *muuttaa* flytta, *matkustaa* resa och *ottaa* ta. LTA-kasus motsvarar då ofta ordet *från*. I den här betydelsen används LTA-kasus om vida ytor och öppna utrymmen.

Jalat pois pöydä/ltä! Bort med fötterna från bordet! *Älä vain putoa kato/lta!* Ramla bara inte ner från taket! *Nyt vaari nousee sohva/lta.* Nu stiger farfar upp från soffan. *Bussi lähtee linja-autoasema/lta.* Bussen avgår från busstationen. *Hän menee kadu/lta koulurakennukseen.* Han går från gatan till skolbyggnaden. *Äiti tulee tori/lta.* Mamma kommer från torget. *Pojat juoksevat pois piha/lta.* Pojkarna springer från gården. *Otatko lehden pois lattia/lta?* Vill du ta upp tidningen från golvet?

2. LTA: på

LTA-kasus används även vid bl.a. *ostaa* köpa, *etsiä* leta och *löytää* hitta, finna, *löytyä* finnas, återfinnas och *alkaa* börja. LTA-kasus motsvarar då ordet *på*.

Ostin sohvan Ikea/lta. Jag köpte soffan på Ikea. *Äiti ostaa mansikoita tori/lta.* Mamma handlar jordgubbar på torget. *Etsin palloa tie/ltä, piha/lta, kallio/lta, portai/lta ja lopulta se löytyi lattia/lta oven takaa!* Jag letade efter bollen på vägen, på gården, på klippan, på trappan, och till sist hittade jag den på golvet bakom dörren!

3. LTA: av/från vem

Vid bl.a. *saada* få, *ottaa* ta, *viedä* ha med sig, *lainata* låna och *ostaa* köpa, handla används LTA-kasus när det handlar om personer och djur.

Ota pallo pois häne/ltä! Ta bollen från honom! *Kuka sinu/lta vei kynän?* Vem tog pennan från dig? *Lainaan isä/ltä rahaa.* Jag lånar pengar av pappa. *Ostin omenan torimyyjä/ltä.* Jag

köpte ett äpple av torghandlaren. *Lapset saavat Joulupuki/lta lahjoja.* Barnen får presenter av Jultomten. *Iso koira otti pieneltä koiralta luun.* Den stora hunden tog benet från den lilla hunden.

LTA-kasus används även vid *kysyä* fråga: *Kysytään opettaja/lta!* Vi frågar läraren. *Hän kysyi asiaa minu/lta.* Han frågade mig om saken.

Ordet för personen som upplever någonting står ofta i *LTA*-kasus: *Minu/lta pääsi nauru!* Jag brast i skratt! *Lapse/lta pääsi itku.* Barnet brast i gråt. *Tytö/ltä tuli oksennus.* Flickan kräktes. *Sepo/lta meni käsi poikki.* Seppo bröt armen. *Häne/ltä joutui lapanen hukkaan.* Han tappade vantens.

4. Sinnesverb + LTA

Vid många sinnesverb, t.ex. *haista* lukta, *kuulostaa* låta, *maistua* smaka, *näyttää* se ut, *tuntua* kännas, *tuoksua* dofta, *vaikuttaa* verka används *LTA*-kasus.

Kesä maistuu auringo/lta, hiekkaranna/lta ja mansika/lta. Sommaren smakar sol, sandstrand och jordgubbe. *Täällä haisee hie/ltä.* Det luktar svett här. *Tuo musiikki kuulostaa hyvä/ltä.* Den där musiken låter bra. *Sinä näytät nuore/lta!* Du ser ung ut! *Kylläpä kanin turkki tuntuu pehmeä/ltä!* Vad kaninens päls känns mjuk! *Täällä tuoksuu ruisleivä/ltä ja kahvi/lta!* Det doftar rågröd och kaffe här! *Hän vaikuttaa terveen/ltä ja iloise/lta.* Han verkar frisk och glad.

5. LTA-kasus om klockslag

LTA-kasus anger klockslag då någonting händer vid hela eller halva timmar. *Koulu alkaa puoli yhdeksä/ltä ja loppuu kolme/lta.* Skolan börjar halv nio och slutar tre. *Tavataan puoli neljä/ltä!* Vi träffas halv fyra! *Juna tulee kahde/lta.* Tåget ankommer klockan två. *Elokuva alkaa puoli seitsemä/ltä.* Filmen börjar halv sju.

6. LTA-kasus: till

Med *LTA*-kasus anges egenskaper, namn och yrke. Då används ägarändelse. *Hän on valoisa ja kiva* luontee/lta/an.* Han är glad och positiv till sin karaktär. *Tyttö oli kaunis kasvot/lta/an.* Flickan hade ett vackert ansikte. *Hän on iä/ltä/än viisitoista vuotta.* Hennes ålder var femton år. *Hän on nime/ltä/än Matti.* Han heter Matti (till namnet). *Hän on ammati/lta/an eläinlääkäri.* Han är veterinär till yrket.

LLE-kasus (Allativ)**Kasusändelse: LLE**

LLE-kasus har ändelsen *LLE (lle)*. Ändelsen fogas till ordets böjningsstam. I LLE-kasus står ordet vid vanlig stadväxling i svagstadium och vid omvänd stadväxling i starkstadium.

Grundform	Böjningsstam	LLE-kasus
<i>piha</i> gård, <i>seinä</i> vägg	<i>piha-</i> , <i>seinä-</i>	<i>piha/lle</i> , <i>seinä/lle</i>
<i>maa</i> land, <i>tie</i> väg	<i>maa-</i> , <i>tie-</i>	<i>maa/lle</i> , <i>tie/lle</i>
<i>tori</i> torg, <i>pysäkki</i> hållplats	<i>tori-</i> , <i>pysäki-</i>	<i>tori/lle</i> , <i>pysäki/lle</i>
<i>Matti</i> , <i>tyttö</i> flicka	<i>Mati-</i> , <i>tyttö-</i>	<i>mati/lle</i> , <i>tyttö/lle</i>
<i>kaupunki</i> stad, <i>katu</i> gata	<i>kaupungi-</i> , <i>kadu-</i>	<i>kaupungi/lle</i> , <i>kadu/lle</i>
<i>kieli</i> språk, <i>mäki</i> backe	<i>kiele-</i> , <i>mäe</i>	<i>kiele/lle</i> , <i>mäe/lle</i>
<i>minä</i> jag, <i>parveke</i> balkong	<i>minu-</i> , <i>parvekke-</i>	<i>minu/lle</i> , <i>parvekke/lle</i>
<i>hevonen</i> häst, <i>ihminen</i> människa	<i>hevose-</i> , <i>ihmise-</i>	<i>hevose/lle</i> , <i>ihmise/lle</i>
<i>työtön</i> arbetslös, <i>tytär</i> dotter	<i>työttömä-</i> , <i>tyttäre-</i>	<i>työttömä/lle</i> , <i>tyttäre/lle</i>

Användningen av LLE-kasus1. Grundbetydelse: *till, på*

LLE-kasus svarar ofta på frågan *vart? mihin?* Det används med rörelseverb som uttrycker rörelse mot eller till någonting, bl.a. med *lähteä* gå, åka, *mennä* gå, åka, *tulla* komma, *päästä* komma, *panna* lägga, sätta. LLE-kasus motsvarar då orden *till* och *på*. I den här betydelsen används LLE-kasus även om vida ytor och öppna utrymmen.

Pane laukut lattia/lle ja ostokset pöydä/lle. Lagg väskorna på golvet och inköpen på bordet. *Älä vain mene kato/lle!* Gå bara inte upp på taket! *Nyt vaari menee sohva/lle makaamaan.* Nu går farfar och lägger sig på soffan. *Maito kaatui mato/lle.* Mjölken välte ner på mattan. *Pojat lähtevät kentä/lle.* Pojkarna ska gå till planen. *Äiti menee tori/lle.* Mamma går till torget. *Lapset tulevat piha/lle.* Barnen kommer ut på gården. *Pääseekö tällä bussilla asema/lle?* Kommer man till stationen med den här bussen?

2. LLE-kasus: till/för vem

Ordet som anger åt vem eller vad man ger eller gör något står ofta i *LLE*-kasus. Som verb används då t.ex. *antaa* ge, *kertoa* berätta, *luvata* lova, *lähettää* skicka, *sanoa* säga, *soittaa* ringa, *toivottaa* önska, *viedä* ha med sig eller *vastata* svara.

Annatko lahjan häne/lle? Ger du honom en present? *Kerroitko isä/lle?* Berättade du för pappa? *Lupaa se minu/lle!* Lova mig det! *Hän lähettää kuvan minu/lle.* Han skickar en bild till mig. *Sanoitko asiasta opettaja/lle?* Talade du om det för läraren? *Minä soitan sinu/lle illalla.* Jag ringer dig på kvällen. *Toivotan tei/lle onnea!* Jag önskar er lycka till! *Veimme häne/lle kirjan.* Vi tog med oss boken till honom. *Kirjoitan kirjeen serku/lle.* Jag skriver ett brev till kusinen. *Voitko lainata minu/lle luistimia?* Kan du låna skridskor till mig?

3. LLE-kasus vid andra uttryck

LLE-kasus används även i några andra ord, som *sopiva* lagom, passande, *allerginen* allergisk och *vihainen* arg.

Mekko on aivan sopiva Anja/lle ja Kaisa/lle. Klänningen är alldeles lagom för Anja och Kaisa. *Olen allerginen siitepöly/lle.* Jag är allergisk mot pollen. *Opettaja on vihainen minu/lle ja Mati/lle.* Läraren är arg på mig och Matti.

Mera om användningen av inre och yttre lokalkasus

Inre lokalkasus används även i följande fall:

1. Ortnamn

Ortnamnen böjs oftast i inre lokalkasus:

Ruotsi/ssa, Ruotsi/in, Ruotsi/sta i, till, från Sverige, *Suome/ssa, Suome/en, Suome/sta* i, till, från Finland, *Malmö/ssä, Malmö/seen, Malmö/stä* i, till, från Malmö, *Tukholma/ssa, Tukholma/an, Tukholma/sta* i, till, från Stockholm, *Västeråsi/ssa, Västeråsi/in, Västeråsi/sta* i, till, från Västerås, *Söderi/ssä, Söderi/in, Söderi/stä* i, till, från Söder, *Fröslunda/ssa, Fröslunda/an, Fröslunda/sta* i, till, från Fröslunda, *Haga/ssa, Haga/an, Haga/sta* i, till, från Haga.

Finskspråkiga ortnamn som slutar på *joki* å, älv, *järvi* (in)sjö, *maa* land, *mäki* backe, *niemi* näs, udde och *vesi* vatten böjs dock i yttre lokalkasus, likaså några andra geografiska namn.

Kalajoe/lle till Kalajoki, *Rovanieme/ltä* från Rovaniemi, *Hyvinkää/lle* till Hyvinge, *Pitäjänmäe/llä* i Pitäjänmäki, *Pielavede/llä* i Pielavesi, *Pyhäjärve/ltä* från Pyhäjärvi, *Venäjä/llä* i Ryssland, *Uudeltamaa/lta* från Nyland, *Tamperee/lta* från Tammerfors.

2. Fasta uttryck

Några fasta uttryck står i inre lokalkasus.

Vanha herra panee hatun pää/hän. Den gamla herrn sätter hatten på huvudet. *Pelaaja panee housut, sukat ja kengät jalka/an.* Spelaren sätter byxorna, strumporna och skorna på sig. *Tädillä*

on hattu pää/ssä. Tanten har hatten på huvudet. *Talvella pitää panna huivi kaula/an ja käsineet käte/en.* På vintern ska man sätta *erschäl* runt halsen och vantar på händerna.

Vanhalla herralla on hattu pää/ssä, mutta nyt hän ottaa sen pää/stä. Den gamla herrn har hatten på huvudet men nu tar han av den. *Nyt pelaajalla on sukat, kengät ja housut jala/ssa mutta pelin jälkeen hän ottaa ne jala/sta.* Nu har spelaren strumporna, skorna och byxorna på sig men efter matchen tar han av dem.

Hänellä on kello käde/ssä ja sormus sorme/ssa. Hon har en klocka på armen och en ring på fingret. *Illalla hän ottaa ne käde/stä.* På kvällen tar hon av dem. *Käte/en tuli haava.* Det blev ett sår på handen. *Poske/ssa on naarmu* Det finns *eskräma* på kinden.

Panen oven lukko/on. Jag låser dörren. *Ovi on luko/ssa.* Dörren är låst. *Avaan oven luko/sta.* Jag låser upp dörren. *Järvi meni jää/hän.* Sjön frös till is. *Järvi on jää/ssä.* Sjön är igenfrusen.

Hän on naimisi/ssa. Hon är gift. *Prinsessa ja prinssi menivät naimisi/in.* Prinsessan och prinzen gifte sig. *He olivat ensin kihloi/ssa.* Först var de förlovade. *He menivät kihloi/hin kesällä.* De förlovade sig på sommaren. *Pekka ja Sonja ovat avoliito/ssa.* Pekka och Sonja är sammanboende.

Yttre lokalkasus används även bl.a. i följande fall:

1. Platsuttryck

Yttre lokalkasus används när det sägs bara på ett ungefär var handlingen sker.

Päättäjäispäivänä kaikki tulevat koulu/lle. På avslutningsdagen kommer alla till skolan. *Kansantalo/lle tulee paljon yleisöä.* Det kommer mycket publik till Folkets hus. *Kioski/lla on paljon väkeä.* Det är mycket folk vid kiosken. *Päättäjäiset ovat koulu/lla.* Avslutningen är på skolan. *On kiva* kuljeskella kaupungi/lla.* Det är kul att strosa på stan. *Kaupungi/lta lähtee paljon busseja.* Det går många bussar från stan.

2. Uttryck om att hälsa på eller vistas hos någon

I uttryck om att hälsa på eller vistas hos någon används yttre lokalkasus.

Tulkaa mei/lle kylään! Kom och hälsa på hos oss! *Käyn usein hei/llä.* Jag hälsar på hos dem ofta. *He tulevat Maija/lta ja Mati/lta.* De kommer från Maija och Matti. *He tulevat Lehtose/lta.* De kommer från familjen Lehtonen.

3. Enstaka ord och uttryck

Yttre lokalkasus används vid enstaka ord och uttryck, t.ex. *vasen* vänster, *oikea* höger, *loma* semester, *olla kahvi/lla* vara och fika.

Auto kääntyy vasemma/lle. Bilen svänger till vänster. *Bussi kääntyy oikea/lle.* Bussen svänger till höger. *Talo on kadun vasemma/lla puole/lla.* Huset står på vänstra sidan av gatan.

Galleria on risteyksen oikea/lla puole/lla. Gallerian ligger till höger om korsningen. *Pyörä tulee vasemma/lta.* Cykeln kommer från vänster. *Auto tulee oikea/lta.* Bilen kommer från höger.

Me lähdetään Kanarialle loma/lle! Vi åker på semester till Kanarieöarna! *Loma/lla me uidaan!* På semestern badar vi. *Me tullaan loma/lta kahden viikon päästä.* Vi kommer från semestern om två veckor.

Mennäänkö kahvi/lle? Ska vi gå och fika? *He ovat nyt kahvi/lla.* Nu är de och fikar. *Pian he tulevat kahvi/lta.* Snart kommer de från fikat.

4. Uttryck om att ge eller få

Yttre lokalkasus används i uttryck som handlar om att ge någonting till någon eller få någonting av någon.

Linda sai mummo/lta nuken. Linda fick en docka av mormor. *Mummo antoi sen Linda/lle.* Mormor gav den till Linda. *Matti saa pallon Timo/lta.* Matti får bollen av Timo.

NA-kasus (Essiv)

Kasusändelse: NA

NA-kasus har ändelsen NA (*na* eller *nä*). Den fogas till ordets böjningsstam. I NA-kasus står ordet i starkstadium både vid vanlig och omvänd stadieväxling.

Grundform	Böjningsstam	NA-kasus
<i>maanantai</i> måndag	<i>maanantai-</i>	<i>maanantai/na</i>
<i>eräs yö</i> en natt	<i>erää-, yö-</i>	<i>erää/nä yö/nä</i>
<i>tämä talvi</i> den här vintern	<i>tä-, talve-</i>	<i>tä/nä talve/na</i>
<i>maljakko</i> vas, <i>äiti</i> mamma	<i>maljakko-, äiti-</i>	<i>maljakko/na, äiti/nä</i>
<i>lääke</i> medicin, <i>tuote</i> produkt	<i>lääkkee-, tuottee-</i>	<i>lääkkee/nä, tuottee/na</i>
<i>vapaa</i> fri, ledig, <i>villi</i> vild	<i>vapaa-, villi-</i>	<i>vapaa/na, villi/nä</i>
<i>pöytä</i> bord, <i>sänky</i> säng	<i>pöytä-, sänky-</i>	<i>pöytä/nä, sänky/nä</i>
<i>opettaja</i> lärare, <i>vesi</i> vatten	<i>opettaja-, vete-</i>	<i>opettaja/na, vete/nä</i>
<i>iloinen</i> glad, <i>liikuttunut</i> rörd	<i>iloise-, liikuttunee-</i>	<i>iloise/na, liikuttunee/na</i>
<i>kaunis</i> vacker, <i>valmis</i> färdig	<i>kaunii-, valmii-</i>	<i>kaunii/na, valmii/na</i>
<i>kirkas</i> klar, <i>pilvetön</i> molnfri	<i>kirkkaa-, pilvettömä-</i>	<i>kirkkaa/na, pilvettömä/nä</i>

Användningen av *NA*-kasus

1. *NA* i tidsuttryck: *på*

NA-kasus används om veckodagar och om allmänna festdagar. *NA* motsvarar då ordet *på*.

maanantai/na på måndagen, *tiistai/na* på tisdagen, *keskiviikko/na* på onsdagen, *torstai/na* på torsdagen, *perjantai/na* på fredagen, *lauantai/na* på lördagen, *sunnuntai/na* på söndagen, *uute/na/vuon/na* på nyår, *laskiaise/na* på fettisdag, *pääsiäise/nä* på påsken, *helluntai/na* på pingsten, *vappu/na* på första maj, *juhannukse/na* på midsommaren, *joulu/na* på julen.

NA-kasus används alltid i ordet *aatto* afton och i orden *päivä* dag, *aamu* morgon och *ilta* kväll när de tillhör en sammansättning.

aatto/na på aftonen, *jouluaatto/na* på julaftonen, *uudenvuodenaatto/na* på nyårsaftonen, *vapunaatto/na* på valborgsmässoaftonen, *joulupäivä/nä* på juldagen, *pyhäinpäivä/nä* på allhelgonadagen, *Suomen itsenäisyyspäivä/nä* på Finlands självständighetsdag, *Ruotsin kansallispäivä/nä* på Sveriges nationaldag, *syntymäpäivä/nä* på födelsedagen, *nimipäivä/nä* på namnsdagen, *maanantaiaamu/na* på måndagmorgon, *sunnuntai-ilta/na* på söndagkväll.

NA-kasus används ofta med ordet *päivä* dag.

Mi/nä päivä/nä olet syntynyt? Vilken dag är du född? *Jo/na/kin päivä/nä me pääsemme sinne.* Någon dag kommer vi dit. *En ole syönyt koko päivä/nä.* Jag har inte ätit på hela dagen. *Käyn harjoituksissa neljä/nä päivä/nä viikossa.* Jag går på träning fyra dagar i veckan.

Årstider och tider på dygnet står i *NA*-kasus när ordet har t.ex. *tämä* den här, *ensi* nästa, *viime* förra, *seuraava* följande, nästa, *koko* hela, *jokin* någon och *eräs* en framför sig.

tä/nä päivä/nä i dag, *tä/nä ilta/na* i kväll, *ensi yö/nä* i natt, *ensi talve/na* nästa vinter, *viime kesä/nä* förra sommaren, i somras, *erää/nä syksy/nä* en höst.

Jfr *päivä/llä* på dagen, *illa/lla* på kvällen, *yö/llä* på natten, *talve/lla* på vintern, *kesä/llä* på sommaren, *syksy/llä* på hösten.

Av ordet *vuosi* är används oftast formen *vuon/na*.³⁷

Olen syntynyt vuon/na 2000. Jag är född år 2000. *Eskilstuna perustettiin vuon/na 1659.* Eskilstuna grundades år 1659.

2. *NA*-kasus i platsuttryck³⁸

NA-kasus uttrycker plats i några uttryck: *koto/na* hemma, *ulko/na* ute, *kauka/na* långt borta, *luo/na* hos, *sii/nä* där.

3. *NA*-kasus som ändringskasus

NA-kasus uttrycker ett tillfälligt tillstånd, ställning eller status hos någon.

³⁷ Den regelbundna formen *vuote/na* har förkortats till *vuon/na*.

³⁸ *NA*-kasus är ett gammalt lokalkasus. Numera används det endast i några uttryck i den lokala betydelsen.

– NA-kasus om ett psykiskt eller fysiskt tillstånd

Prinsessa ja prinssi hymyilevät kuvassa iloisi/na. Prinsessan och prinsen ler glada på bilden. *Voittaja tuli maaliin väsynee/nä mutta onnellise/na.* Vinnaren kom i mål trött men glad. *Ilma pysyy kaunii/na koko viikon.* Vädret förblir vackert hela veckan. *Syön kananmunan pehmeä/nä.* Jag äter ägget mjukt. *Hän on sairaana/na.* Hon är sjuk.

– NA-kasus om en tillfällig ställning eller status

Hän on pelaaja/na Interissä. Han är spelare i Inter. *Juuri nyt Timo on oppaa/na Gripsholmin linnassa.* Just nu är Timo guide på Gripsholms slott. *Kesällä Linda on katusoittaja/na.* På sommaren är Linda gatumusikant. *Hän käyttää laatikkoa pöytä/nä.* Han använder en låda som bord.

4. NA-kasus om en period i livet

NA-kasus uttrycker ibland perioder i livet.

Minkä nuore/na oppii, sen vanha/na taitaa! Vad man lär sig som ung, det kan man som gammal. *Mikä sinusta tulee iso/na?* Vad ska du bli när du blir stor? *Lapse/na täytyy leikkiä!* Som barn ska man leka!

5. NA-kasus om en orsak

NA-kasus uttrycker ibland orsak eller alternativ.

Kanin omistaja/na minun täytyy ostaa salaattia. Eftersom jag är kaninägare ska jag köpa salladsblad. *Jalkapalloilija/na minä toivon uusia nappulakenkiä.* Eftersom jag är fotbollsspelare önskar jag mig nya dobb skor. *Sinu/na en tekisi noin.* Om jag var du skulle jag inte göra så.

6. pitää + NA-kasus

I uttrycket som betyder 'tycker att någon är någonting' används NA-kasus.

Hän pitää minua aivan vauva/na. Han tycker att jag är en bebis. *Pidän häntä oikea/na kaveri/na.* Jag tycker att han är en riktig kompis.

KSI-kasus (Translativ)

Kasusändelse: *KSI*

KSI-kasus har ändelsen *KSI (ksi)*. Den fogas till ordets böjningsstam. I *KSI*-kasus står ordet vid vanlig stadieväxling i svagstadium och vid omvänd stadieväxling i starkstadium.

Grundform	Böjningsstam	<i>KSI</i> -kasus
<i>terve</i> frisk, <i>asunto</i> bostad	<i>tervee-</i> , <i>asunno-</i>	<i>tervee/ksi</i> , <i>asunno/ksi</i>
<i>kesä</i> sommar, <i>yö</i> natt	<i>kesä-</i> , <i>yö-</i>	<i>kesä/ksi</i> , <i>yö/ksi</i>
<i>vapaa</i> fri, <i>väsynyt</i> trött	<i>vapaa-</i> , <i>väsynee-</i>	<i>vapaa/ksi</i> , <i>väsynee/ksi</i>

Grundform	Böjningsstam	KSI-kasus
<i>vihreä</i> grön, <i>vesi</i> vatten	<i>vihreä-</i> , <i>vede-</i>	<i>vihreä/ksi</i> , <i>vede/ksi</i>
<i>sammakko</i> groda <i>joutsen</i> svan	<i>sammako-</i> <i>joutsene-</i>	<i>sammako/ksi</i> <i>joutsene/ksi</i>
<i>keltainen</i> gul, <i>sininen</i> blå	<i>keltaise-</i> , <i>sinise-</i>	<i>keltaise/ksi</i> , <i>sinise/ksi</i>
Grundform	Böjningsstam	KSI-kasus
<i>työtön</i> arbetslös, <i>rakas</i> kär	<i>työttömä-</i> , <i>rakkaa-</i>	<i>työttömä/ksi</i> , <i>rakkaa/ksi</i>
<i>lääkäri</i> läkare, <i>opettaja</i> lärare	<i>lääkäri-</i> , <i>opettaja-</i>	<i>lääkäri/ksi</i> , <i>opettaja/ksi</i>
<i>vastaus</i> svar <i>ystävyyys</i> vänskap	<i>vastaukse-</i> <i>ystävyyde-</i>	<i>vastaukse/ksi</i> <i>ystävyyde/ksi</i>
<i>mies</i> man, <i>vaimo</i> hustru	<i>miehe-</i> , <i>vaimo-</i>	<i>miehe/ksi</i> , <i>vaimo/ksi</i>

Om ordet har en ägarändelse ändras kasusändelsen till KSE: *miehe/kse/ni* till min make, *vaimo/kse/en* till sin hustru.

Användningen av KSI-kasus

1. KSI-kasus: på/till ett språk

Sano se suome/ksi! Säg det på finska! *Mitä tämä on suome/ksi?* Vad är det här på finska? *Teksti on jo käännetty ruotsi/ksi.* Texten är redan översatt till svenska. *Onko tätä kirjaa norja/ksi?* Finns den här boken på norska? *Kaikki laulavat englanni/ksi!* Alla sjunger på engelska!

Men: *Mikä tämä on suome/n kiele/llä?* Vad heter det på finska språket? *Kirja on käännetty ruotsi/n kiele/lle.* Boken är översatt till svenska språket.

2. KSI-kasus vid vissa verb

KSI-kasus används vid t.ex. *luulla* tro, *sanoa* säga, *kutsua* kalla, *ehdottaa* föreslå, *kuvitella* föreställa sig, *tuntea itsensä* känna sig, *jäädä* förbli.

Luulin sinua Liisa/ksi! Jag trodde du var Liisa! *Timoa sanotaan Timpa/ksi.* Timo kallas Timppa. *Äiti kutsuu häntä Sulo/ksi.* Mamma kallar honom Sulo. *Kuvittelen itseni keiju/ksi!* Jag föreställer mig som en älva. *Tunnen itseni sairaa/ksi.* Jag känner mig dålig. *Nykyään monet jäävät työttömi/ksi.* Idag blir många arbetslösa.

3. KSI-kasus som ändringskasus

KSI-kasus uttrycker resultat av en ändring i ett psykiskt eller fysiskt tillstånd, ställning eller status. Vanliga verb i satser med *KSI*-kasus är *tulla* bli och *muuttua* ändras.

Hän tuli onnellise/ksi ja iloise/ksi. Han blev lycklig och glad. *Ilma muuttui sateise/ksi.* Vädret blev regnigt. *Hän tuli sairaa/ksi.* Han blev sjuk. *Posket menevät pakkasessa punaisi/ksi.* Kinderna blir röda i kölden. *Tiina valmistuu eläinlääkäri/ksi.* Tiina tar examen som läkare. *Hän opiskelee opettaja/ksi.* Hon studerar till lärare. *Noita taikoi hänet käärmee/ksi.* Häxan trollade honom till en orm. *Prinssi muuttui sammako/ksi.* Prinsen förvandlades till en groda. *Väritin kukan keltaise/ksi ja vihreä/ksi.* Jag målade blomman gul och grön. *Hänet valittiin presidenti/ksi.* Hon valdes till president.

4. KSI-kasus: som, till

KSI motsvarar ibland de svenska orden *som, till* och *för*.

Sami jäi kotiin lapsenvahdi/ksi. Sami stannade kvar hemma som barnvakt. *Mummu antoi kuvan minulle ikioma/ksi.* Farmor gav mig bilden (som egen). *Sain sen lahja/ksi.* Jag fick den som gåva. *Saat tämän muisto/ksi.* Du får det här till minne. *Hänen kunnia/kse/en pidettiin juhlat.* Man hade en fest till hans ära. *Hän kirjoittaa huvi/kse/en.* Han skriver för nöjes skull.

5. KSI-kasus i tidsuttryck: för, till

KSI-kasus uttrycker för hur lång tid någonting görs. Då motsvarar *KSI* prepositionen *för*.

Hän sai asunnon kuude/ksi kuukaude/ksi. Hon fick en bostad för sex månader. *He muuttavat Saksaan vuode/ksi.* De flyttar till Tyskland för ett år. *Mummo meni lepäämään hetke/ksi.* Mormor gick och lade sig för en stund. *Kakku pannaan uuniin kahde/ksi/kymmene/ksi minuuti/ksi.* Tårtan ställs i ugnen för tjugo minuter. *Jään tänne kahde/ksi viiko/ksi.* Jag stannar här för två veckor. *Lähden Suomeen joulu/ksi.* Jag åker till Finland till jul.

KSI-kasus uttrycker den senaste tidpunkten då någonting sker. Då motsvarar *KSI* prepositionen *till*.

Hän tulee syömään kuude/ksi. Han kommer och äter till klockan sex. *Meillä on läksyä huomise/ksi.* Vi har läxa till i morgon. *Sovimme tapaamisen lauantai/ksi.* Vi bestämde om en träff till lördagen.

6. KSI-kasus om ordning: till en början, för det första, som sist

Många ord som anger turordning står i *KSI*-kasus, t.ex. *alu/ksi* till en början, *lopu/ksi* till slut, *ensi/ksi* för det första, *toise/ksi* för det andra, *seuraava/ksi* som nästa, *viime/ksi* (som) sist.

7. KSI-kasus i andra uttryck

KSI-kasus används i många enstaka uttryck, t.ex. *Terveyste/ksi!* Prosit! Skål! *Onne/ksi olkoon!* Grattis! *Tule vähän lähemmä/ksi!* Kom lite närmare! *Mene kauemmas/ksi!* Gå längre bort!

***

De tre sista kasusformerna är sällsynta i modern finska och kan ersättas med andra uttryck. De används närmast i fasta uttryck och i ordspråk.

TTA-kasus (Abessiv) Kasusändelse: *TTA*

TTA-kasus har ändelsen *TTA* (*tta* eller *ttä*). Den fogas i ordets böjningsstam. *TTA*-kasus har vid vanlig stadiesväxling svagstadium och vid omvänd stadiesväxling starkstadium.

Grundform	<i>TTA</i> -kasus
<i>syy</i> orsak, <i>lahja</i> present	<i>syyttä</i> utan orsak, <i>lahjatta</i> utan present
<i>raha</i> pengar, <i>asunto</i> bostad	<i>rahatta</i> utan pengar, <i>asunnotta</i> utan bostad
<i>lakki</i> mössa, <i>takki</i> jacka	<i>lakitta</i> utan mössa, <i>takitta</i> utan jacka
<i>lupa</i> tillstånd, <i>perhe</i> familj	<i>luvatta</i> utan tillstånd, <i>perheettä</i> utan familj

Joka syy/ttä suuttuu, se lahja/tta leppyy. Den som blir arg utan anledning, den låter sig blidkas utan gåva.

I modern finska används oftast ordet *ilman* utan + *A*-kasus i samma betydelse som *TTA*-kasus, t.ex. *ilman syy/tä* utan orsak, *ilman raha/a* utan pengar, *ilman lakki/a ja takki/a* utan mössa och jacka, *ilman lupa/a* utan tillstånd.

(I)NE-kasus (Komitativ) Kasusändelse: *(I)NE*

(I)NE-kasus har ändelsen *(I)NE*. Den fogas till ordets plurala böjningsstam men har både singular- och pluralbetydelse.³⁹ *(I)NE* har starkstadium både vid vanliga och omvänd stadiesväxling. I substantiv fogas även en ägarändelse.

Grundform	<i>(I)NE</i> -kasus
<i>kaunis vaimo</i> vacker hustru	<i>kauni/ine vaimo/ine/en</i> med sin vackra hustru
<i>perhe</i> familj	<i>perhe/ine/en</i> med sin familj
<i>pieni lapsi</i> litet barn	<i>pien/ine laps/ine/si</i> med ditt lilla barn / med dina små barn

³⁹ *I* är egentligen ett pluraländelse.

I nufinska uttrycks samma innehåll oftast med andra ord, t.ex. *johtaja ja hänen vaimonsa* chefen och hans hustru, *Matti perheensä kanssa* Matti med sin familj.

(I)N-kasus (Instruktiv)   Kasusändelse: (I)N

(I)N-kasus har ändelsen (I)N. Den fogas oftast till ordets plurala böjningsstam. (I)N-kasus har både singular- och pluralbetydelse.⁴⁰ (I)N-kasus har vid vanlig stadieväxling svagstadium och vid omvänd stadieväxling starkstadium.

Grundform	(I)N-kasus
<i>jalka</i> fot, ben	<i>jala/n</i> till fots
<i>paljas jalka</i> bar fot	<i>palja/in jalo/in</i> barfota,
<i>oma lupa</i> eget lov	<i>om/in luv/in</i> med eget lov
<i>kaikki voima</i> all kraft	<i>kaik/in voim/in</i> av alla krafter
<i>käsi</i> hand	<i>käs/in tehty</i> handgjord

De ovan uppräknade uttrycken används fortfarande. Uttrycken som *kukkas/in* med blommor, *kirje/in* med brev är användbara i modern finska, men oftast används LLA-kasus: *kukkasi/lla* med blommor, *kirjee/llä* med brev.

⁴⁰ I är egentligen ett pluraländelse.

NOMEN I PLURAL

Plural innebär att det handlar om flera saker, t.ex. flera hus, böcker, rum, gator eller blommor. I finska finns två sätt att uttrycka plural.

I grundformen uttrycks plural med ändelsen *T*, t.ex. *talo/t* (flera) hus, *kirja/t* böcker, *huonee/t* (flera) rum, *kadu/t* gator och *kuka/t* blommor.

Ett annat sätt att uttrycka plural är att använda pluraländelsen *I*. Den används i andra kasus än grundformen, t.ex. *huone/i/ta* (fler) rum (*A*-kasus plural), *kuk/i/ssa* i blommor (*SSA*-kasus plural). När *I* hamnar mellan två vokaler ändras det till *J*, t.ex. *kirjo/j/a* böcker (*A*-kasus plural) och *tyttö/j/en* flickors (*N*-kasus plural).

T-plural (nominativ plural)

Kasusändelse: *T*

Grundformens ändelse i plural är *T*. Den fogas till böjningsstammen i singular. I vanlig stadiëväxling har *T*-pluralformen svagstadium och i omvänd stadiëväxling starkstadium.

Grundform sg.	Böjningsstam sg.	<i>T</i> -pluralform
<i>talo</i> hus	<i>talo-</i>	<i>talo/t</i> (flera) hus
<i>kirja</i> bok	<i>kirja-</i>	<i>kirja/t</i> böcker
<i>tyttö</i> flicka	<i>tyttö-</i>	<i>tyttö/t</i> flickor
<i>huone</i> rum	<i>huonee-</i>	<i>huonee/t</i> (flera) rum
<i>iloinen</i> glad	<i>iloise-</i>	<i>iloise/t</i> glada
<i>katu</i> gata	<i>kadu-</i>	<i>kadu/t</i> gator
<i>kukka</i> blomma	<i>kuka-</i>	<i>kuka/t</i> blommor
<i>huppu</i> huva	<i>hupu-</i>	<i>hupu/t</i> huvor
<i>äiti</i> mamma	<i>äidi-</i>	<i>äidi/t</i> mammor
<i>sänky</i> säng	<i>sängy-</i>	<i>sängy/t</i> sängar
<i>hammas</i> tand	<i>hampaa-</i>	<i>hampaa/t</i> tänder

I-plural (andra kasus i plural)

Pluraländelsen i andra kasus är *I*. Ändelsen fogas mellan stammen och kasusändelsen.

Grundform sg.	Böjningsstam sg.	Kasusformer pl.
<i>talo</i> hus	<i>talo-</i>	<i>talo/i/ssa</i> i (flera) hus
<i>tyttö</i> flicka	<i>flicka-</i>	<i>tyttö/i/llä (on)</i> flickorna (har)
<i>huone</i> rum	<i>huonee-</i>	<i>huone/i/ssa</i> i (flera) rum
<i>katu</i> gata	<i>kadu-</i>	<i>kadu/i/lla</i> på gator
<i>sänky</i> säng	<i>sängy-</i>	<i>sängy/i/ssä</i> i sängar
<i>hammas</i> tand	<i>hampaa-</i>	<i>hampa/i/ssa</i> i tänder

Om *I* hamnar mellan två vokaler så ändras det till *J*. Så händer vid vissa ord i *A*-kasus och *N*-kasus plural.

Grundform sg.	A-kasus pl.	N-kasus pl.
<i>talo</i> hus	<i>talo/j/a</i>	<i>talo/j/en</i>
<i>tyttö</i> flicka	<i>tyttö/j/ä</i>	<i>tyttö/j/en</i>
<i>koulu</i> skola	<i>koulu/j/a</i>	<i>koulu/j/en</i>
<i>katu</i> gata	<i>katu/j/a</i>	<i>katu/j/en</i>

Vokaländringar framför plural-*I* (eller *J*)

Ganska ofta ändras vokalerna i böjningsstammen, när ordet får pluraländelsen *I* (eller *J*). När stammen slutar på vissa vokaler, sker dock inga ändringar. Sådana vokaler är *O*, *Ö*, *U* och *Y*.

Ej ändringar i stammen	Grundform sg.	Böjningsstam sg.	SSA- eller LLA-kasus pl.
<i>o + i > oi</i>	<i>talo</i> hus	<i>talo-</i>	<i>talo/i/ssa</i>
	<i>katto</i> tak	<i>kato-</i>	<i>kato/i/lla</i>
<i>ö + i > öi</i>	<i>pöllö</i> uggla	<i>pöllö-</i>	<i>pöllö/i/llä</i>
	<i>sääntö</i> regel	<i>säännö-</i>	<i>säännö/i/ssä</i>
<i>u + i > ui</i>	<i>katu</i> gata	<i>kadu-</i>	<i>kadu/i/lla</i>
	<i>lamppu</i> lampa	<i>lampu-</i>	<i>lampu/i/ssa</i>
<i>y + i > yi</i>	<i>kylpy</i> bad	<i>kylvy-</i>	<i>kylvy/i/ssä</i>
	<i>käpy</i> kotte	<i>kävy-</i>	<i>kävy/i/llä</i>

Näissä talo/i/ssa on korkea vuokra. I de här husen är hyran hög. *On vaarallista olla kato/i/lla.* Det är farligt att vara på taken. *Pöllö/i/llä on viisaan maine.* Ugglorna har ett rykte om att vara kloka. *Säännö/i/ssä sanotaan niin.* Det sägs så i reglerna. *Kadu/i/lla ajaa paljon auto/j/a.* Det åker många bilar på gatorna. *Lampu/i/ssa on valot.* Lamporna är tända. *Lapsena mummo leikki kävy/i/llä.* Som barn lekte mormor med kottar.

Däremot försvinner *A*, *Ä* och *E* framför plural-*I*.

<i>a</i>, <i>ä</i> och <i>e</i> försvinner	Grundform sg.	Böjningsstam sg.	SSA- eller LLA- kasus pl.
<i>a + i > i</i>	<i>juna</i> tåg	<i>juna-</i>	<i>jun/i/ssa</i>
	<i>kukka</i> blomma	<i>kuka-</i>	<i>kuk/i/lla</i>
<i>ä + i > i</i>	<i>metsä</i> skog	<i>metsä-</i>	<i>mets/i/ssä</i>
	<i>kylmä</i> kall	<i>kylmä-</i>	<i>kylm/i/llä</i>
<i>e + i > i</i>	<i>suuri</i> stor	<i>suure-</i>	<i>suur/i/lla</i>
	<i>kysymys</i> fråga	<i>kysymykse-</i>	<i>kysymyks/i/llä</i>
	<i>iloinen</i> glad	<i>iloise-</i>	<i>ilois/i/lla</i>
	<i>CD-soitin</i> CD-spelare	<i>CD-soittime-</i>	<i>CD-soittim/i/ssa</i>

Jun/i/ssa voi käyttää tietokonetta. På tågen kan man använda dator. *He onnittelivat mummoa kuk/i/lla.* De gratulerade mormor med blommor. *Mets/i/ssä on mukava kulkea.* Det är trevligt att gå i skogar. *Kylm/i/ssä taloissa on vaikea asua talvella.* I kalla hus är det svårt att bo på vintern. *CD-soittim/i/ssa on aina jotakin vikaa.* CD-spelare har alltid något fel.

Om första stavelsen i stammen innehåller *A*, *E* eller *I* och andra stavelsen slutar på *A* blir det *O* framför plural-*I*.

<i>a</i>, <i>e</i> eller <i>i</i> i första stavelsen	Grundform sg	Böjningsstam sg.	SSA- eller LLA-kasus p
<i>a + i > oi</i>	<i>sana</i> ord	<i>sana-</i>	<i>sano/i/lla</i>
	<i>kala</i> fisk	<i>kala-</i>	<i>kalo/i/lla</i>
	<i>leuka</i> haka	<i>leuka-</i>	<i>leuo/i/ssa</i>
	<i>kirja</i> bok	<i>kirja-</i>	<i>kirjo/i/ssa</i>
	<i>tila</i> bondgård	<i>tila-</i>	<i>tilo/i/lla</i>

Sano/i/lla leikkiminen on kivaa*. Det är roligt att leka med ord. *Kalo/i/lla on suomupeite.* Fiskar har ett fjällpansar. *Kirjo/i/ssa kerrotaan mielenkiintoisista asio/i/sta.* I böcker berättas det om intressanta saker. *Tilo/i/lla viljellään mansiko/i/ta.* På gårdarna odlas jordgubbar.

Om stammen slutar på *I* lägger man ett tillskotts-*E* framför plural-*I*.

Tillskotts- <i>E</i>	Grundform sg	Böjningsstam sg.	SSA- eller LLA-kasus pl.
<i>i + i > ei</i>	<i>pel</i> spel	<i>pel</i> -	<i>pele/i/ssä</i>
	<i>buss</i> buss	<i>buss</i> -	<i>busse/i/ssa</i>
	<i>mökki</i> stuga	<i>möki</i> -	<i>möke/i/llä</i>
	<i>lakki</i> mössa	<i>laki</i> -	<i>lake/i/ssa</i>

Joukkue on menestynyt pele/i/ssä hyvin. Laget har haft en bra framgång i matcherna.
Busse/i/ssa on nykyään hyvä ilmanvaihto. Nuförtiden är det bra ventilation på bussarna.
Ruotsalaiset ja suomalaiset ovat kesällä möke/i/llä. Svenskar och finnar vistas i sina stugor på sommaren.

Långa vokaler förkortas framför plural-*I*.

Lång vokal förkortas	Grundform sg.	Böjningsstam sg.	SSA- eller LLA-kasus pl.
<i>VV⁴¹ + i > Vi</i>	<i>puu</i> träd	<i>puu</i> -	<i>pu/i/ssa</i>
	<i>vene</i> båt	<i>venee</i> -	<i>vene/i/llä</i>
	<i>taide</i> konst	<i>taitee</i> -	<i>taite/i/ssa</i>
	<i>kaunis</i> vacker	<i>kaunii</i> -	<i>kauni/i/lla</i>
	<i>sairas</i> sjuk	<i>sairaa</i> -	<i>saira/i/ssa</i>
	<i>tehdas</i> fabrik	<i>tehtaa</i> -	<i>tehta/i/ssa</i>

Pu/i/ssa on jo lehdet. Det finns redan löv i träden. *He lähtivät vene/i/llä saareen.* De åkte med båtar till ön. *Hänen saira/i/ssa silmissään pilkahti vähän valoa.* Det glimtade lite ljus i hennes sjuka ögon. *Näissä tehta/i/ssa koneet käyvät aina.* I de här fabriken går maskinerna alltid.

⁴¹ *V* = vilken vokal som helst.

Första vokalen i diftongerna försvinner framför plural-*I*.

Första vokalen i diftong försvinner	Grundform sg	Böjningsstam sg.	SSA- eller LLA-kasus pl.
<i>uo + i > oi</i>	<i>nuo</i> de där	<i>nuo-</i>	<i>no/i/ssa</i>
<i>yö + i > öi</i>	<i>työ</i> arbete	<i>työ-</i>	<i>tö/i/ssä</i>
<i>ie + i > ei</i>	<i>tie</i> väg	<i>tie-</i>	<i>te/i/llä</i>

No/i/ssa taloissa asuu monta koulukaveriani. I de där husen bor många av mina skolkamrater.
Hän on myöhään tö/i/ssä. Han jobbar sent. *Liukkailla te/i/llä täytyy ajaa varovasti.* På hala vägar ska man köra försiktigt.

I-plural bildas enligt samma principer även i andra kasusformer. Eventuella vokäländringar är alltså desamma. Nedanstående tabell innehåller exempel på *STA*-, *LTA*-, *LLE*-, *KSI*- och *NA*-kasus i plural.

Vokäländring	<i>STA</i> -kasus pl.	<i>LTA</i> -kasus pl.	<i>LLE</i> -kasus pl.	<i>NA</i> -kasus pl.	<i>KSI</i> -kasus pl.
<i>o + i > oi</i>	<i>talo/i/sta</i> ⁴²	<i>talo/i/lta</i>	<i>talo/i/lle</i>	<i>talo/i/na</i>	<i>talo/i/ksi</i>
<i>ö + i > öi</i>	<i>pöllö/i/stä</i>	<i>pöllö/i/ltä</i>	<i>pöllö/i/lle</i>	<i>pöllö/i/nä</i>	<i>pöllö/i/ksi</i>
<i>u + i > ui</i>	<i>kadu/i/sta</i>	<i>kadu/i/lta</i>	<i>kadu/i/lle</i>	<i>katu/i/na</i>	<i>kadu/iksi</i>
<i>y + i > yi</i>	<i>kävy/i/stä</i>	<i>kävy/i/ltä</i>	<i>kävy/i/lle</i>	<i>käpy/i/nä</i>	<i>kävy/i/ksi</i>
<i>a + i > i</i>	<i>jun/i/sta</i>	<i>jun/i/lta</i>	<i>jun/i/lle</i>	<i>jun/i/na</i>	<i>jun/i/ksi</i>
<i>ä + i > i</i>	<i>mets/i/stä</i>	<i>mets/i/ltä</i>	<i>mets/i/lle</i>	<i>mets/i/nä</i>	<i>mets/i/ksi</i>
<i>e + i > i</i>	<i>suur/i/sta</i>	<i>suur/i/lta</i>	<i>suur/i/lle</i>	<i>suur/i/na</i>	<i>suur/i/ksi</i>
Om 1:a stavelsen har <i>a</i> , <i>e</i> eller <i>i</i> ändras <i>a + i > oi</i> i 2:a stavelsen	<i>sano/i/sta</i> <i>kalo/i/sta</i> <i>kelo/i/sta</i> <i>velo/i/sta</i> <i>kirjo/i/sta</i> <i>piho/i/sta</i>	<i>sano/i/lta</i> <i>kalo/i/lta</i> <i>kelo/i/lta</i> <i>velo/i/lta</i> <i>kirjo/i/lta</i> <i>piho/i/lta</i>	<i>sano/i/lle</i> <i>kalo/i/lle</i> <i>kelo/i/lle</i> <i>velo/i/lle</i> <i>kirjo/i/lle</i> <i>piho/i/lle</i>	<i>sano/i/na</i> <i>kalo/i/na</i> <i>kelo/i/na</i> <i>velko/i/na</i> <i>kirjo/i/na</i> <i>piho/i/na</i>	<i>sano/i/ksi</i> <i>kalo/i/ksi</i> <i>kelo/i/ksi</i> <i>velo/i/ksi</i> <i>kirjo/i/ksi</i> <i>piho/i/ksi</i>
<i>i + i > ei</i>	<i>busse/i/sta</i>	<i>busse/i/lta</i>	<i>busse/i/lle</i>	<i>busse/i/na</i>	<i>busse/i/ksi</i>
<i>VV</i> ⁴³ + <i>i > Vi</i>	<i>pä/i/stä</i>	<i>pä/i/ltä</i>	<i>pä/i/lle</i>	<i>pä/i/nä</i>	<i>pä/i/ksi</i>
	<i>pu/i/sta</i>	<i>pu/i/lta</i>	<i>pu/i/lle</i>	<i>pu/i/na</i>	<i>pu/i/ksi</i>
	<i>vene/i/stä</i>	<i>vene/i/ltä</i>	<i>vene/i/lle</i>	<i>vene/i/nä</i>	<i>vene/i/ksi</i>
	<i>liikke/i/stä</i>	<i>liikke/i/ltä</i>	<i>liikke/i/lle</i>	<i>liikke/i/nä</i>	<i>liikke/i/ksi</i>
	<i>tehta/i/sta</i>	<i>tehta/i/lta</i>	<i>tehta/i/lle</i>	<i>tehta/i/na</i>	<i>tehta/i/ksi</i>

Samma vokäländringar gäller naturligtvis även för *A*-, *N*- och *VN*-kasus i plural. De här kasusformerna presenteras dock särskilt eftersom de alla har flera kasusändelser i plural.

⁴² Ordbetydelser: *talo* hus, *pöllö* uggle, *katu* gata, *käpy* kotte, *juna* tåg, *metsä* skog, *suuri* stor, *sana* ord, *kala* fisk, *kela* rulle, spole, *velka* skuld, *kirja* bok, *piha* gård, *bussi* buss, *pää* huvud, *puu* träd, *vene* båt, *liike* affär, rörelse, *tehdas* fabrik.

⁴³ *V* = vilken vokal som helst.

A-kasus plural (partitiv plural)Kasusändelse: *A, TA*

Ändelserna för *A*-kasus plural är *A* (*a* eller *ä*) och *TA* (*ta* eller *tä*). I *A*-kasus plural står ordet i starkstadium.

1. Ändelsen *A*

Den vanligaste ändelsen är *A* (*a* eller *ä*). Den används om ordets singularstam slutar på en vokal.

Grundform sg.	Böjningsstam sg.	<i>A</i> -kasus pl.
<i>talo</i> hus	<i>talo-</i>	<i>talo/j/a</i> (flera) hus
<i>pöllö</i> uggla	<i>pöllö-</i>	<i>pöllö/j/ä</i> ugglor
<i>lamppu</i> lampa	<i>lamppu-</i>	<i>lamppu/j/a</i> lampor
<i>käpy</i> kotte	<i>käpy-</i>	<i>käpy/j/ä</i> kottar
<i>juna</i> tåg	<i>juna-</i>	<i>jun/i/a</i> (flera) tåg
<i>metsä</i> skog	<i>metsä-</i>	<i>mets/i/ä</i> skogar
<i>suuri</i> stor	<i>suure-</i>	<i>suur/i/a</i> stora
<i>pele</i> spel	<i>pele-</i>	<i>pele/j/ä</i> (flera) spel
<i>bussi</i> buss	<i>busse-</i>	<i>busse/j/a</i> bussar
<i>sana</i> ord	<i>sano-</i>	<i>sano/j/a</i> (flera) ord
<i>velka</i> skuld	<i>velko-</i>	<i>velko/j/a</i> skulder
<i>kirja</i> bok	<i>kirjo-</i>	<i>kirjo/j/a</i> böcker

Kaupungissa on paljon talo/j/a. I staden finns det många hus. *Älä sytytä lamppu/j/a!* Tänd inte lamporna. *On ihana ottaa kylpy/j/ä porealtaassa!* Det är härligt att bada i bubbelpool! *Norrlannissa on suur/i/a mets/i/ä.* I Norrland finns det stora skogar. *On kiva* pelata pele/j/ä!* Det är roligt att spela spel! *Haluan oppia lisää suomen sano/j/a!* Jag vill lära mig flera finska ord! *Sirpa rakastaa kirjo/j/a.* Sirpa älskar böcker.

2. Ändelsen *TA*

Ändelsen *TA* (*ta* eller *tä*) används när singularstammen slutar på två vokaler.

Grundform sg.	Böjningsstam sg.	A-kasus pl.
<i>puu</i> träd	<i>puu-</i>	<i>pu/i/ta</i> (flera) träd
<i>maa</i> mark, jord	<i>maa-</i>	<i>ma/i/ta</i> länder
<i>vene</i> båt	<i>venee-</i>	<i>vene/i/tä</i> båtar
<i>liike</i> rörelse, affär	<i>liikkee-</i>	<i>liikke/i/tä</i> rörelser, affärer
<i>tehdas</i> fabrik	<i>tehtaa-</i>	<i>tehta/i/ta</i> fabriker
<i>suo</i> myr	<i>suo-</i>	<i>so/i/ta</i> myrar
<i>nuo</i> de där	<i>nuo-</i>	<i>no/i/ta</i> de där
<i>työ</i> arbete	<i>työ-</i>	<i>tö/i/tä</i> arbeten
<i>tie</i> väg	<i>tie-</i>	<i>te/i/tä</i> vägar

Puistossa kasvaa paljon pu/i/ta. I parken växer det många träd. *Hän on nähnyt use/i/ta ma/i/ta.* Hon har sett många länder. *Voimistelutunnilla teemme liikke/i/tä.* På gymnastiklektionen gör vi rörelser. *No/i/ta vene/i/tä en ole nähnyt aikaisemmin.* De där båtarna har jag inte sett tidigare. *Professori Hajamieli tekee aina tö/i/tä.* Professor Tankspridd arbetar jämt.

N-kasus plural (Genitiv plural)

Kasusändelser:

EN, DEN/TTEN, TEN

I *N*-kasus plural används ändelserna *EN*, *DEN* eller *TTEN* och *TEN*. I *N*-kasus plural står ordet (nästan alltid) i starkstadium.

1. Ändelsen *EN*

Den vanligaste ändelsen är *EN*. Den används när ordets böjningsstam i singular slutar på vokal.

Grundform sg.	Böjningsstam sg.	N-kasus pl.
<i>talo</i> hus	<i>talo-</i>	<i>talo/j/en</i>
<i>pöllö</i> uggla	<i>pöllö-</i>	<i>pöllö/j/en</i>
<i>lamppu</i> lampa	<i>lamppu-</i>	<i>lamppu/j/en</i>
<i>kylpy</i> bad	<i>kylpy-</i>	<i>kylpy/j/en</i>
<i>juna</i> tåg	<i>juna-</i>	<i>jun/i/en</i>
<i>metsä</i> skog	<i>metsä-</i>	<i>mets/i/en</i>
<i>suuri</i> stor	<i>suure-</i>	<i>suur/i/en</i>
<i>sana</i> ord	<i>sano-</i>	<i>sano/j/en</i>
<i>velka</i> skuld	<i>velko-</i>	<i>velko/j/en</i>
<i>kirja</i> bok	<i>kirjo-</i>	<i>kirjo/j/en</i>

Talo/j/en takana on tuuhea metsä. Bakom husen finns en lummig skog. *Nyt seuraa tanssi lamppu/j/en valossa.* Nu följer en dans i lampornas ljus. *Jun/i/en aikataulut ovat muuttuneet.* Tidtabellerna för tåg har ändrats. *Metsäsuomalaiset samosivat suur/i/en mets/i/en taa.* Skogsfinnarna vandrade bortom stora skogar. *Pidän kirjo/j/en lukemisesta.* Jag tycker om att läsa böcker.

Framför ändelsen *EN* tillkommer ingen tillskotts-*E* i *N*-kasus plural.

Grundform	Böjningsstam sg.	N-kasus i pl.
<i>pele</i> spel	<i>pele-</i>	<i>pel/i/en</i>
<i>bussi</i> buss	<i>bussi-</i>	<i>buss/i/en</i>

Pel/i/en pelaaminen on hauskaa! Det är roligt att spela spel! *Buss/i/en jarrut tarkastetaan säännöllisin väliajoin.* Bussbromsarna kontrolleras med jämna mellanrum.

2. Ändelserna *DEN* eller *TTEN*

Ändelserna *DEN* eller *TTEN* används om ordstammen i singular slutar på två vokaler. Regeln gäller när ordstammen slutar på en lång vokal (två likadana vokaler) eller en diftong (två olika vokaler i samma stavelse). Ändelserna *DEN* och *TTEN* är helt utbytbara. Varianten *TTEN* har på sistone blivit allt vanligare.

Grundform sg.	Böjningsstam sg.	N-kasus i pl.
<i>maa</i> mark, jord, land	<i>maa-</i>	<i>ma/i/den, ma/i/tten</i>
<i>muu</i> annan	<i>muu-</i>	<i>mu/i/den, mu/i/tten</i>
<i>pää</i> huvud	<i>pää-</i>	<i>pä/i/den, pä/i/tten</i>
<i>syy</i> orsak, skuld, fel	<i>syy-</i>	<i>sy/i/den, sy/i/tten</i>
<i>vene</i> båt	<i>venee-</i>	<i>vene/i/den, vene/i/tten</i>
<i>liike</i> rörelse, affär	<i>liikkee-</i>	<i>liikke/i/den, liikke/i/tten</i>
<i>tehdas</i> fabrik	<i>tehtaa-</i>	<i>tehta/i/den, tehta/i/tten</i>
<i>kaunis</i> vacker	<i>kaunii-</i>	<i>kauni/i/den, kauni/i/tten</i>
<i>nuo</i> de där	<i>noi-</i>	<i>no/i/den, no/i/tten</i>
<i>yö</i> natt	<i>öi-</i>	<i>ö/i/den, ö/i/tten</i>
<i>tie</i> väg	<i>tei-</i>	<i>te/i/den, te/i/tten</i>

Pohjoisma/i/den täytyy toimia yhdessä. De nordiska länderna måste verka tillsammans. *Annetaan mu/i/tten vene/i/tten mennä satamasta ensin!* Vi låter de andra båtarna lämna hamnen först! *No/i/den tehta/i/den päästöt ovat vähentyneet.* Utsläpp från de där fabriken har minskat. *Tämä on elokuun ö/i/tten taikaa!* Det här är augustinätternas trolldom!

3. Ändelsen *TEN*

Även ändelsen *TEN* används i *N*-kasus plural. Den kan användas i ord som i *A*-kasus singular har ändelsen *TA*. De här orden är *I*-ord med *E* i böjningsstammen och ord som slutar på konsonant. I de här orden kan även *EN* eller *DEN* eller *TTEN* användas. På sistone har ändelsen *TEN* blivit allt vanligare.

Grundform sg.	A-kasus sg.	N-kasus pl.
<i>kieli</i> språk	<i>kiel/tä</i>	<i>kiel/i/en, kiel/ten</i>
<i>iloinen</i> glad	<i>ilois/ta</i>	<i>ilois/i/en, ilois/ten</i>
<i>sairas</i> sjuk	<i>sairas/ta</i>	<i>saira/i/den, saira/i/tten, sairas/ten</i>
<i>tehdas</i> fabrik	<i>tehdas/ta</i>	<i>tehta/i/den, tehta/i/tten, tehdas/ten</i>

VN-kasus plural (Illativ plural) Kasusändelser: *IN, HIN, SIIN*
 Ändelserna i VN-kasus plural är *IN, HIN* och *SIIN*. I VN-kasus plural står ordet i starkstadium. I bildandet av kasusformen ska man utgå från ordets pluralstam.

1. Ändelsen *IN*

Den vanligaste ändelsen är *IN*.

Grundform sg.	Böjningsstam pl.	VN-kasus pl.
<i>juna</i> tåg	<i>jun/i-</i>	<i>jun/i/in</i>
<i>metsä</i> skog	<i>mets/i-</i>	<i>mets/i/in</i>
<i>suuri</i> stor	<i>suur/i-</i>	<i>suur/i/in</i>
<i>iloinen</i> glad	<i>ilois/i-</i>	<i>ilois/i/in</i>
<i>kysymys</i> fråga	<i>kysymyks/i-</i>	<i>kysymyks/i/in</i>

Aamulla ihmisillä on kiire jun/i/in, vaikka he haluaisivat mennä suur/i/in mets/i/in. På morgonen har folk bråttom till tågen, trots att de skulle vilja gå till stora skogar. Pitääkö minun vastata tuollais/i/in kysymyks/i/in? Måste jag svara på sådana frågor?

2. Ändelsen *HIN*

Om ordets böjningsstam i plural slutar på två vokaler ska *HIN* användas.

Grundform sg.	Böjningsstam pl.	VN-kasus pl.
<i>pele</i> spel	<i>pele/i-</i>	<i>pele/i/hin</i>
<i>bussi</i> buss	<i>busse/i-</i>	<i>busse/i/hin</i>
<i>puu</i> träd	<i>pu/i-</i>	<i>pu/i/hin</i>
<i>nuo</i> de där	<i>no/i-</i>	<i>no/i/hin</i>
<i>yö</i> natt	<i>ö/i-</i>	<i>ö/i/hin</i>
<i>sana</i> ord	<i>sano/i-</i>	<i>sano/i/hin</i>
<i>kirja</i> bok	<i>kirjo/i-</i>	<i>kirjo/i/hin</i>

Emme ehdi pele/i/hin, koska busse/i/hin tuli vika. Vi hinner inte till matcherna för det blev fel på bussarna. Pystytkö kiipeämään no/i/hin pu/i/hin? Kan du klättra upp i de där träden? Nä/i/hin sano/i/hin päätän tämän tarinan. Med de här orden avslutar jag den här berättelsen. En koskaan kyllästy kirjo/i/hin! Jag blir aldrig trött på böcker!

3. Ändelsen *SIIN*

I ord som i *VN*-kasus singular har ändelsen *SEEN* ska *SIIN* användas i plural. De här orden är flerstaviga och har en lång vokal i singularstammen.

Grundform sg.	<i>VN</i> -kasus sg.	Böjningsstam pl.	<i>VN</i> -kasus pl.
<i>lahje</i> byxben	<i>lahkee/seen</i>	<i>lahke/i-</i>	<i>lahke/i/siin</i>
<i>kallis</i> dyr	<i>kallii/seen</i>	<i>kalli/i-</i>	<i>kalli/i/siin</i>
<i>sairas</i> sjuk	<i>sairaa/seen</i>	<i>saira/i-</i>	<i>saira/i/siin</i>
<i>tehdas</i> fabrik	<i>tehtaa/seen</i>	<i>tehta/i-</i>	<i>tehta/i/siin</i>

*En ole oikein ihastunut kape/i/siin lahke/i/siin enkä kalli/i/siin vaatte/i/siin. Jag är inte riktigt förtjust i smala byxben och dyra kläder. *Hän ei koskaan väsy saira/i/siin potila/i/siin. Hon tröttnar aldrig på de sjuka patienterna.**

Komparation av adjektiv

Adjektiv är ord som anger egenskaper eller tillstånd. Adjektiven har tre komparationsformer. *Positiv* uttrycker grundnivån, t.ex. *iso* stor, *pitkä* lång, *vanha* gammal, *syvä* djup, *iloinen* glad. *Komparativ* uttrycker att egenskapen är större, t.ex. *isompi* större, *pitempi* längre, *vanhempi* äldre, *syvempi* djupare, *iloisempi* gladare. *Superlativ* uttrycker egenskapens högsta grad, t.ex. *isoin* störst, *pisin* längst, *vanhin* äldst, *syvin* djupast, *iloisin* gladast.

Positiv

I positiv används ordparet *yhtä – kuin* lika – som när man jämför saker med varandra.

Liisa on yhtä vanha kuin Tiina. Liisa är lika gammal som Tiina. *Olen yhtä pitkä kuin mummo.* Jag är lika lång som mormor. *Sami on yhtä iso kuin äiti.* Sami är lika stor som mamma.

Komparativ

Grundformen i komparativ har ändelsen *MPI* som fogas till adjektivets böjningsstam. Vid vanlig stadieväxling står ordet i svagstadium och i omvänd stadieväxling i starkstadium. Oftast är det bara att foga ändelsen till böjningsstammen. Märk dock eventuella förändringar i böjningsstammen: vokaländringarna och stadieväxlingen.

Positiv	Böjningsstam	Komparativ
<i>iso</i> stor	<i>iso-</i>	<i>iso/mpi</i> större
<i>heikko</i> svag	<i>heiko-</i>	<i>heiko/mpi</i> svagare
<i>tuttu</i> bekant	<i>tutu-</i>	<i>tutu/mpi</i> mera bekant
<i>makea</i> söt	<i>makea-</i>	<i>makea/mpi</i> sötare
<i>kiltti</i> snäll	<i>kilti-</i>	<i>kilti/mpi</i> snällare
<i>suuri</i> stor	<i>suure-</i>	<i>suure/mpi</i> större
<i>pieni</i> liten	<i>piene-</i>	<i>piene/mpi</i> mindre
<i>nuori</i> ung	<i>nuore-</i>	<i>nuore/mpi</i> yngre
<i>rikas</i> rik	<i>rikkaa-</i>	<i>rikkaa/mpi</i> rikare
<i>kallis</i> dyr	<i>kallii-</i>	<i>kallii/mpi</i> dyrare
<i>iloinen</i> glad	<i>iloise-</i>	<i>iloise/mpi</i> gladare
<i>surullinen</i> ledsen	<i>surullise-</i>	<i>surullise/mpi</i> mera ledsen
<i>ohut</i> tunn	<i>ohue-</i>	<i>ohue/mpi</i> tunnare
<i>kevyt</i> lätt	<i>kevye-</i>	<i>kevye/mpi</i> lättare

Om ett tvåstavigt adjektiv slutar på *a* eller *ä* ändras slutet i komparativformen till *e*. I trestaviga adjektiv sker inte den här ändringen.⁴⁴

Positiv	Böjningsstam	Komparativ
<i>vanha</i> gammal	<i>vanha-</i>	<i>vanhe/mpi</i> äldre
<i>halpa</i> billig	<i>halva-</i>	<i>halve/mpi</i> billigare
<i>syvä</i> djup	<i>syvä-</i>	<i>syve/mpi</i> djupare
<i>mukava</i> trevlig	<i>mukava-</i>	<i>mukava/mpi</i> trevligare
<i>ovela</i> slug	<i>ovela-</i>	<i>ovela/mpi</i> slugare
<i>terävä</i> skarp, vass	<i>terävä-</i>	<i>terävä/mpi</i> skarpare, vassare

Märk följande komparativformer:

hyvä god, bra, *parempi* bättre,
uusi ny, *uudempi* nyare,
pitkä lång, *pidempi* eller *pitempi* längre,
lyhyt kort, *lyhyempi* eller *lyhempi* kortare.

Med komparativ används ordet *kuin* än som jämförelseord. Frågeordet *kumpi* vem, vilken(dera) (i böjningsformer t.ex. *kummassa*, *kumpaan*) har samma ändelse som komparativen. Det används när det handlar om två alternativ. Frågeordet *vai* eller används mellan två alternativ.

Kumpi on iso/mpi, minä vai sinä? Vem är större, jag eller du? *Olen iso/mpi kuin sinä.* Jag är större än du. *Kumpi on nuore/mpi, Matti vai Pekka?* Vem är yngre, Matti eller Pekka? *Matti on nuore/mpi kuin Pekka.* Matti är yngre än Pekka. *Tiinalla on kallii/mpi takki kuin Maijalla.* Tiina har en dyrare jacka än Maija. *Maijan takki on halve/mpi kuin Tiinan.* Maijas jacka är billigare än Tiinas. *Sepolla on uude/mpi pusero kuin Jukalla.* Seppo har en nyare tröja än Jukka. *Kenellä on parempi kynä kuin tämä?* Vem har en bättre penna än den här?

Komparativformerna böjs i kasus. I svagstadiet är ändelsen *MMA* och i starkstadiet *MPA*. Ändelsen fogas till böjningsstammen, framför kasusändelsen.

Grundform	<i>iso/mpi</i> större	<i>kaunii/mpi</i> vackrare
<i>A</i> -kasus	<i>iso/mpa/a</i>	<i>kaunii /mpa/a</i>
<i>N</i> -kasus	<i>iso/mma/n</i>	<i>kaunii /mma/n</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>iso/mma/ssa</i>	<i>kaunii /mma/ssa</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>iso/mma/sta</i>	<i>kaunii /mma/sta</i>

⁴⁴ I vissa dialekter sker ändringen *a > e* även i trestaviga ord, t.ex. *mukava* trevlig : *mukavempi** trevligare.

Grundform	iso/mpi större	kaunii/mpi vackrare
<i>VN-kasus</i>	<i>iso/mpa/aan</i>	<i>kaunii /mpa/an</i>
<i>LLA-kasus</i>	<i>iso/mma/lla</i>	<i>kaunii /mma/lla</i>
<i>LTA-kasus</i>	<i>iso/mma/lta</i>	<i>kaunii /mma/lta</i>
<i>LLE-kasus</i>	<i>iso/mma/lle</i>	<i>kaunii /mma/lle</i>
<i>NA-kasus</i>	<i>iso/mpa/na</i>	<i>kaunii /mpa/na</i>
<i>KSI-kasus</i>	<i>iso/mma/ksi</i>	<i>kaunii /mma/ksi</i>

Tarvitsen iso/mma/n takin! Jag behöver en större jacka! *He asuvat iso/mma/ssa talossa kuin me.* De bor i ett större hus än vi. *Vuoden päästä olen jo kasvanut iso/mma/ksi.* Om ett år har jag redan blivit större. *Voiko olla kaunii/mpa/a kuin tämä!* Kan det finnas något vackrare än det här! *Tykkään tuosta kaunii/mma/sta taulusta.* Jag tycker om den vackrare tavlan. *Tämä kappale kuulostaa kaunii/mma/lta kuin se toinen.* Den här låten låter vackrare än den där andra.

Superlativ

Grundformen i superlativ har ändelsen *IN* som fogas till adjektivets böjningsstam. I vanlig stadiesväxling står ordet i svagstadium och i omvänd stadiesväxling i starkstadium.

Ibland ändras stamvokalen framför superlativ-*I*. Vokaländringarna är uppräknade i följande tabell.

Vokaländringar	Positiv	Böjningsstam	Superlativ
<i>o + i > oi</i>	<i>helppo</i> lätt	<i>helpo-</i>	<i>helpo/in</i> lättast
<i>ö + i > öi</i>	<i>hölmö</i> fänig	<i>hölmö-</i>	<i>hölmö/in</i> fänigast
<i>u + i > ui</i>	<i>hupsu</i> tokig	<i>hupsu-</i>	<i>hupsu/in</i> tokigast
<i>y + i > yi</i>	<i>kesy</i> tam	<i>kesy-</i>	<i>kesy/in</i> tamast
<i>a + i > i</i>	<i>halpa</i> billig	<i>halva-</i>	<i>halv/in</i> billigast
	<i>makea</i> söt	<i>makea-</i>	<i>make/in</i> sötast
<i>a + i > i</i>	<i>ikävä</i> tråkig	<i>ikävä-</i>	<i>ikäv/in</i> tråkigast
	<i>suuri</i> stor	<i>suure-</i>	<i>suur/in</i> störst
<i>e + i > i</i>	<i>iloinen</i> glad	<i>iloise-</i>	<i>ilois/in</i> gladast
	<i>ohut</i> tunn	<i>ohue-</i>	<i>ohu/in</i> tunnast
<i>i > e</i>	<i>kiltti</i> snäll	<i>kilti-</i>	<i>kilte/in</i> snällast
<i>ii > e</i>	<i>kaunis</i> vacker	<i>kaunii-</i>	<i>kaune/in</i> vackrast
<i>VV⁴⁵ + i > Vi</i>	<i>vapaa</i> fri, ledig	<i>vapaa-</i>	<i>vapa/in</i> friast, ledigast
	<i>hidas</i> långsam	<i>hitaa-</i>	<i>hita/in</i> långsamast
	<i>terve</i> frisk	<i>tervee-</i>	<i>terve/in</i> friskast

Observera några komparativ- och superlativformer:

hyvä god, bra, *parempi* bättre, *paras* bäst,
uusi ny, *uudempi* nyare, *uusin* nyast,
pitkä lång, *pidempi* eller *pitempi* längre, *pisin* längst,
lyhyt kort, *lyhyempi* eller *lyhempi* kortare, *lyhyin* eller *lyhin* kortast.

Ibland används ett förstärkningsord framför superlativformen: *kaikkein* allra.

Tämä lasku oli kaikkein helpo/in. Det här talet var allra lättast. *Mirri on kaikkein kesy/in kissa!* Mirri är den allra tamaste katten! *Minulla on kaupan halv/in takki.* Jag har den billigaste jackan i affären. *Hän on kaikkein kaune/in!* Hon är allra vackrast! *Kuka on paras laulamaan?* Vem är duktigast på att sjunga? *Kuka teistä on pis/in?* Vem av er är längst? *Mummo on lyhy/in.* Mormor är kortast.

⁴⁵ *VV* = Två likadana vokaler.

Superlativformerna böjs i kasus. I svagstadiet är ändelsen *IMMA* och i starkstadiet *IMPA*. Ändelsen fogas till böjningsstammen, framför kasusändelsen. I *A*-kasus fogas *TA* direkt till nominativformen.⁴⁶

Grundform	<i>iso/in</i> störst	<i>kaune/in</i> vackrast
<i>A</i> -kasus	<i>iso/in/ta, iso/impa/a</i>	<i>kaune/in/ta</i>
<i>N</i> -kasus	<i>iso/imma/n</i>	<i>kaune/imma/n</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>iso/imma/ssa</i>	<i>kaune/imma/ssa</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>iso/imma/sta</i>	<i>kaune/imma/sta</i>
<i>VN</i> -kasus	<i>iso/impa/an</i>	<i>kaune/impa/an</i>
<i>LLA</i> -kasus	<i>iso/imma/lla</i>	<i>kaune/imma/lla</i>
<i>LTA</i> -kasus	<i>iso/imma/lta</i>	<i>kaune/imma/lta</i>
<i>LLE</i> -kasus	<i>iso/imma/lle</i>	<i>kaune/imma/lle</i>
<i>NA</i> -kasus	<i>iso/impa/na</i>	<i>kaune/impa/na</i>
<i>KSI</i> -kasus	<i>iso/imma/ksi</i>	<i>kaune/imma/ksi</i>

Näin tänään iso/imma/n moottoripyörän mitä voi kuvitella! Jag såg idag den största motorcykel som man kan föreställa sig! *Silitin tänään maailman iso/in/ta koiraa!* Jag klappade idag den största hunden i världen! *Porukan iso/impa/na päätän tämän asian.* Som störst i gänget beslutar jag i det här. *Kävin eilen Tukholman kaune/imma/ssa kodissa.* Jag besökte i går det vackraste hemmet i Stockholm. *Hän on ihastunut kaupungin kaune/impa/an tyttöön.* Han är förtjust i den vackraste flickan i staden.

⁴⁶ Även formen *kaune/impa/a* är möjlig.

Komparation av adverb

Sättsadverb uttrycker att någonting görs eller någonting händer på ett visst sätt. I finska kan formen visa om det handlar om adverb, t.ex. *hitaa/sti* långsamt, *nopea/sti* snabbt och *helpo/sti* lätt.

Positiv	Komparativ	Superlativ
<i>hitaa/sti</i> långsamt	<i>hitaa/mmin</i> långsammare	<i>hita/immin</i> långsammast
<i>nopea/sti</i> snabbt	<i>nopea/mmin</i> snabbare	<i>nope/immin</i> snabbast
<i>helpo/sti</i> lätt	<i>helpo/mmin</i> lättare	<i>helpo/immin</i> lättast
<i>selvä/sti</i> tydligt	<i>selve/mmin</i> tydligare	<i>selv/immin</i> tydligast
<i>hyvin</i> bra	<i>pare/mmin</i> bättre	<i>parha/iten</i> bäst
<i>paljon</i> mycket	<i>ene/mmän</i> mera	<i>en/iten</i> mest
<i>vähän</i> lite	<i>vähe/mmän</i> mindre	<i>väh/iten</i> minst

Juokset hitaa/mmin kuin minä. Du springer långsammare än jag. *Kuka juoksee nope/immin?* Vem springer snabbast? *Tämä tehtävä ratkeaa helpo/sti!* Den här uppgiften löses lätt. *Puhu selve/mmin!* Tala tydligare! *Sinä teet tämän pare/mmin!* Du gör det här bättre! *Kuka poimii en/iten marjoja?* Vem plockar mest bär?

NOMENTYPER

Grundformen, *A*- och *N*-kasusformerna är nyckelformer för nomen.⁴⁷ Av de här formerna kan man räkna ut hur de övriga kasusformerna ser ut:

talo hus, *talo/a*, *talo/n*,
iloinen glad, *ilois/ta*, *iloise/n*,
kieli språk, *kiel/tä*, *kiele/n*,
pankki bank, *pankki/a*, *panki/n*,
osoite adress, *osoite/tta*, *osoitte/en*.

I följande presenteras singularböjningen för de vanligaste nomentyperna.

Nomen med vokalslut

1. **Talo-ord:** *talo* hus, *talo/a*, *talo/n*

– Grundformen slutar på *o*, *ö*, *u*, *y*, *a* eller *ä*: *pallo* boll, *pöllö* uggla, *koulu* skola, *syksy* höst, *juna* tåg, *pyörä* hjul, cykel.

– *A*-kasus: Grundform + *A*: *pipo/a* toppluva, *metsä/ä* skog. Ord som i grundformen slutar på två olika vokaler har i *A*-kasus ändelsen *TA*:⁴⁸ *keittiö/tä* kök, *museo/ta* museum, *vapaa/ta* fri, ledig, *suklaa/ta* choklad, *Lontoo/ta* London, *puu/ta* träd, *yö/tä* natt.

– *VN*⁴⁹-kasus: Ändelsen är oftast *VN*: *kirkko/on* till kyrkan, *koulu/un* till skolan, *metsä/än* in i skogen. I enstaviga ord som i grundformen slutar på två vokaler används dock ändelsen *HVN*: *maa/han* ner i marken, in i landet *työ/hön* till arbetet. I längre ord som i grundformen slutar på två olika vokaler används ändelsen *VN*: *keittiö/ön* in i köket, *museo/on* in i museet. I längre ord som i grundformen slutar på en lång vokal används ändelsen *SEEN*: *suklaa/seen* choklad, *Lontoo/seen* till London.

– Grundformens vokal är oförändrad i de övriga kasusformerna: *kissa/lla on* katten har, *lehmä/stä om* konk*koulu/un* till skolan.

– Stadieväxling är möjlig: *tyttö* flicka : *tyttö/llä on* flickan har, *katu* gata : *kadu/lla* på gatan, *kännykkä* mobil *kännykkä/llä* med mobil.

– *Talo*-orden är mycket vanliga.

hauska rolig, *hymy* leende, *hylly* hylla, *iskä** farsa, *isä* pappa, far, *iso* stor, *jalka* fot, ben, *juna* tåg, *hölmö* tokig, *katu* gata, *kerho* klubb, *kiva** kul, rolig, trevlig, *kännykkä* mobiltelefon,

⁴⁷ Nomen = substantiv, adjektiv, pronomen och räkneord.

⁴⁸ Nomen som slutar på *EA* har oftast en vokalförlängning i *A*-kasus: *rohkea/a* modig, *vihreä/ä* grön.

⁴⁹ *V* = vokal.

laakso dal, *lähiö* förort, *mato* mask, *matto* matta, *naru* snöre, *noja* stöd, *oja* dike, *outo* okänd, främmande, *piha* gård, *poika* pojke, *polku* stig, *pyhä* helg, helig, *pöllö* uggla, *rima* ribba, *rohkea* modig, *satu* saga, *syksy* höst, *sänky* säng, *talo* hus, *tarina* berättelse, *tyttö* flicka, *yskä* hosta, *äiskä** morsa, *Aimo*, *Marjukka*, *Paavo*, *Pekka*, *Arttu*, *Väinö*.

Nomen med *i*-slut

Ord som i grundformen slutar på *I*, kan indelas i fyra typer. De flesta *I*-ord tillhör *bussi*-orden, medan de övriga är sällsynta.

2. *Bussi*-ord: *bussi* buss, *bussia*, *bussin*

– Grundformen slutar på *I*: *posti* post, *pel*i spel, *pankki* bank.

– A-kasus: Grundform +A: *kuppi/a* kopp, *äiti/ä* mamma, *banaani/a* banan.

– Grundformens slutvokal ändras inte i de övriga kasusformerna: *kori/ssa* i korgen, *paperi/lla* på papperet, *kaupungi/ssa* i staden.

– Stadieväxling är möjlig: *mökki* stuga : *möki/ssä* i stugan, *kaupunki* stad : *kaupungi/lla* på stan, *täti* moster : *tädi/llä on* moster har.

– De flesta ord i den här typen är lånord. Det är ganska lätt att känna igen dem: Om ordet liknar ett svenskt ord kan du vara ganska säker på att ordet tillhör den här typen.

– *Bussi*-orden är vanliga.

banaani banan, *kalenteri* kalender, *kani* kanin, *kori* korg, *kaupunki* stad, *lasi* glas, *malli* modell, mall, *mökki* stuga, *nakki* knackkorv, *nappi* knapp, *paperi* papper, *pel*i spel, *poliisi* polis, *posti* post, *presidentti* president, *pussi* påse, *rivi* rad, *Ruotsi* Sverige, *sali* sal, *syli* famn, *takki* jacka, kappa, *talli* stall, *tori* torg, *tuoli* stol, *turisti* turist, *tyyli* stil, *täti* moster, faster, *velli* välling, *väri* färg, *Kirsi*, *Sari*, *Heikki*, *Matti*.

3. *Mäki*-ord: *mäki* backe, kulle, *mäkeä*, *mäen*

– Grundformen slutar på *I*: *kaikki* allt, alla, *reki* släde, *järvi* (in)sjö.

– A-kasus har en *E*-stam: *talve/a* vinter, *mäke/ä* backe, *suome/a* finska.

– De övriga kasusformerna har en *E*-stam: *mäe/llä* på backen, *ove/sta* genom dörren, *kaike/ssa* i allt.

– Stadieväxling är möjlig: *lehti* tidning : *lehde/ssä* i tidningen, *joki* å : *joe/ssa* i ån, *reki* släde : *ree/ssä* i släden.

– *Mäki*-orden är ganska få men de tillhör basordförrådet.

hirvi älg, *järvi* (in)sjö, *joki* å, älv, *kaikki* allt, alla, *kivi* sten, *lehti* blad, löv, tidning, *mäki* backe, kulle, *niemi* udde, näs, *nimi* namn, *noki* sot, *ovi* dörr, *pilvi* moln, *polvi* knä, *rupi* skorpa, *savi* lera, *Suomi* Finland, *talvi* vinter.

4. **Kieli-ord:** *kieli* språk, *kieltä*, *kielen*

– Grundformen slutar på *I*: *pieni* liten, *saari* ö, *uni* sömn.

– *A*-kasus: konsonantstam + *TA*: *kuus/ta* gran, *suur/ta* stor, *mon/ta* många. Konsonantstammen är i några ord något oregelbunden: *lapsi* barn : *las/ta*, *veitsi* kniv : *veis/tä*, *lumi* snö : *lun/ta*, *liemi* spad, buljong : *lien/tä*. *A*-kasusformerna för *meri* hav : *mer/ta* och *veri* blod : *verta* saknar vokalharmonier.

– De övriga kasusformerna har *E*-stam: *suure/ssa kiele/ssä* i ett stort språk, *lapse/lla on* barnet har.

– *Kieli*-orden är mycket få men många av dem tillhör basordförrådet.

kieli språk, *kuusi* gran, *lapsi* barn, *liemi* spad, buljong, *lohi* lax, *lumi* snö, *mieli* sinne, humör, tanke, *meri* hav, *moni* många, *nuori* ung, *pieni* liten, *puoli* halv, sida, *saari* ö, holm, *sieni* svamp, *tuli* eld, *tuuli* vind, *uni* sömn, dröm, *veitsi* kniv, *veri* blod, *vuori* berg, *ääni* röst, ljud.

5. **Vesi-ord:** *vesi* vatten, *vettä*, *veden*

– Grundformen slutar på *SI*: *käsi* hand, *yksi* en, *susi* varg.

– *A*-kasus: $S \rightarrow T + TA = TTA$ ⁵⁰: *vesi* : *ve/ttä* vatten, *käsi* : *kä/ttä* hand, *kuusi* : *kuu/tta* sex.

– Stadieväxling *T* : *D* + *E* i de övriga kasusformerna i alla ord:⁵¹ *vete/en* in i vattnet : *vede/ssä* i vattnet, *moneen kuukaute/en* på flera månader : *kaksi kertaa kuukaude/ssa* två gånger i månaden.

⁵⁰ Det första *T*:et tillhör stammen.

⁵¹ I vissa fall stadieväxlingen *NT* : *NN*, *RT* : *RR*: *kansi* lock : *kanteen/kannessa*, *varsi* skaft, stjälk : *varteen/varressa*.

– *Vesi*-orden är mycket få men många av dem tillhör basordförrådet.

kaksi två, *kansi* lock, *kuukausi* månad, *kuusi* sex, *kynsi* nagel, klo, *käsi* hand, *länsi* väster, väst, *parsi* bås, spilta, *susi* varg, *tosi* sann, *täysi* full, *uusi* ny, *varsi* stjälk, skaft, *vesi* vatten, *viisi* fem, *virsi* psalm, *vuorokausi* dygn, *vuosi* år, *yksi* en.

Orden *yksi* en och *kaksi* två har *H*-stam i böjningsformerna: *yksi* en, *yh/tä*, *yh/den*, *kaksi* två, *kah/ta*, *kah/den*.

***

6. *Herne*-ord: *herne* ärta, *hernettä*, *herneen*

– Grunformen slutar på *E*: *aave* spöke, *herne* ärta, *toive* önskan.

– *A*-kasus: Grundform $\neq$ TTA: *hame/tta* kjol, *viihde/ttä* underhållning.

– De övriga kasusformerna har *EE*-stam: *osoitte/ssa* i adressen, *venee/ssä* i båten, *konee/lla* med maskinen.

– *VN*-kasus har ändelsen *SEEN*: *huonee/seen* in i rummet, *liikentee/seen* in i trafiken, *satee/seen* ut i regnet.

– Stadieväxling är möjlig. Växlingen är omvänd: grundform och *A*-kasus står i svagstadium, och de övriga kasusformerna i starkstadium: *vaate*, *vaatetta* plagg : *vaattee/ssa* i plagget, *taide*, *taide/tta* konst : *taitee/ssa* i konsten, *koe*, *koe/tta* prov : *kokee/ssa* i provet.

– *Herne*-orden är ganska vanliga.

aave spöke, *ahne* glupsk, *amme* kar, *hame* kjol, *herne* ärta, *hoide* hårbalsam, *huone* rum, *kappale* stycke, *koe* prov, *kone* maskin, *laine* våg, *levite* bordsmargarin, *liike* affär, rörelse, *liikenne* trafik, *osoite* adress, *puolue* parti, *ranne* handled, *sade* regn, *side* binda, bandage, *taide* konst, *toive* önskan, *tunne* känsla, *tuloste* utskrift, *vaate* klädesplagg, *viihde* nöje.

Följande ord böjs som *talo*-orden, trots att de slutar på *E*: *kolme* tre, *kolmea*, *kolmelta*; *itse* själv, *itseä*, *itsellä*; *nukke* docka, *nukkea*, *nukella*; *nalle* nalle, *nallea*, *nallella*; *pelle* clown, *pelleä*, *pellestä*. Även förnamn som slutar på *E* böjs som *talo*-orden: *Kalle*, *Kallea*, *Kallen*; *Hannele*, *Hannelea*, *Hannelen*; *Maire*, *Mairea*, *Mairen*.

Nomen med konsonantslut

7. *Iloinen*-ord: *iloinen* glad, *iloista*, *iloisen*

- Grundformen slutar på *NEN*: *jokainen* var och en, *omainen* anhörig, *sininen* blå.
- *A*-kasus: *S + TA*: *tois/ta* annan, *ilois/ta* glad, *hikis/tä* svettig.
- De övriga kasusformerna har *SE*-stam: *toise/ssa talossa* i det andra huset, *punaise/en taloon* in i det röda huset, *lautase/lla* på tallriken.

– *Iloinen*-orden är vanliga.

ajaminen att köra, körning, *ensimmäinen* den första, *harvinainen* sällsynt, *hevonen* häst, *hikinen* svettig, *ihminen* människa, *iloinen* glad, *jokainen* var och en, *kultainen* gyllene, *lautanen* tallrik, *lukeminen* att läsa, läsning, *millainen?* hurudan? hur? *minkä värinen?* av vilken färg? *minkä ikäinen?* hur gammal? *nainen* kvinna, *omainen* anhörig, *punainen* röd, *ruotsalainen* svensk, *sininen* blå, *suomalainen* finsk, finne, finländare, *toinen* annan, den andra, *ulkomainen* utländsk, *yksinäinen* ensam, *yleinen* allmän, *Huovinen*, *Kettunen*, *Lahtinen*, *Virtanen*.

Lär dig att skilja mellan *A*- och *STA*-kasus av *iloinen*-ord. *A*-kasus: *ilois/ta ihmis/tä*, *lautas/ta*, *Virtas/ta*. *STA*-kasus: *iloise/sta ihmise/stä*, *lautase/sta*, *Virtase/sta*.

8. *Puhelin*-ord: *puhelin* telefon, *puhelinta*, *puhelimen*

- Grundformen slutar på *IN*: *avain*⁵² nyckel, *cd-soitin* cd-spelare, *ajastin* timer.
- *A*-kasus: Grundform +*TA*: *pakastin/ta* frys, *eläin/tä* djur, *elin/tä* organ.
- De övriga kasusformerna har *IME*-stam: *avaimella* med nyckel, *isolla kirjaime/lla* med stor bokstav.
- Stadiövaxlingen är möjlig. Växlingen är omvänd: Grundform och *A*-kasus står i svagstadium, och de övriga kasusformerna i starkstadium: *sivellin*, *sivellin/tä* pensel : *sivelttime/llä* med pensel, *kirjoitin*, *kirjoitin/ta* skrivare : *kirjoittime/lla* med skrivaren, *ydin*, *ydin/tä* kärna *ytime/ssä* i kärnan.

⁵² Nomentypen slutar i grundformen på avledningsändelse *IN*.

– *Puhelin*-orden är ganska vanliga.

ajastin timer, *avain* nyckel, *cd-soitin* cd-spelare, *elin* organ, *eläin* djur, *kaasutin* förgasare, *kaiutin* högtalare, *kirjain* bokstav, *kirjoitin* skrivare, *pakastin* frys, *puhelin* telefon, *sivellin* pensel, *(tasku)laskin* miniräknare, *tulostin* skrivare, *tuuletin* fläkt, *vahvistin* förstärkare, *ydin* kärna.

Orden *lämmin* varm, *sydän* hjärta och *morsian* brud böjs på följande sätt: *lämmin* : *lämpimä/ssä* i värmen, *sydän* : *sydäme/ssä* i hjärtat, *morsian* : *morsiame/n* brudens.

9. **Huoleton-ord:** *huoleton* sorglös, *huoletonta*, *huolettoman*

– Grundformen slutar på *TON*: *raha/ton*⁵³ penninglös, *lapse/ton* barnlös, *työ/tön* arbetslös, *uskoma/ton* otrolig.

– *A*-kasus: Grundform + *TA*: *koditon/ta* hemlös, *isätön/tä* faderlös, *ymmärtämätön/tä* oförstående.

– De övriga kasusformerna i alla ord har *TTOMA*-stam. Det finns således stadiövaxling *T* : *TT* i samtliga ord i den här ordtypen. Växlingen är omvänd: Grundform och *A*-kasus står i svagstadium, och de övriga kasusformerna i starkstadium: *avuton*, *avuton/ta* hjälplös : *avuttoma/na* (som) hjälplös, *vaivaton*, *vaivaton/ta* lätt : *vaivattoma/lla tavalla* på ett lätt sätt.

– *TON*-ord anger att det saknas någonting: *asunnoton* bostadslös har inte bostad, *työ/tön* arbetslös har inget arbete, *uskomaton juttu* en otrolig historia är en historia som man inte kan tro på och *maksamaton lasku* obetald räkning är en räkning som inte har betalats.

– *Huoleton*-orden är ganska vanliga.

ajaton tidlös, *asunnoton* bostadslös, *avuton* hjälplös, *isätön* faderlös, *järjetön* vettlös, *kivuton* smärtfri, *koditon* hemlös, *lapseton* barnlös, *rahaton* penninglös, *työtön* arbetslös, *vaivaton* lätt, smärtfri, *äiditön* moderlös, *asumaton* obebodd, *kuolematon* odödlig, *maksamaton* obetald, *sopimaton* olämplig, *uskomaton* otrolig, *ymmärtämätön* oförstående.

TON fogas till substantivets böjningsstam eller
till verbets *MA*-form:

asunto bostad, *asunno* + *TON* → *asunnoton* bostadslös

uskoa tro, *usko* + *MA* + *TON* → *uskomaton* otrolig

⁵³ Nomentypen slutar i grundformen på avledningsändelsen *TON*.

10. **Rakas-ord:** *rakas* kär, *rakasta*, *rakkaan*

- Grundformen slutar på *AS*: *ahdas* trång, *vilkas* livlig, *kekseliäs* påhittig.
- *A*-kasus: Grundform $\neq TA$: *kirkas/ta* klar, *eräs/tä* en.
- De övriga kasusformerna har en *AA*-stam: *taivaa/lla* på himlen, *yritteliää/llä koululaisella on* en företagsam skolelev har.
- *VN*-kasus har ändelsen *SEEN*: *vilkaa/seen kaupunkiin* till den livliga staden, *ahtaa/seen luolaan* in i den trånga grottan.
- Stadieväxling är möjlig. Växlingen är omvänd. Grundform och *A*-kasus står i svagstadium, och de övriga kasusformerna i starkstadium: *lammas*, *lammas/ta* får : *lampaa/lla on* fåret har, *kirkas*, *kirkas/ta* klar : *kirkkaa/lle taivaalle* upp mot den klara himlen.
- *Rakas*-orden är ganska vanliga.
ahdas trång, *allas* bassäng, *antelias* frikostig, givmild, *eräs* en, *eväs* matsäck, *hammas* tand, *hidas* långsam, *kangas* tyg, *kekseliäs* uppfinningsrik, påhittig, *kirkas* klar, tydlig, *kiuas* bastuaggregat, bastuugn, *lammas* får, *miehekäs* manlig, *paljas* bar, oövertäckt, *patsas* staty, *pensas* buske, *raikas* frisk, fräsch, *rakas* kär, älskling, *rengas* ring, *rikas* rik, *taivas* himmel, *varvas* tå, *vieras* främmande, *vilkas* livlig, vital, *voimakas* stark, *yritteliäs* företagsam, *älykäs* intelligent, klyftig.
- Även *kevät* vår och *kirves* yxa böjs som *rakas*-ord: *kevää/llä* på våren, *kirvee/llä* med yxa. Men *lihas* muskel, *teräs* stål och *ananas* ananas böjs som *kysymys*-ord: *lihakse/ssa* i en muskel, *teräkse/ssä* i stålet, *ananakse/ssa* i ananas.

11. **Kaunis-ord:** *kaunis* vacker, *kaunista*, *kauniin*

- Grundformen slutar på *IS*: *kallis* dyr, *valmis* färdig.
- *A*-kasus: Grundform $\neq TA$: *raitis/ta* frisk, *altis/ta* mottaglig, utsatt.
- De övriga kasusformerna har *II*-stam: *ruumii/ssa* i kroppen, *kaurii/lla on* rådjuret har.
- *VN*-kasus har ändelsen *SEEN*: *valmii/seen vuotee/seen* in i en färdig bädd, *ihastunut kaunii/seen keijuun* förtjust i en vacker älva.

– Stadieväxling är möjlig. Växlingen är omvänd: Grundform och *A*-kasus står i svagstadium, och alla övriga kasusformer i starkstadium: *raitis ilma*, *raitis/ta ilmaa* frisk luft : *raittii/ssa ilmassa* i friska luften.

– *Kaunis*-orden är mycket få men t.ex. *kaunis* vacker, *kallis* dyr och *valmis* färdig används ofta.

altis mottaglig, utsatt, *kaunis* vacker, *kallis* dyr, dyrbar, *kauris* rådjur, *nauris* rova, *raitis* frisk, nykter, *ruumis* kropp, lik, *valmis* färdig, redo.

jänis hare, *varis* kråka, *kasvis* grönsak och *anis* anis samt talspråksord med *IS*-slut som *kirppis* loppis, *lippis* keps och *roskis* papperskorg böjs som *kysymys*-ord: *jänikse/llä on* haren har, *varikse/lla on* kråkan har, *kasvikse/sta* om grönsak, *anikse/sta* om anis, *kirppikse/llä* på loppis, *roskikse/ssa* i papperskorgen.

12. *Kysymys*-ord: *kysymys* fråga, *kysymystä*, *kysymyksen*

– Grundformen slutar på en vokal (som inte är *I* eller *A*) eller på två olika vokaler + *S*: *ajatus* tanke, *kysymys* fråga, *kerros* våning, *päätös* beslut, *vihannes* grönsak, *vastaus* svar, *silmäys* blick, *kokous* möte.

– *A*-kasus: Grundform +*TA*: *ajatus/ta* tanke, *päätös/tä* beslut.

– De övriga kasusformerna har en *KSE*-stam: *tapaukse/ssa* i fallet, *hävitykse/ssä* i förstörelsen, *laitokse/lla* på institutionen.

– *Kysymys*-orden är ganska vanliga.

ajatus tanke, *hävitys* förstörelse, *ilves* lodjur, *jakaus* bena, *kannustus* uppmuntran, *kerros* våning, *kokous* möte, konferens, *kolmannes* tredjedel, *kysymys* fråga, *käännös* översättning, *laitos* institution, institut, *leivos* bakelse, *muutos* förändring, *näytös* akt, *ostos* inköp, *päätös* beslut, *rakennus* byggnad, *saavutus* prestation, *silmäys* blick, *syytös* anklagelse, *vastaus* svar, *vihannes* grönsak.

De flesta orden av den här typen är bildade av verb:

kysyä fråga → *kysymys* (en) fråga, *päätä* besluta → *päätös* beslut
rakentaa bygga → *rakennus* byggnad, *vastata* svara → *vastaus* svar

Även *ananas* ananas, *anis* anis, *jänis* hare, *kasvis* grönsak, *lihas* muskel, *teräs* stål, *varis* kråka och talspråksord som *kirppis* loppis, *lippis* keps och *roskis* papperskorg böjs som *kysymys*-ord.

Undantag: *mies* man : *miehe/n* mannens, *kirves* yxa : *kirvee/llä* med yxa.

13. **Pituus-ord:** *pituus* längd, *pituutta*, *pituuden*

– Grundformen slutar på *UUS* eller på två olika vokaler + *S*: *totuus* sanning, *ystävyyys* vänskap, *ylpeys* stolthet, *rakkaus* kärlek.

– *A*-kasus: Ordets slut-*S* → *T* + *TA*: *pituu/tta* längd, *korkeu/tta* höjd, *kylmyy/ttä* kyla.

– De övriga kasusformerna har stadiesväxling *T* : *D* + *E* i alla ord: *syy oveluute/en* orsaken till listigheten, *lapsuude/ssa* i barndomen.

– *Pituus*-orden är ganska vanliga.

hyvyys godhet, *kauneus* skönhet, *kaveruus* kamratskap, *kirjallisuus* litteratur, *korkeus* höjd, *kylmyys* kyla, *lapsuus* barndom, *lempeys* mildhet, *lohduttomuus* tröstlöshet, *mahdollisuus* möjlighet, *nuoruus* ungdom, *oveluus* listighet, *pituus* längd, *rakkaus* kärlek, *rikkaus* rikedom, *runous* poesi, *salaisuus* hemlighet, *syvyys* djup (subst.), *totuus* sanning, *unettomuus* sömnlöshet, *vanhuus* ålderdom, *varkaus* stöld, *ylpeys* stolthet, *ystävyyys* vänskap.

Orden av den här typen är bildade av adjektiv eller substantiv:

pitkä lång → *pituus* längd, *syvä* djup → *syvyys* djup

korkea hög → *korkeus* höjd, *rakas* kär → *rakkaus* kärlek

ystävä vän → *ystävyyys* vänskap, *lapsi* barn → *lapsuus* barndom

De flesta orden uttrycker en egenskap eller ett abstrakt begrepp.

14. **Onnistunut-ord:** *onnistunut* lyckad, *onnistunutta*, *onnistuneen*⁵⁴

– Grundformen slutar oftast på *NUT*⁵⁵: *onnistu/nut* lyckad, *kyllästy/nyt* utled.

– *A*-kasus: Grundform +*TA*: *kulunut/ta* sliten, *väsinyt/tä* trött.

– De övriga kasusformerna har *NEE*-stam: *ihastunee/na* förtjust, *kyllästynee/nä* utled, *kuollee/lla linnulla onnen* döda fågeln har.

– *VN*-kasus har ändelsen *SEEN*: *tyytyväinen kulunee/seen viikkoon* nöjd med den gångna veckan, *sivistyneeseen maahan* till ettiviliserat land.

⁵⁴ *NUT*-ord är egentligen *NUT*-participformer som används som adjektiv: *Hän on rakastunut*. Hon är förälskad. *Kuollut pikkulintu haudattiin*. Den döda småfågeln begravdes.

⁵⁵ Ändelsen kan inledas även med en annan konsonant, t.ex. *kuollut* död : *kuolleen*.

– *Onnistunut*-orden är få.

hermostunut nervös, *hämmästynyt* förvånad, *ihastunut* förtjust, *kokenut* erfaren, *kulunut* sliten, *kuollut* död, *kyllästynyt* utled, *loukkaantunut* skadad, sårad, *masentunut* deprimerad, *onnistunut* lyckad, *rakastunut* förälskad, *sivistynyt* bildad, *tottunut* van, *väsynyt* trött.

15. *Ohut*-ord: *ohut* tunn, *ohutta*, *ohuen*

– Grundformen slutar på *UT*: *ohut* tunn, *kevyt* lätt.

– *A*-kasus: Grundform $\nrightarrow$ TA: *ohut/ta* tunn, *lyhyt/tä* kort.

– De övriga kasusformerna har en *UE*-stam: *ohue/ssa* i ölet, *lyhye/nä* *koulupäivänä* på en kort skoldag.⁵⁶

– *Ohut*-orden är mycket få men orden *kevyt* lätt, *lyhyt* kort och *ohut* tunn används ofta.

kevyt lätt, *lyhyt* kort, *neitsyt* jungfru, oskuld, *ohut* tunn, *olut* öl.

16. *Kyynel*-ord: *kyynel* tår, *kyyneltä*, *kyynelen*

– Grundformen slutar på *EL*, *EN*, *ER* eller *AR*: *sävel* ton, *jäsen* medlem, *manner* kontinent, *sisar* syster.⁵⁷

– *A*-kasus: Grundform $\nrightarrow$ TA: *askel/ta* steg, *höyhen/tä* fjäder.

– De övriga kasusformerna har *ELE*, *ENE*, *ERE* eller *ARE*-stam: *nivele/ssä* i leden, *joutsene/lla on* svanen har, *askare/ssa* i sysslan.

– Stadiövaxling är möjlig. Växlingen är omvänd: Grundform och *A*-kasus står i svagstadium, och de övriga kasusformerna i starkstadium: *manner*, *manner/ta* kontinent : *mantere/lta* från kontinenten, *ien*, *ien/tä* tandkött *ikene/ssä* i tandköttet.

– *Kyynel*-orden är mycket få.

askel steg, *askar* syssla, *höyhen* fjäder, dun, *ien* tandkött, *joutsen* svan, *jäsen* medlem, *kyynel* tår, *kämnen* handflata, *manner* kontinent, *nivel* led, *siemen* frö, kärna, *sisar* syster, *sävel* ton, melodi.

⁵⁶ I *VN*-kasus används allt oftare *UEE*-stam, då ordet får *SEEN* som kasusändelse: *ohueeseen**, *kevyeseen**.

⁵⁷ För några ord används i grundformen *ELE*- eller *ERE*-slut: *askele* steg, *mantere* kontinent. I dessa ord används ofta en *ELEE/EREE*-stam: *askeleessa*, *mantereella*.

17. **Tytär-ord:** *tytär* dotter, *tytärtä*, *tyttären*

- Grundformen slutar på *TAR*⁵⁸: *kuningatar* drottning, *tytär* dotter.
  - A-kasus: Grundform $\neq A$: *Onnetar/ta*,⁵⁹ *ystävätär/tä* väninna.
  - De övriga kasusformerna har en *TTARE*-stam. Det finns således en stadiesväxling *T : TT* i samtliga ord. Växlingen är omvänd: Grundform och *A*-kasus står i svagstadium, och de övriga kasusformerna i starkstadium: *kuningatar : kuningattare/lla on* drottningen har, *tytär : tyttärel/stä* om dottern.
  - *Tytär*-orden är mycket få.
- Ilmatar*,⁶⁰ *haltijatar* fä, älva, *kuningatar* drottning, *Onnetar* fru Fortuna, *tytär* dotter, *ystävätär*⁶¹ väninna.

I främmande ord och nya lånord ~~son~~slutar på konsonant fogas ändelser med hjälp av ett *I*:

Malin/i/lle till *Malin*, *Lars/i/lta* av *Lars*
Östersund/i/in till *Östersund*, *Göteborg/i/sta* från *Göteborg*
stadion/i/lle till *stadion*, *internet/i/ssä* på *internet*

⁵⁸ Nomentypen slutar på en kvinnlig avledningsändelse *TAR*. Den har tidigare varit vanligare, t.ex. *opettajatar* lärarinna och *ompelijatar* sömmerska.

⁵⁹ *Onnetar* är en gammal sagogudinna som troddes bära med sig lycka. Den som drar lotter kallas i dag *Onnetar*.

⁶⁰ Luftens gudinna i den kalevalanska världen.

⁶¹ I stället för *ystävätär* används i dag oftast *ystävä*.

MINEN-substantiv

Alla verb kan ändras till substantiv med hjälp av ändelsen *MINEN*. Den fogas till stammen av verbets *hän*-form. *MINEN*-substantiven är mycket vanliga.

Grundform	<i>hän</i> -form	<i>hän</i> -stam + <i>MINEN</i>	<i>MINEN</i> -substantiv
<i>lukea</i> läsa	<i>luke/e</i>	<i>luke-</i> +	<i>luke/minen</i>
<i>heittää</i> kasta	<i>heittä/ä</i>	<i>heittä-</i> +	<i>heittä/minen</i>
<i>juoda</i> dricka	<i>juo</i>	<i>juo-</i> +	<i>juo/minen</i>
<i>syödä</i> äta	<i>syö</i>	<i>syö-</i> +	<i>syö/minen</i>
<i>ajatella</i> tänka	<i>ajattele/e</i>	<i>ajattele-</i> +	<i>ajattele/minen</i>
<i>kävellä</i> gå, promenera	<i>kävele/e</i>	<i>kävele-</i> +	<i>kävele/minen</i>
<i>pelata</i> spela	<i>pelaa</i>	<i>pelaa-</i> +	<i>pelaa/minen</i>
<i>hypätä</i> hoppa	<i>hyppä/ä</i>	<i>hyppää-</i> +	<i>hyppää/minen</i>
<i>iloita</i> glädjas	<i>iloitse/e</i>	<i>iloitse-</i> +	<i>iloitse/minen</i>
<i>vanheta</i> bli äldre	<i>vanhene/e</i>	<i>vanhene-</i> +	<i>vanhene/minen</i>

Luke/minen on hauskaa ja hyödyllistä. Att läsa är roligt och nyttigt. *Pallon heittä/minen* kielletty! Förbjudet att kasta boll! *Ajattele/minen* on raskasta. Det är jobbigt att tänka. *Kävele/minen* on hyvää liikuntaa. Att promenera är bra motion. *Sählyn pelaa/minen* on kivaa*! Det är trevligt att spela innebandy. *Vanhene/minen* kaunistaa! Åldrandet förskönar!

MINEN-substantiv används i alla kasus.

Ottakaa mukaan jotakin juomis/ta ja syömis/tä. Ta med någonting att dricka och äta. *Harrastan jalkapallon pelaamis/ta.* Jag brukar spela fotboll. *En voi sietää uutisten katsomis/ta.* Jag tål inte att titta på nyheterna. *Pidän kävelemise/stä.* Jag tycker om att promenera. *En tykkää sienten poimimise/sta.* Jag tycker inte om att plocka svamp.

Objektet ställs framför *MINEN*-substantivet och böjs i *N*-kasus:

pelata jalkapallo/a spela fotboll → *jalkapallo/n pelaa/minen* att spela fotboll,

lukea kirja/a läsa en bok → *kirja/n luke/minen* att läsa en bok,

laittaa ruoka/a laga mat → *ruoa/n laitta/minen* att laga mat,

imuroida lattia dammsuga golvet → *lattia/n imuroi/minen* att dammsuga golvet.

Även adverbialen ställs framför *MINEN*-substantivet. Kasusformen ändras inte.

käydä marjassa gå och plocka bär → *marjassa käy/minen* att gå och plocka bär,

mennä nukkumaan gå och lägga sig → *nukkumaan mene/minen* att gå och lägga sig,

käydä saunassa bada bastu → *saunassa käy/minen* att bada bastu,

ajaa autolla köra bil → *autolla aja/minen* att köra bil,

nukkua myöhään sova sent → *myöhään nukku/minen* att sova sent.

VERB

Verbets grundform

Vad är verbets grundform?⁶² Grundformen står som uppslagsord i lexikon. Den har en ändelse som slutar på *A*. Beroende på verbtypen är ändelsen *A* (*a* eller *ä*), *DA* (*da* eller *dä*), *LA* (*la* eller *lä*), *NA* (*na* eller *nä*), *RA* (*ra* eller *rä*) eller *TA* (*ta* eller *tä*).

istu/a sitta, *laula/a* sjunga, *luke/a* läsa, *otta/a* ta, *ui/da* simma, *syö/dä* äta, *ol/la* vara, *kävel/lä* gå, promenera, *men/nä* gå, *pur/ra* bita, *juos/ta* springa, *ava/ta* öppna, *hypä/tä* hoppa, *tarvi/ta* behöva.

Grundformen används oftast i verbkedjor. Kedjan består då av en personform av ett hjälpverb och grundformen av huvud verbet.

Aikuiset saa/vat katso/a televisiota myöhään. Vuxna får titta på tv sent. *He aiko/vat muutta/a Suomeen.* De tänker flytta till Finland. *Tänään minä halua/n syö/dä jätskiä*!* I dag vill jag äta glass! *Hän osaa käy/dä jo yksin kirjastossa.* Han kan redan gå själv på biblioteket. *Voi/t/ko men/nä kauppaan?* Kan du gå till affären? *Vauva halua/a juo/da mehua.* Bebisen vill dricka saft. *Voi/mme ava/ta lahjat?* Vi kan öppna presenterna. *Miten te uskalla/tte hypä/tä?* Hur vågar ni hoppa? *Tätä saatta/a vielä tarvi/ta!* Det här kan fortfarande behövas!

Stammen för grundformen

Stammen för grundformen är den främre delen av grundformen, den del som står före snedstreck.

Grundform	Stammen för grundformen	Grundform	Stammen för grundformen
<i>istu/a</i> sitta	<i>istu-</i>	<i>itke/ä</i> gråta	<i>itke-</i>
<i>luke/a</i> läsa	<i>luke-</i>	<i>keittä/ä</i> koka	<i>keittä-</i>
<i>ui/da</i> simma	<i>ui-</i>	<i>syö/dä</i> äta	<i>syö-</i>
<i>ol/la</i> vara	<i>ol-</i>	<i>kävel/lä</i> gå, promenera	<i>kävel-</i>
<i>pan/na</i> lägga, sätta	<i>pan-</i>	<i>men/nä</i> gå, åka	<i>men-</i>
<i>pur/ra</i> bita	<i>pur-</i>	<i>juos/ta</i> springa	<i>juos-</i>
<i>ava/ta</i> öppna	<i>ava-</i>	<i>hypä/tä</i> hoppa	<i>hypä-</i>
<i>tarvi/ta</i> behöva	<i>tarvi-</i>	<i>kalve/ta</i> bli blek	<i>kalve-</i>

⁶² Även benämningarna 1. infinitiv och *A*-infinitiv används.

Verbets personformer

Det finns två numerus i finska, singular och plural, och tre personformer i båda numerus. De är singular 1, 2 och 3, och plural 1, 2 och 3. I den här grammatiken kallas formerna *minä-*, *sinä-* och *hän-*former, *me-*, *te-* och *he-*former. De olika formerna har egna personändelser.

Form	Ändelse	Exempel
<i>minä</i> -form	<i>N</i>	<i>istu/n</i> jag sitter, <i>juo/n</i> jag dricker, <i>mene/n</i> jag går, <i>pelaan/n</i> jag spelar, <i>tarvitse/n</i> jag behöver, <i>vanhene/n</i> jag blir äldre
<i>sinä</i> -form	<i>T</i>	<i>istu/t</i> du sitter, <i>juo/t</i> du dricker, <i>mene/t</i> du går, <i>pelaat/t</i> du spelar, <i>tarvitse/t</i> du behöver, <i>vanhene/t</i> du blir äldre
<i>hän</i> -form ⁶³	<i>V</i> ⁶⁴	<i>istu/u</i> han/hon sitter, <i>juo</i> han/hon dricker, <i>mene/e</i> han/hon går, <i>pelaan</i> han/hon spelar, <i>tarvitse/e</i> han/hon behöver, <i>vanhene/e</i> han/hon blir äldre
<i>me</i> -form	<i>MME</i> ⁶⁵	<i>istu/mme</i> vi sitter, <i>juo/mme</i> vi dricker, <i>mene/mme</i> vi går, <i>pelaan/mme</i> vi spelar, <i>tarvitse/mme</i> vi behöver, <i>vanhene/mme</i> vi blir äldre
<i>te</i> -form	<i>TTE</i>	<i>istu/tte</i> ni sitter, <i>juo/tte</i> ni dricker, <i>mene/tte</i> ni går, <i>pelaan/tte</i> ni spelar, <i>tarvitse/tte</i> ni behöver, <i>vanhene/tte</i> ni blir äldre
<i>he</i> -form	<i>VAT</i> ⁶⁶	<i>istu/vat</i> de sitter, <i>juo/vat</i> de dricker, <i>mene/vät</i> de går, <i>pelaan/vat</i> de spelar, <i>tarvitse/vat</i> de behöver, <i>vanhene/vat</i> de blir äldre

Märk att personändelsen saknas ibland i *hän*-formen.

hän juo han/hon dricker, *hän syö* han/hon äter, *hän tupakoi* han/hon röker, *hän pysäköi* han/hon parkerar, *hän pelaan* han/hon spelar, *hän hyppää* han/hon hoppar.

⁶³ I talspråket används pronomenet *se* i betydelsen *han*, *hon*, t.ex. *se istuu* han/hon sitter.

⁶⁴ Stamvokalen förlängs i *hän*-formen. Ingen förlängning dock i verbtyp 2. Stamvokalen förlängs inte heller i verbtyp 4 om verbet har en lång vokal i stammen.

⁶⁵ Talspråksformen består av *me* och passivformen av verbet: *me istu/taan** vi sitter, *me juo/daan** vi dricker, *me men/nään** vi går, *me pela/taan** vi spelar, *me tarvi/taan** vi behöver, *me vanhe/taan** vi blir äldre. I verbtyp 3 används assimilerade passivändelser, t.ex. *me tullaan** vi kommer, *me purraan** vi biter.

⁶⁶ I talspråket används pronomenet *ne* även om människor och *hän*-formen av verbet: *ne istu/u** de sitter, *ne juo** de dricker, *ne mene/e** de går, *ne pela/a** de spelar, *ne tarvitse/e** de behöver, *ne vanhene/e** de blir äldre.

Böjningsstam

Böjningsstammen får man genom att lämna bort personändelsen (den del som står före snedstrecket). Oftast tar man böjningsstammen från *minä*-formen.

Personform	Böjningsstam	Personform	Böjningsstam
<i>istu/n</i> jag sitter	<i>istu-</i>	<i>pelaa/n</i> jag spelar	<i>pelaa-</i>
<i>juo/n</i> jag dricker	<i>juo-</i>	<i>hyppää/n</i> jag hoppar	<i>hyppää-</i>
<i>ajattele/n</i> jag tänker	<i>ajattele-</i>	<i>kiipeä/n</i> jag klättrar	<i>kiipeä-</i>
<i>mene/n</i> jag går	<i>mene-</i>	<i>tarvitse/n</i> jag behöver	<i>tarvitse-</i>

För vissa verb är böjningsstammarna olika för olika personer. Då tar man böjningsstammen antingen från *minä*- eller från *he*-formen.

<i>minä</i> -form	Böjningsstam för <i>minä</i> -formen	<i>he</i> -form	Böjningsstam för <i>he</i> -formen
<i>ota/n</i> jag tar	<i>ota-</i>	<i>otta/vat</i> de tar	<i>otta-</i>
<i>leiki/n</i> jag leker	<i>leiki-</i>	<i>leikki/vät</i> de leker	<i>leikki-</i>

Nekande personformer

Negationsordet *ei* är ett verb i finska, och det är det som får personändelsen. Av huvud verbet används då endast böjningsstammen (i svagstadiet).

verbet *ei* i personform + böjningsstam av huvud verbet

— *en istu* jag sitter inte, *en juo* jag dricker inte, *en mene* jag går inte, *en pelaa* jag spelar inte, *en tarvitse* jag behöver inte, *en vanhene* jag blir inte äldre.

— *et istu* du sitter inte, *et juo* du dricker inte, *et mene* du går inte, *et pelaa* du spelar inte, *et tarvitse* du behöver inte, *et vanhene* du blir inte äldre.

— *ei istu* han/hon sitter inte, *ei juo* han/hon dricker inte, *ei mene* han/hon går inte, *ei pelaa* han/hon spelar inte, *ei tarvitse* han/hon behöver inte, *ei vanhene* han/hon blir inte äldre.

— *emme istu* vi sitter inte, *emme juo* vi dricker inte, *emme mene* vi går inte, *emme pelaa* vi spelar inte, *emme tarvitse* vi behöver inte, *emme vanhene* vi blir inte äldre.

– *ette istu* ni sitter inte, *ette juo* ni dricker inte, *ette mene* ni går inte, *ette pelaa* ni spelar inte, *ette tarvitse* ni behöver inte, *ette vanhene* ni blir inte äldre.

– *eivät istu* de sitter inte, *eivät juo* de dricker inte, *eivät mene* de går inte, *eivät pelaa* de spelar inte, *eivät tarvitse* de behöver inte, *eivät vanhene* de blir inte äldre.

Talspråksformer av nekande personformer kan se ut så här:

– *me ei istuta** vi sitter inte, *me ei juoda** vi dricker inte, *me ei mennä** vi går inte, *me ei pelata** vi spelar inte, *me ei tarvita** vi behöver inte, *me ei vanheta** vi blir inte äldre.

– *ne ei istu** de sitter inte, *ne ei juo** de dricker inte, *ne ei mene** de går inte, *ne ei pelaa** de spelar inte, *ne ei tarvitse** de behöver inte, *ne ei vanhene** de blir inte äldre.

– Verbyten har en vanlig stadiesväxling. Grundformen och *hän-* och *he-* formerna står i starkstadium. *Minä-*, *sinä-*, *me-* och *te-* formerna står i svagstadium. De nekande formerna står alla i svagstadium.

Person	<i>puke/a</i> klä sig		<i>tietä/ä</i> veta	
<i>minä</i> jag	<i>pue/n</i>	<i>e/n pue</i>	<i>tiedä/n</i>	<i>e/n tiedä</i>
<i>sinä</i> du	<i>pue/t</i>	<i>e/t pue</i>	<i>tiedä/t</i>	<i>e/t tiedä</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>puke/e</i>	<i>ei pue</i>	<i>tietä/ä</i>	<i>ei tiedä</i>
<i>me</i> vi	<i>pue/mme</i>	<i>e/mme pue</i>	<i>tiedä/mme</i>	<i>e/mme tiedä</i>
<i>te</i> ni	<i>pue/tte</i>	<i>e/tte pue</i>	<i>tiedä/tte</i>	<i>e/tte tiedä</i>
<i>he</i> de	<i>puke/vat</i>	<i>ei/vät pue</i>	<i>tietä/vät</i>	<i>ei/vät tiedä</i>

Person	<i>otta/a</i> ta		<i>keittä/ä</i> koka	
<i>minä</i> jag	<i>ota/n</i>	<i>e/n ota</i>	<i>keitä/n</i>	<i>e/n keitä</i>
<i>sinä</i> du	<i>ota/t</i>	<i>e/t ota</i>	<i>keitä/t</i>	<i>e/t keitä</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>otta/a</i>	<i>ei ota</i>	<i>keittä/ä</i>	<i>ei keitä</i>
<i>me</i> vi	<i>ota/mme</i>	<i>e/mme ota</i>	<i>keitä/mme</i>	<i>e/mme keitä</i>
<i>te</i> ni	<i>ota/tte</i>	<i>e/tte ota</i>	<i>keitä/tte</i>	<i>e/tte keitä</i>
<i>he</i> de	<i>otta/vat</i>	<i>ei/vät ota</i>	<i>keittä/vät</i>	<i>ei/vät keitä</i>

Om grundformen slutar på långt *A* (*aa* eller *ää*), ser grundformen och *hän-* formen likadana ut i skrift⁶⁷, t.ex. *maksaa* betala, kosta och han/hon betalar, *säästää* spara och han/hon sparar, *ottaa* ta och han/hon tar och *keittää* koka och han/hon kokar.

asu/a bo, *autta/a* hjälpa, *hyppi/ä* hoppa, *kanta/a* bära, *katso/a* se, titta, *katu/a* ångra, *luke/a* läsa, *maksa/a* kosta, betala, *osta/a* köpa, *pyöri/ä* snurra, *sano/a* säga, *vaati/a* kräva.

Asu/tte/ko Ruotsissa? Bor ni i Sverige? *Tytöt autta/vat mummoa.* Flickorna hjälper mormor. *Mummo kanta/a kassia.* Mormor bär på en kasse. *Illalla Matti katso/o televisiota.* På kvällen ser Matti på tv. *Kirjat maksa/vat paljon.* Böcker kostar mycket. *Milloin maksa/t laskun?* När betalar du räkningen? *Pekka osta/a ruokaa.* Pekka handlar mat. *Papukaija sano/o vain yhden sanan.* Papegojan säger bara ett ord.

⁶⁷ Formerna uttalas dock olika. Grundformen uttalas med slutaspiration, vilket innebär att det första ljudet i nästa ord blir (nästan) fördubblat. *Hän-* formen uttalas däremot utan slutaspiration. Prova att uttala t.ex. *hän haluaa ottaa sen* och *hän ottaa sen*.

– Verb med *LA*-slut är vanliga.

Person	<i>ajatel/la</i> tänka		<i>ol/la</i> vara	
<i>minä</i> jag	<i>ajattele/n</i>	<i>e/n ajattele</i>	<i>ole/n</i>	<i>e/n ole</i>
<i>sinä</i> du	<i>ajattele/t</i>	<i>e/t ajattele</i>	<i>ole/t</i>	<i>e/t ole</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>ajattele/e</i>	<i>ei ajattele</i>	<i>on</i>	<i>ei ole</i>
<i>me</i> vi	<i>ajattele/mme</i>	<i>e/mme ajattele</i>	<i>ole/mme</i>	<i>e/mme ole</i>
<i>te</i> ni	<i>ajattele/tte</i>	<i>e/tte ajattele</i>	<i>ole/tte</i>	<i>e/tte ole</i>
<i>he</i> de	<i>ajattele/vat</i>	<i>ei/vät ajattele</i>	<i>o/vat</i>	<i>ei/vät ole</i>

– Verbet *olla* böjs oregelbundet i *hän*- och *he*-former. I *hän*-formen är formen *on* och i *he*-formen *ovat*.

Person	<i>men/nä</i> gå, åka		<i>pes/tä</i> tvätta	
<i>minä</i> jag	<i>mene/n</i>	<i>e/n mene</i>	<i>pese/n</i>	<i>e/n pese</i>
<i>sinä</i> du	<i>mene/t</i>	<i>e/t mene</i>	<i>pese/t</i>	<i>e/t pese</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>mene/e</i>	<i>ei mene</i>	<i>pese/e</i>	<i>ei pese</i>
<i>me</i> vi	<i>mene/mme</i>	<i>e/mme mene</i>	<i>pese/mme</i>	<i>e/mme pese</i>
<i>te</i> ni	<i>mene/tte</i>	<i>e/tte mene</i>	<i>pese/tte</i>	<i>e/tte pese</i>
<i>he</i> de	<i>mene/vät</i>	<i>ei/vät mene</i>	<i>pese/vät</i>	<i>ei/vät pese</i>

Person	<i>juos/ta</i> springa	<i>pur/ra</i> bita	<i>ratkais/ta</i> lösa
<i>minä</i> jag	<i>juokse/n</i>	<i>pure/n</i>	<i>ratkaise/n</i>
<i>sinä</i> du	<i>juokse/t</i>	<i>pure/t</i>	<i>ratkaise/t</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>juokse/e</i>	<i>pure/e</i>	<i>ratkaise/e</i>
<i>me</i> vi	<i>juokse/mme</i>	<i>pure/mme</i>	<i>ratkaise/mme</i>
<i>te</i> ni	<i>juokse/tte</i>	<i>pure/tte</i>	<i>ratkaise/tte</i>
<i>he</i> de	<i>juokse/vat</i>	<i>pure/vat</i>	<i>ratkaise/vat</i>

– Verbet *juosta* har *KSE*-stam i personformerna.

– En vanlig verbtyp. De nya verben är oftast av den här typen, t.ex. *chata/ta** chatta, *diga/ta** digga.

– När man bildar personformer ska man först stryka grundformens *T*. Då får man fram böjningsstammen som innehåller antingen en lång vokal eller två olika vokaler. Därefter fogas personändelsen.

<i>arva/ta</i>	→	<i>arvaa-</i>
<i>herä/tä</i>	→	<i>herää-</i>
<i>halu/ta</i>	→	<i>halua-</i> + personändelse
<i>tarjo/ta</i>	→	<i>tarjoa-</i>
<i>selvi/tä</i>	→	<i>selviä-</i>

Person	<i>huoma/ta</i> upptäcka		<i>herä/tä</i> vakna	
<i>minä</i> jag	<i>huomaa/n</i>	<i>e/n huomaa</i>	<i>herää/n</i>	<i>e/n herää</i>
<i>sinä</i> du	<i>huomaa/t</i>	<i>e/t huomaa</i>	<i>herää/t</i>	<i>e/t herää</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>huomaa</i>	<i>ei huomaa</i>	<i>herää</i>	<i>ei herää</i>
<i>me</i> vi	<i>huomaa/mme</i>	<i>e/mme huomaa</i>	<i>herää/mme</i>	<i>e/mme herää</i>
<i>te</i> ni	<i>huomaa/tte</i>	<i>e/tte huomaa</i>	<i>herää/tte</i>	<i>e/tte herää</i>
<i>he</i> de	<i>huomaa/vat</i>	<i>ei/vät huomaa</i>	<i>herää/vät</i>	<i>ei/vät herää</i>

– Om böjningsstammen har en lång vokal, har *hän*-formen ingen personändelse.

Person	<i>tarjo/ta</i> erbjuda		<i>selvi/tä</i> klara sig	
<i>minä</i> jag	<i>tarjoa/n</i>	<i>e/n tarjoa</i>	<i>selviä/n</i>	<i>e/n selviä</i>
<i>sinä</i> du	<i>tarjoa/t</i>	<i>e/t tarjoa</i>	<i>selviä/t</i>	<i>e/t selviä</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>tarjoa/a</i>	<i>ei tarjoa</i>	<i>selviä/ä</i>	<i>ei selviä</i>
<i>me</i> vi	<i>tarjoa/mme</i>	<i>e/mme tarjoa</i>	<i>selviä/mme</i>	<i>e/mme selviä</i>
<i>te</i> ni	<i>tarjoa/tte</i>	<i>e/tte tarjoa</i>	<i>selviä/tte</i>	<i>e/tte selviä</i>
<i>he</i> de	<i>tarjoa/vat</i>	<i>ei/vät tarjoa</i>	<i>selviä/vät</i>	<i>ei/vät selviä</i>

– Om det finns två olika vokaler i böjningsstammen, fogas *A* (*a* eller *ä*) som personändelse i *hän*-formen.

Person	<i>hypä/tä</i> hoppa	<i>ruve/ta</i> börja	<i>maa/ta</i> ligga
<i>minä</i> jag	<i>hyppää/n</i>	<i>rupea/n</i>	<i>makaa/n</i>
<i>sinä</i> du	<i>hyppää/t</i>	<i>rupea/t</i>	<i>makaa/t</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>hyppää</i>	<i>rupea/a</i>	<i>makaa</i>
<i>me</i> vi	<i>hyppää/mme</i>	<i>rupea/mme</i>	<i>makaa/mme</i>
<i>te</i> ni	<i>hyppää/tte</i>	<i>rupea/tte</i>	<i>makaa/tte</i>
<i>he</i> de	<i>hyppää/vät</i>	<i>rupea/vat</i>	<i>makaa/vat</i>

– Verbtyp 4 har en omvänd stadieväxling. Grundformen står i svagstadium och personformerna i starkstadium. De nekande formerna står i starkstadium.

Person	<i>kado/ta</i> försvinna	<i>pelä/tä</i> vara rädd	<i>kiive/tä</i> klättra
<i>minä</i> jag	<i>katoa/n</i>	<i>pelkää/n</i>	<i>kiipeä/n</i>
<i>sinä</i> du	<i>katoa/t</i>	<i>pelkää/t</i>	<i>kiipeä/t</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>katoa/a</i>	<i>pelkää</i>	<i>kiipeä/ä</i>
<i>me</i> vi	<i>katoa/mme</i>	<i>pelkää/mme</i>	<i>kiipeä/mme</i>
<i>te</i> ni	<i>katoa/tte</i>	<i>pelkää/tte</i>	<i>kiipeä/tte</i>
<i>he</i> de	<i>katoa/vat</i>	<i>pelkää/vät</i>	<i>kiipeä/vät</i>

halu/ta vilja, *herä/tä* vakna, *häve/tä* skämmas, *hävi/tä* försvinna, *juoru/ta* skvallra, *kado/ta* försvinna, *kiive/tä* klättra, *kuva/ta* illustrera, fotografera, *luva/ta* lova, *maa/ta* ligga, *meika/ta* sminka, *pela/ta* spela, *pelä/tä* vara rädd, *pudo/ta* falla ned, *pärjä/tä** klara sig, *osa/ta* kunna, *ruve/ta* börja, *selvi/tä* klara sig, *tiena/ta* tjäna, *treena/ta* träna, *tykä/tä** tycka, *vasta/ta* svara.

Halua/n lähteä huvipuistoon! Jag vill åka till en nöjespark! *He herää/vät aikaisin.* De vaknar tidigt. *Mihin lumi häviä/ä keväällä?* Vart försvinner snön på våren? *Lehdet juorua/vat julkkiksista.* Tidningarna skvallrar om kändisar. *Taikurin kani katoa/a yhtäkkiä.* Trollkarlens kanin försvinner plötsligt. *Tytöt kiipeä/vät puuhun.* Flickorna klättrar upp i trädet. *Hän kuvaa maisemia.* Han fotograferar landskap. *Hän lupaa tulla.* Hon lovar komma. *Koira makaa matolla.* Hunden ligger på mattan. *Hän meikkaa paljon.* Hon sminkar mycket. *Osaat/ko soutaa?* Kan du ro? *Pojat pelaa/vat jalkapalloa.* Pojkarna spelar fotboll. *Älä pelkää!* Var inte rädd! *Varo että e/t putoa!* Akta att du inte ramlar. *Pian rupea/mme syömään.* Snart börjar vi äta. *Kyllä he selviä/vät tilanteesta!* Nog klarar de sig av situationen! *Sami treenaa joka päivä.* Sami tränar varje dag. *Tykkää/t/kö sinä jätskistä*?* Tycker du om glass? *Oppilaat vastaa/vat kysymyksiin.* Eleverna svarar på frågorna.

Många verb i verbtyp 1 och verbtyp 6 har samma betydelse, t.ex.

Verbtyp 1	Verbtyp 6	Betydelse
<i>vanhentu/a</i>	<i>vanhe/ta</i>	bli äldre
<i>nuorentu/a</i>	<i>nuore/ta</i>	bli yngre
<i>tumentu/a</i>	<i>tumme/ta</i>	bli mörkare
<i>vaalentu/a</i>	<i>vaale/ta</i>	bli ljusare

Verbtyper – översikt			
Verbtyp	Grundform	<i>minä</i> -form	<i>he</i> -form
1	<i>sano/a</i> säga <i>keittä/ä</i> koka	<i>sano/n</i> jag säger <i>keitä/n</i> jag kokar	<i>sano/vat</i> de säger <i>keittä/vät</i> de kokar
2	<i>juo/da</i> dricka <i>pysäköi/dä</i> parkera	<i>juo/n</i> jag dricker <i>pysäköi/n</i> jag parkerar	<i>juo/vat</i> de dricker <i>pysäköi/vät</i> de parkerar
3	<i>tul/la</i> komma <i>men/nä</i> gå, åka <i>nous/ta</i> stiga upp	<i>tule/n</i> jag kommer <i>mene/n</i> jag åker <i>nouse/n</i> jag stiger upp	<i>tule/vat</i> de kommer <i>mene/vät</i> de åker <i>nouse/vat</i> de stiger upp
4	<i>huoma/ta</i> upptäcka <i>hypä/tä</i> hoppa	<i>huomaa/n</i> jag upptäcker <i>hyppää/n</i> jag hoppar	<i>huomaa/vat</i> de upptäcker <i>hyppää/vät</i> de hoppar
5	<i>tarvi/ta</i> behöva <i>häiri/tä</i> störa	<i>tarvitse/n</i> jag behöver <i>häiritse/n</i> jag stör	<i>tarvitse/vat</i> de behöver <i>häiritse/vät</i> de stör
6	<i>vanhe/ta</i> bli äldre <i>tarje/ta</i> inte frysa	<i>vanhene/n</i> jag blir äldre <i>tarkene/n</i> jag fryser inte	<i>vanhene/vat</i> de blir äldre <i>tarkene/vat</i> de fryser inte

Tempus (Tidsformer)

Finska har *fyra tidsformer*, presens, imperfekt, perfekt och pluskvamperfekt. *Presens* händer i nutid, *imperfekt* hände t.ex. i går, *perfekt* har hänt tidigare och *pluskvamperfekt* hade hänt ännu tidigare, kanske länge sedan. Någon grammatisk form för *futur*, framtiden, finns inte. Om framtiden talas i presensform och med något uttryck i satsen som syftar på framtiden, t.ex. *huomenna* i morgon, *ensi viikolla* nästa vecka eller *ensi vuonna* nästa år.

Presens

puhu/n jag talar
hyppää/n jag hoppar

puhuvat de talar
hyppäivät de hoppar

Presens uttrycker *nutid* och används alltså om det som händer och sker, görs eller utförs nu. När vi ser oss omkring genom fönstret kan vi upptäcka olika saker.

Grannen går ut med hunden. En annan grannes katt tittar ut genom fönstret och slickar sig emellanåt. Barnen är i källbacken och ropar glatt. Nu kommer mamma hem och börjar laga mat. Jag känner mig redan hungrig.

På finska:

Naapuri menee ulos koiran kanssa. Toisen naapurin kissa katsoo ikkunasta ja nuolaisee itseään aina välillä. Lapset ovat kelkkamässä ja huutelevat iloisesti. Nyt äiti tulee kotiin ja alkaa laittaa ruokaa. Tunnen jo, että minulla on nälkä.

I den finska texten finns verben *menee* som betyder *går*, *katsoo* som betyder *tittar* och *nuolaisee* som betyder *slickar*. *Vara i källbacken* är på finska *ovat kelkkamässä*, *huutelevat* betyder *ropar*, *tulee* betyder *kommer* och *alkaa laittaa* betyder *börjar laga*. *Tunnen* betyder *jag känner*, men sedan måste man översätta på annat sätt: *att jag är hungrig blir että minulla on nälkä*. Allting sker i *nutid*.

Imperfekt

Ändelse: **I**

puhu/i/n jag talade
hyppä/si/n jag hoppade

puhu/i/vat de talade
hyppä/si/vät de hoppade

Men vad hände igår?

Jag vaknade, åt frukost, tvättade mig, klädde på mig och gick till skolan. Det snöade! Jag glömde att jag var på väg till skolan, för det var så spännande att leka snöbollskrig. Vi lekte ganska länge. Till slut kom någon på att vi redan var sena! Och så började vi springa!

På finska: Mutta mitä eilen tapahtui?

Heräsin, söin aamiaista, kävin pesulla, puin päälleni ja lähdin kouluun. Satoi lunta! Unohdin, että olin matkalla kouluun, sillä lumisotasilla olo oli niin jänskää*. Leikimme melko kauan. Lopulta joku hoksasi*, että olimme jo myöhässä! Ja niin alettiin juosta!

Alla verb är i en form som innebär att *det hände* i går: *hände* betyder *tapahtui*, *heräsin* betyder *jag vaknade*, *jag tvättade mig* betyder *kävin pesulla*, *jag klädde på mig* betyder *puin päälleni*, *jag gick till skolan* betyder *lähdin kouluun*. *Satoi lunta* betyder *det snöade!* *Jag glömde* är *unohdin*, och *lekte vi snöbollskrig* betyder *me oltiin* lumisotasilla* så länge att *någon kom på* som betyder *joku hoksasi**, och *vi började springa – ja mälettiin* juosta...*

Det var det häsom hände igår. Det *hände* i imperfekt.

Ändelsen för jakande imperfekt är *I*. Ändelsen fogas till böjningsstammen. Personändelsen kommer efter imperfektändelsen. För olika verbtyper ser imperfekt lite olika ut.

Verbtyp	Presens	Imperfekti
1	<i>puhu/n</i> jag talar	<i>puhu/i/n</i> jag talade
2	<i>syö/n</i> jag äter	<i>sö/i/n</i> jag åt
3	<i>mene/n</i> jag går	<i>men/i/n</i> jag gick
4	<i>leikkaa/n</i> jag klipper	<i>leikka/si/n</i> jag klippte
5	<i>tarvitse/n</i> jag behöver	<i>tarvits/i/n</i> jag behövde
6	<i>kalpene/n</i> jag blir blek	<i>kalpen/i/n</i> jag blev blek

Det går ofta bara att sätta imperfektändelsen i böjningsstammen. Ibland ska man dock vara på sin vakt.

Person	<i>kysy/ä</i> fråga	<i>ol/la</i> vara
<i>minä</i> jag	<i>kysy/i/n</i> jag frågade	<i>ol/i/n</i> jag var
<i>sinä</i> du	<i>kysy/i/t</i> du frågade	<i>ol/i/t</i> du var
<i>hän</i> han/hon	<i>kysy/i</i> han/hon frågade	<i>ol/i</i> han/hon var
<i>me</i> vi	<i>kysy/i/mme</i> vi frågade	<i>ol/i/mme</i> vi var
<i>te</i> ni	<i>kysy/i/tte</i> ni frågade	<i>ol/i/tte</i> ni var
<i>he</i> de	<i>kysy/i/vät</i> de frågade	<i>ol/i/vat</i> de var

Personändelserna är samma som de i presens. Ett undantag är bara att *hän*-formen slutar med imperfektändelsen *I*.

I imperfektformer av *olla* vara används *ol*-stammen i alla personer, även i *hän*- och *he*-former.

Framför imperfekt-*I* sker ändringar ibland. De visas i följande tabeller. I tabellerna visas först presensform, därefter en eventuell vokaländring och därefter en imperfektform. Imperfektformerna visas här i *minä*-form.

Vokaländringar framför imperfekt-*I*

Efter vokalerna *O*, *Ö*, *U* och *Y* är det bara att sätta in imperfektändelsen *I* och personändelsen.

Verbtyp 1		
Presens	Ej vokaländring	Imperfekt
<i>sano/n</i> jag säger	<i>o + i > oi</i>	<i>sano/i/n</i> jag sade
<i>säilö/n</i> jag konserverar	<i>ö + i > öi</i>	<i>säilö/i/n</i> jag konserverade
<i>puhu/n</i> jag talar	<i>u + i > ui</i>	<i>puhu/i/n</i> jag talade
<i>kysy/n</i> jag frågar	<i>y + i > yi</i>	<i>kysy/i/n</i> jag frågade

Suomalaiset sauno/i/vat ennen enemmän kuin nyt. Finnarna badade bastu förr mer än de gör nu. *Aio/i/n lähteä Amerikkaan.* Jag tänkte åka till Amerika. *Sinä nuku/i/t aamulla pitkään.* Du sov länge på morgonen. *Opettaja kehu/i oppilaita.* Läraren berömde eleverna. *Synny/i/n marraskuussa.* Jag föddes i november. *Pysy/i/n koko illan kotona.* Jag stannade hemma hela kvällen.

När böjningsstammen i presens slutar på *A*, *E* eller *I*, ska man vara på sin vakt. Då försvinner vokalen, och i imperfektformen står endast imperfekt-*I* före personändelsen. För verb med *I* i böjningsstammen sker egentligen ingen ändring, utan det är sammanhanget som avgör att formen tolkas som imperfekt. Om presensformen har *A* i första stavelsen, ändras *A* framför imperfekt *I* till *O*, och det blir *OI*.

Verbtyper 1, 3, 5, 6		
Presens	Vokaländring	Imperfekt
<i>soita/n</i> jag spelar, jag ringer <i>keitä/n</i> jag kokar <i>lue/n</i> jag läser <i>tule/n</i> jag kommer <i>valitse/n</i> jag väljer <i>tarkene/n</i> jag fryser inte	$a + i > i$ $ä + i > i$ $e + i > i$	<i>soit/i/n</i> jag spelade/ringde <i>keit/i/n</i> jag kokade <i>lu/i/n</i> jag läste <i>tul/i/n</i> jag kom <i>valits/i/n</i> jag valde <i>tarken/i/n</i> jag frös inte
<i>etsi/n</i> jag letar efter	$i + i > i$	<i>ets/in</i> jag letade efter
<i>annan</i> jag ger <i>laulan</i> jag sjunger	a i 1:a stavelsen, $a + i >$ oi i 2:a stavelsen	<i>anno/i/n</i> jag gav <i>laulo/i/n</i> jag sjöng

Aloit/i/t liian aikaisin. Du började för tidigt. *Minä anno/i/n hänelle suukon.* Jag gav henne en puss. *Sinä heit/i/t palloa tosi pitkästi.* Du kastade bollen riktigt långt. *He häirits/i/vät meitä.* De störde oss. *Lähd/i/n heti.* Jag åkte med en gång. *Sitten kanno/i/n matot ulos.* Sedan bar jag ut mattorna. *Lopuksi laulo/i/n laulun.* Till slut sjöng jag en sång. *Jäätelö pehmen/i nopeasti.* Glassen mjuknade upp snabbt. *Tul/i/ko posti jo?* Kom posten redan? *Minä voit/i/n!* Jag vann! *Yllät/i/n hänet aamukahvilla!* Jag överraskade henne med morgonkaffe!

I korta, enstaviga verb i verbtyp 2 förkortas vokalen i imperfektformen. Av två likadana vokaler blir bara en kvar och av diftongerna blir bara den sista vokalen kvar före imperfekt-*I*. Om diftongen slutar på *I*, ändras inte formen i imperfekt alls, utan det är sammanhanget som gör att formen tolkas som imperfekt.

Verbtyp 2		
Presens	Vokaländring	Imperfekt
Korta verb		
<i>saa/n</i> jag får <i>juo/n</i> jag dricker <i>syö/n</i> jag äter <i>vie/n</i> jag har med mig	$VV^{71} + i > Vi$ $uo + i > oi$ $yö + i > öi$ $ie + i > ei$	<i>sa/i/n</i> jag fick <i>jo/i/n</i> jag drack <i>sö/i/n</i> jag åt <i>ve/i/n</i> jag hade med mig
Verb med <i>i</i> -diftong		
<i>ui/n</i> jag simmar <i>voi/n</i> jag kan <i>tupakoi/n</i> jag röker <i>pysäköi/n</i> jag parkerar	$ui + i > ui$ $oi + i > oi$ $öi + i > öi$	<i>u/i/n</i> jag simmade <i>vo/i/n</i> jag kunde <i>tupako/i/n</i> jag rökte <i>pysäkö/i/n</i> jag parkerade

⁷¹ VV = lång vokal.

Sa/i/n hyvän todistuksen. Jag fick ett bra betyg. *Jo/i/n kaksi lasia mehua.* Jag drack två glas saft. *Hän ve/i kirjeen postiin.* Han tog brevet till posten. *Kesällä u/i/n usein.* På sommaren simmade jag ofta. *Lähellä hotellia oli uimaranta ja siellä vo/i uida.* Nära hotellet fanns en badstrand och där kunde man bada. *Professori esitelmä/i täällä viime viikolla.* Professorn höll föredrag här förra veckan.

I verbtyp 4 försvinner (sista) *A* eller *Ä* från presensformen och i imperfektformen används i stället *SI*-ändelsen (före personändelsen).

Verbtyp 4		
Presens	Vokaländring	Imperfekt
<i>arvaa/n</i> jag gissar	<i>a + i > si</i>	<i>arva/si/n</i> jag gissade
<i>halua/n</i> jag vill		<i>halu/si/n</i> jag ville
<i>lupaa/n</i> jag lovar	<i>ä + i > si</i>	<i>lupa/si/n</i> jag lovade
<i>herää/n</i> jag vaknar		<i>herä/si/n</i> jag vaknade
<i>hyppää/n</i> jag hoppar		<i>hyppä/si/n</i> jag hoppade
<i>kiipeä/n</i> jag klättrar		<i>kiipe/si/n</i> jag klättrade

Lupa/si/n auttaa siivouksessa. Jag lovade att jag skulle hjälpa till med städningen. *Illalla fikka/si/mme* yhdessä.* På kvällen fikade vi tillsammans. *Isä harjas/i portaita teräsharjalla.* Pappa höll på och borstade trappan med en stålborste. *Lauantaina herä/si/n kummaan ääneen.* På lördagen vaknade jag av ett konstigt ljud. *Ensin kerä/si/n kaikki vaatteet tuoleilta ja sitten siivo/si/n huoneeni.* Först plockade jag ihop alla kläderna från stolarna och sedan städade jag mitt rum. *Sitten surffa/si/n* vähän ja kiipe/si/n nukkumaan parvelle.* Sedan surfade jag lite och klättrade upp och lade mig på loftet.

Även många verb i verbtyp 1 har *SI*-imperfektform. De här formerna används framför allt i standardspråket. I vissa dialekter används *TI*.⁷²

Verbtyp 1		
Presens	Standardspråket	Dialekter
<i>ymmärtä/ä</i> han/hon förstår	<i>ymmär/si</i> han/hon förstod	<i>ymmär/ti</i> han/hon förstod
<i>huuta/a</i> han/hon ropar	<i>huu/si</i> han/hon ropade	<i>huu/ti</i> han/hon ropade
<i>pyytä/ä</i> han/hon ber	<i>pyy/si</i> han/hon bad	<i>pyy/ti</i> han/hon bad
<i>lentä/ä</i> den flyger	<i>len/si</i> den flög	<i>len/ti</i> den flög
<i>kieltä/ä</i> han/hon förbjuder	<i>kiel/si</i> han/hon förbjöd	<i>kiel/ti</i> han/hon förbjöd

⁷² En förteckning över vilka verb som har *SI* och vilka som har bevarat *TI* i imperfekt i standardspråket finns i bilagan.

I imperfektformer finns samma stadiövaxling som i presens. Stadiövaxling finns i verbtyper 1, 3, 4 och 6.

Person	Presens	Imperfekt
<i>minä</i> jag <i>sinä</i> du <i>hän</i> han/hon <i>me</i> vi <i>te</i> ni <i>he</i> de	<i>o/t/an</i> jag tar <i>o/t/at</i> du tar <i>o/tt/aa</i> han/hon tar <i>o/t/amme</i> vi tar <i>o/t/atte</i> ni tar <i>o/tt/avat</i> de tar	<i>o/t/in</i> jag tog <i>o/t/it</i> du tog <i>o/tt/i</i> han/hon tog <i>o/t/imme</i> vi tog <i>o/t/itte</i> ni tog <i>o/tt/ivat</i> de tog
<i>minä</i> jag <i>sinä</i> du <i>hän</i> han/hon <i>me</i> vi <i>te</i> ni <i>he</i> de	<i>kuun/t/elen</i> jag lyssnar <i>kuun/t/elet</i> du lyssnar <i>kuun/t/elee</i> han/hon lyssnar <i>kuun/t/elemme</i> vi lyssnar <i>kuun/t/elette</i> ni lyssnar <i>kuun/t/elevat</i> de lyssnar	<i>kuun/t/elin</i> jag lyssnade <i>kuun/t/elit</i> du lyssnade <i>kuun/t/eli</i> han/hon lyssnade <i>kuun/t/elimme</i> vi lyssnade <i>kuun/t/elitte</i> ni lyssnade <i>kuun/t/elivat</i> de lyssnade
<i>minä</i> jag <i>sinä</i> du <i>hän</i> han/hon <i>me</i> vi <i>te</i> ni <i>he</i> de	<i>hy/pp/ään</i> jag hoppar <i>hy/pp/äät</i> du hoppar <i>hy/pp/ää</i> han/hon hoppar <i>hy/pp/äämme</i> vi hoppar <i>hy/pp/äätte</i> ni hoppar <i>hy/pp/äävät</i> de hoppar	<i>hy/pp/äsin</i> jag hoppade <i>hy/pp/äsit</i> du hoppade <i>hy/pp/äsi</i> han/hon hoppade <i>hy/pp/äsimme</i> vi hoppade <i>hy/pp/äsitte</i> ni hoppade <i>hy/pp/äsivät</i> de hoppade

Vid några verb behöver imperfektformerna studeras närmare.

I *nähdä* se och *tehdä* göra står *minä*-, *sinä*-, *me*- och *te*-formerna i svagstadium, utan *K*. *Hän*- och *he*-former står i starkstadium, med *K*. Verbet *käydä* besöka har *V* i alla personformer i imperfekt.

Imperfektformer			
Person	<i>nähdä</i> se	<i>tehdä</i> göra	<i>käydä</i> besöka
<i>minä</i> jag	<i>näi/n</i>	<i>tei/n</i>	<i>kävi/n</i>
<i>sinä</i> du	<i>näi/t</i>	<i>tei/t</i>	<i>kävi/t</i>
<i>hän</i> han/hon	<i>näki</i>	<i>teki</i>	<i>kävi</i>
<i>me</i> vi	<i>näi/mme</i>	<i>tei/mme</i>	<i>kävi/mme</i>
<i>te</i> ni	<i>näi/tte</i>	<i>tei/tte</i>	<i>kävi/tte</i>
<i>he</i> de	<i>näki/vät</i>	<i>teki/vät</i>	<i>kävi/vät</i>

Nekande imperfekt

ei + NUT

en puhu/nut jag talade inte

eivät puhu/neet de talade inte

en hypä/nnyt jag hoppade inte

eivät hypä/nneet de hoppade inte

En nekande imperfektform uttrycker vad man *inte gjorde*. Man ska komma ihåg att det nekande ordet är ett verb i finska och det är det som böjs.

Nekande imperfektform bildas med hjälp av negations verbet *ei* – som böjs i personer – och kombineras med *NUT*-form av huvud verbet. Huvud verbet är det verb vars innebörd man vill neka.

Jag ville inte vakna, frukosten smakade inte bra, så jag åt inte. Jag tvättade mig inte heller, klädde inte på mig och gick inte till skolan. Jag hade feber! Lyckligtvis steg inte febern mycket. Men jag orkade inte läsa. Inte orkade jag leka heller. Morgonen därpå fick jag inte gå till skolan, trots att termometern inte visade just någon feber. Men nästa morgon hade jag inte längre feber. Då fick jag träffa kompisarna igen och mindes inte längre att jag någon gång varit sjuk!

På finska:

En halunnut herätä, aamiainen ei maistunut hyvältä enkä siis syönyt. En myöskään käynyt pesulla, en pukeutut päälleni, enkä lähtenyt kouluun. Minulla oli kuumetta! Onneksi kuume ei noussut paljon. Mutta en jaksanut lukea. En jaksanut leikkiäkään. Seuraavana aamuna en saanut lähteä kouluun, vaikka lämpömittari ei näyttänyt juurikaan kuumetta. Mutta seuraavana aamuna minulla ei enää ollut kuumetta. Silloin sain taas tavata kaverit enkä enää muistanut, että olin joskus ollut sairaana!

I tabellerna som står efter det här stycket visas hur *NUT*-formerna bildas. Först visas exempel på nekande imperfektformer.

Person	<i>istua</i> sitta	<i>ottaa</i> ta
<i>minä</i> jag	<i>e/n istu/nut</i> jag satt inte	<i>e/n otta/nut</i> jag tog inte
<i>sinä</i> du	<i>e/t istu/nut</i> du satt inte	<i>e/t otta/nut</i> du tog inte
<i>hän</i> han/hon	<i>ei istu/nut</i> han/hon satt inte	<i>ei otta/nut</i> han/hon tog inte
<i>me</i> vi	<i>e/mme istu/neet</i> vi satt inte	<i>e/mme otta/neet</i> vi tog inte
<i>te</i> ni	<i>e/tte istu/neet</i> ni satt inte	<i>e/tte otta/neet</i> ni tog inte
<i>he</i> de	<i>ei/vät istu/neet</i> de satt inte	<i>ei/vät otta/neet</i> de tog inte

Bildande av *NUT*-formen

Vid bildandet av *NUT*-formen utgår man ifrån stammen för grundformen. I singular och plural finns olika former. *NUT* och dess varianter *CUT*⁷³ och *NNUT* är singularformer, och *NEET* och dess varianter *CEET* och *NNEET* är pluralformer.

Verbtyp	Singular	Plural
Verbtyper 1 och 2	<i>NUT</i>	<i>NEET</i>
<i>soitta/a</i> ringa, spela <i>kysy/ä</i> fråga <i>saa/da</i> få <i>syö/dä</i> äta	<i>soitta/nut</i> <i>kysy/nyt</i> <i>saa/nut</i> <i>syö/nyt</i>	<i>soitta/neet</i> <i>kysy/neet</i> <i>saa/neet</i> <i>syö/neet</i>
Verbtyp 3	<i>CUT</i>	<i>CEET</i>
<i>tul/la</i> komma <i>sur/ra</i> sörja <i>nous/ta</i> stiga upp <i>men/nä</i> gå, åka	<i>tul/lut</i> <i>sur/rut</i> <i>nous/sut</i> <i>men/nyt</i>	<i>tul/leet</i> <i>sur/reet</i> <i>nous/seet</i> <i>men/neet</i>

I de återstående verbtyperna 4, 5 och 6 är ändelserna *NNUT* eller *NNEET*.

Verbtyp	Singular	Plural
Verbtyper 4, 5 och 6	<i>NNUT</i>	<i>NNEET</i>
<i>halu/ta</i> vilja <i>hypä/tä</i> hoppa <i>tarvi/ta</i> behöva <i>merki/tä</i> betyda, anteckna <i>lämme/tä</i> bli varm <i>pae/ta</i> fly	<i>halu/nnut</i> <i>hypä/nnyt</i> <i>tarvi/nnut</i> <i>merki/nnyt</i> <i>lämme/nnyt</i> <i>pae/nnut</i>	<i>halu/nneet</i> <i>hypä/nneet</i> <i>tarvi/nneet</i> <i>merki/nneet</i> <i>lämme/nneet</i> <i>pae/nneet</i>

Verben *tehdä* göra, *nähdä* se och *tietää* veta behöver nämnas särskilt. *NUT*-formerna är *tehnyt* och *tehneet*, *nähnyt* och *nähneet*. För verbet *tietää* finns två olika serier av *NUT*-former: *tiennyt* och *tienneet*, *tietänyt* och *tietäneet*, varav de förstnämnda är vanligast.

NUT-formen används i nekande imperfekt, jakande och nekande perfekt och pluskvamperfekt.

⁷³ C = någon av konsonanterna L, S, R eller N.

Perfekt**olla-presens + NUT***ole/n puhu/nut* jag har talat*o/vat puhu/neet* de har talat*ole/n hypä/nnyt* jag har hoppat*o/vat hypä/nneet* de har hoppat

Perfektformen består av en böjningsform av *olla* i presens och *NUT*-formen av verbet. Presensformerna av *olla* är *olen, olet, on, olemme, olette* och *ovat*. Betydelsen av formerna i det här fallet är *har*.

Nyt ole/n syö/nyt tarpeeksi. Nu har jag ätit tillräckligt. *Kaikki lapset o/vat kuul/leet Peppi Pitkätossusta.* Alla barn har hört om Pippi Långstrump. *Ole/n soitta/nut mummolle.* Jag har ringt till mormor. *Ole/mme käy/neet Norjassa.* Vi har besökt Norge. *Hän on jo tul/lut.* Han har redan kommit. *He o/vat jo hypän/neet.* De har redan hoppat. *Opettajat o/vat merkin/neet minulle paljon.* Lärarna har betytt mycket för mig. *Ilma on lämmen/nyt.* Vädret har blivit varmare.

Nekande perfekt**ei + ole + NUT***e/n ole puhu/nut* jag har inte talat*ei/vät ole puhu/neet* de har inte talat*e/n ole hypä/nnyt* jag har inte hoppat*ei/vät ole hypä/nneet* de har inte hoppat

Nekande perfektform bildas av negations verbet *ei* i personform, *ole*-stammen och *NUT*-formen av huvud verbet.

Voi, e/n ole soitta/nut mummolle! Oj då, jag har inte ringt till mormor! *E/mme ole koskaan käy/neet Norjassa.* Vi har aldrig besökt Norge. *Hän ei ole vielä tul/lut.* Han har inte kommit ännu. *He ei/vät ole vielä hypän/neet.* De har inte hoppat ännu. *E/mme ole tarvi/nneet niitä koskaan.* Vi har aldrig behövt dem. *Ilma ei ole lämmen/nyt.* Vädret har inte blivit varmare.

Pluskvamperfekt**olla-imperfekt + NUT***oli/n puhu/nut* jag hade talat*oli/vat puhu/neet* de hade talat*oli/n hypä/nnyt* jag hade hoppat*oli/vat hypä/nneet* de hade hoppat

Pluskvamperfektformen bildas av en böjningsform av *olla* i imperfekt och *NUT*-formen av verbet. Imperfektformerna av *olla* är *olin, olit, oli, olimme, olitte* och *olivat*. Betydelsen av formerna är i det här fallet *hade*.

Silloin ol/i/n syö/nyt tarpeeksi. Då hade jag ätit tillräckligt. *Kaikki lapset ol/i/vat kuul/leet Peppi Pitkätossusta.* Alla barn hade hört om Pippi Långstrump. *Oli/n soitta/nut mummolle.* Jag hade ringt till mormor. *Oli/mme juuri käy/neet Norjassa, kun kuulin asiasta.* Vi hade just besökt Norge när jag hörde om det. *Hän ol/i tul/lut juuri kotiin.* Han hade precis kommit hem. *He ol/i/vat jo hypän/neet, kun voittohyppy tuli.* De hade redan hoppat när det blev ett vinnarhopp. *Opettajat oli/vat merkin/neet hänelle paljon.* Lärarna hade betytt mycket för henne. *Ilma ol/i lämmen/nyt ja kaikki oli järjestyksessä.* Vädret hade blivit varmare och allt var i ordning.

Nekande pluskvamperfekt*e/n ol/lut puhu/nut* jag hade inte talat*e/n ol/lut hypä/nnyt* jag hade inte hoppat***ei + ollut + NUT****ei/vät ol/leet puhu/neet* de hade inte talat*ei/vät ol/leet hypä/nneet* de hade inte hoppat

Nekande pluskvamperfektform bildas av negations verbet *ei* i personform, formen *ollut* eller *olleet* och *NUT*-formen av huvud verbet.

Voi, e/n ol/lut soitta/nut mummolle. Oj då, jag hade inte ringt till mormor. *E/mme ol/leet käy/neet Norjassa, ja silti tiesin asiasta.* Vi hade inte besökt Norge och ändå kände jag till det.

Hän ei ol/lut tul/lut vielä kotiin. Han hade ännu inte kommit hem. *He ei/vät ol/leet vielä hypän/neet, kun voittohyppy tuli.* De hade ännu inte hoppat när det blev ett vinnarhopp. *E/mme ol/leet tarvi/nneet niitä koskaan.* Vi hade aldrig behövt dem. *Ilma ei ol/lut lämnen/nyt.*

Vädret hade inte blivit varmare.

Passiv

I finskt passiv anges det inte exakt vem som agerar, och passivformen har inget subjekt. Man säger bara att *man gör* någonting eller att *det görs* någonting. Det är dock alltid människor som agerar. Passivsatsen översätts till svenska med en *man-sats* eller med *s-passiv*.

Presens passiv

TAAN

puhutaan man talar, det talas

hypätään man hoppar, det hoppas

Ändelse för presens passiv är *TA* (*ta* eller *tä*) och *DA* (*da* eller *dä*). Därefter kommer passivets personändelse *AN*. Passivformen slutar således i *TAAN* eller *DAAN*.

Passivformerna är lätta att bilda. Bara vid verbtyp 1 ska man vara på sin vakt.

Verbtyp 1

Passivformerna för verbtyp 1 bildas av *minä*-stammen. Verbet står nämligen i svagstadium i passiv. Passivändelsen *TAAN* fogas till stammen.

Grundform	<i>minä</i> -form	<i>minä</i> -stam	Passiv presens
<i>katsoa</i> titta	<i>katson</i> jag tittar	<i>katso-</i>	<i>katso/taan</i>
<i>istua</i> sitta	<i>istun</i> jag sitter	<i>istu-</i>	<i>istu/taan</i>
<i>etsiä</i> leta	<i>etsin</i> jag letar	<i>etsi-</i>	<i>etsi/tään</i>
<i>kysyä</i> fråga	<i>kysyn</i> jag frågar	<i>kysy-</i>	<i>kysy/tään</i>
<i>nukkua</i> sova	<i>nukun</i> jag sover	<i>nuku-</i>	<i>nuku/taan</i>
<i>hyppiä</i> hoppa	<i>hypin</i> jag hoppar	<i>hypi-</i>	<i>hypi/tään</i>
<i>kertoa</i> berätta	<i>kerron</i> jag berättar	<i>kerro-</i>	<i>kerro/taan</i>
<i>lukea</i> läsa	<i>luen</i> jag läser	<i>lue-</i>	<i>lue/taan</i>
<i>lähteä</i> åka	<i>lähdän</i> jag åker	<i>lähde-</i>	<i>lähde/tään</i>
<i>sulkea</i> stänga	<i>suljen</i> jag stänger	<i>sulje-</i>	<i>sulje/taan</i>

Om stammen slutar på *A*, ändras det till ett *E* framför passivändelsen.

Grundform	<i>minä</i>-form	<i>minä</i>-stam	Passiv presens
<i>laulaa</i> sjunga	<i>laulan</i> jag sjunger	<i>laula-</i>	<i>laul/e/taan</i>
<i>ostaa</i> köpa	<i>ostan</i> jag köper	<i>osta-</i>	<i>ost/e/taan</i>
<i>esittää</i> framföra	<i>esitän</i> jag framför	<i>esitä-</i>	<i>esit/e/tään</i>
<i>kirjoittaa</i> skriva	<i>kirjoitan</i> jag skriver	<i>kirjoita-</i>	<i>kirjoit/e/taan</i>
<i>ymmärtää</i> förstå	<i>ymmärrän</i> jag förstår	<i>ymmärrä-</i>	<i>ymmärr/e/tään</i>
<i>ottaa</i> ta	<i>otan</i> jag tar	<i>ota-</i>	<i>ot/e/taan</i>
<i>keittää</i> koka	<i>keitän</i> jag kokar	<i>keitä-</i>	<i>keit/e/tään</i>
<i>antaa</i> ge	<i>annan</i> jag ger	<i>anna-</i>	<i>ann/e/taan</i>
<i>tietää</i> veta	<i>tiedän</i> jag vet	<i>tiedä-</i>	<i>tied/e/tään</i>
<i>jakaa</i> dela	<i>jaan</i> jag delar	<i>jaa-</i>	<i>ja/e/taan</i>

Övriga verbtyper

I andra verbtyper bildas passivet av grundformen. Till grundformen fogas *AN*.

Verbtyp	Grundform + <i>AN</i>	Passiv presens
2	<i>juoda</i> dricka + <i>AN</i> <i>nähdä</i> se + <i>AN</i>	<i>juoda/an</i> <i>nähdä/än</i>
3	<i>tulla</i> komma + <i>AN</i> <i>mennä</i> gå + <i>AN</i>	<i>tulla/an</i> <i>mennä/än</i>
4	<i>tavata</i> träffas + <i>AN</i> <i>herätä</i> vakna + <i>AN</i>	<i>tavata/an</i> <i>herätä/än</i>
5	<i>tarvita</i> behöva + <i>AN</i> <i>merkitä</i> markera + <i>AN</i>	<i>tarvita/an</i> <i>merkitä/än</i>
6	<i>paeta</i> fly + <i>AN</i> <i>kyetä</i> kunna + <i>AN</i>	<i>paeta/an</i> <i>kyetä/än</i>

Nekande presens passiv

EI + V⁷⁴-TA

ei puhuta man talar inte, det talas inte

ei hypätä man hoppar inte

Nekande presens passiv bildas genom att kombinera negations verbet i formen *ei* med huvudverbets passivform – utan *AN*.

ei katso/ta man tittar inte, *ei etsi/tä* man letar inte, *ei kysy/tä* man frågar inte, *ei kerro/ta* man berättar inte, *ei lähde/tä* man åker inte, *ei laule/ta* man sjunger inte, *ei kirjoite/ta* man skriver inte, *ei ote/ta* man tar inte, *ei anne/ta* man ger inte, *ei jae/ta* man delar inte, *ei juo/da* man dricker inte, *ei näh/dä* man ser inte, *ei tul/la* man kommer inte, *ei men/nä* man går inte, *ei tava/ta* man träffas inte, *ei herä/tä* man vaknar inte, *ei tarvi/ta* man behöver inte, *ei merki/tä* man markerar inte, *ei pae/ta* man flyr inte, *ei kye/tä* man kan inte.

---

⁷⁴ *V* = verb.

Imperfekt passiv

TIIN

puhuttiin man talade, det talades

hypättiin man hoppade

Det är lätt att uttrycka att *man gjorde* eller att *det gjordes* någonting. Man utgår från presens passivformen.

- Om det står en vokal framför ändelsen, används ändelsen *TTIIN* i stället för *TAAN* (*taan* eller *tään*).

opi/taan man lär sig → *opi/ttiin* man lärde sig,
hiihde/tään man åker skidor → *hiihde/ttiin* man åkte skidor,
käyte/tään man använder → *käyte/ttiin* man använde,
tava/taan man träffas → *tava/ttiin* man träffades.

- Om det står en konsonant framför ändelsen, används ändelsen *TIIN*.

kävel/lään man går → *kävel/tiin* man gick,
ajatel/laan man tänker → *ajatel/tiin* man tänkte,
udel/laan man frågar nyfiket → *udel/tiin* man frågade nyfiket,
opetel/laan man lära sig → *opetel/tiin* man lärde sig.

- *TIIN*-ändelsen används även i imperfektformer av mycket korta, enstaviga verb (trots att det står en vokal framför ändelsen).

ui/daan man simmar → *ui/tiin* man simmade,
käy/dään man besöker → *käy/tiin* man besökte,
saa/daan man får → *saa/tiin* man fick,
juos/taan man springer → *juos/tiin* man sprang.

Nekande imperfekt passiv

EI + V⁷⁵-TU

ei puhuttu man talade inte, det talades inte

ei hypätty man hoppade inte

När man vill uttrycka att *man inte gjorde* eller att *det inte gjordes* någonting används negationsordet *EI* i kombination med *TU*-formen av huvud verbet. *TU*-formen får man genom att byta ut ändelsen *TIIN* mot *TU* (*ttu* eller *tty*, *tu* eller *ty*):

⁷⁵ V = verb.

Verbtyper 1, 4, 5 och 6

- *opi/ttiin* man lärde sig → *ei opi/ttu* man lärde sig inte,
hiihde/ttiin man åkte skidor → *ei hiihde/tty* man åkte inte skidor,
käyte/ttiin man använde → *ei käyte/tty* man använde inte,
tava/ttiin man träffades → *ei tava/ttu* man träffades inte,
häiri/ttiin man störde → *ei häiri/tty* man störde inte,
pae/ttiin man flydde → *ei pae/ttu* man flydde inte.

Verbtyper 2 och 3

- *ui/tiin* man simmade → *ei ui/tu* man simmade inte,
käy/tiin man besökte → *ei käy/ty* man besökte inte,
saa/tiin man fick → *ei saa/tu* man fick inte,
juos/tiin man sprang → *ei juos/tu* man sprang inte,
kävel/tiin man gick → *ei kävel/ty* man gick inte,
ajatel/tiin man tänkte → *ei ajatel/tu* man tänkte inte,
udel/tiin man frågade nyfiket → *ei udel/tu* man frågade inte nyfiket,
opetel/tiin man lärde sig → *ei opetel/tu* man lärde sig inte.

Perfekt och pluskvamperfekt passiv

on puhuttu man har talat, det har talats   *oli puhuttu* man hade talat, det hade talats
on hypätty man har hoppat   *oli hypätty* man hade hoppat

Samma *TU*-form används även när man bildar perfekt och pluskvamperfekt passiv.

I perfekt passiv används *on*-form kombinerad med *TU*-formen av huvud verbet.
Piha on siivo/ttu. Gården har städats. *Lehdet on haravoi/tu.* Löven har krattats. *Ne on vie/ty kompostiin.* De har tagits till komposten.

I pluskvamperfekt passiv används *oli*-form kombinerad med *TU*-formen.
Myös roskat oli kerä/tty. Även skräpet hade samlats ihop. *Roskakorit oli tyhjenne/tty.*
Papperskorgarna hade tömts. *Kaikki oli pan/tu säккеihin.* Allt hade stoppats i säckar.

I nekande perfekt och pluskvamperfekt har man även negationsordet *EI* kombinerat med *ole*-stam eller *ollut*-form och *TU*-formen av huvud verbet.
Pihaa ei ole siivo/ttu. Gården har inte städats. *Lehtiä ei ole haravoi/tu.* Löven har inte krattats.
Niitä ei ole vie/ty kompostiin. De har inte tagits till komposten.

Roskia ei ollut vielä kerä/tty. Skräpet hade ännu inte samlats ihop. *Roskakoreja ei ollut tyhjenne/tty.* Papperskorgarna hade inte tömts. *Kaikkea ei ollut pan/tu säkkeihin.* Allt hade inte stoppats i säckar.

Användningen av passivformen

Passivformen är mycket vanlig i finska och den används för flera funktioner.

1) Passivform i passiv betydelse

Passivformen används i passiv betydelse.

Ruotsissa puhu/taan myös suomea. I Sverige talar man även finska./Det talas även finska i Sverige. *Kaupasta oste/taan ruokaa.* I affären köper man mat./Det köps mat i affären. *Koulussa syö/dään ruokalassa.* I skolan äter man i matsalen. *Ruokatunnilla men/nään ruokalaan.* På lunchrasten går man till matsalen. *Taloo maala/taan.* Man håller på att måla huset./Huset håller på att målas. *Kesämökkiä ei maala/ta tänä kesänä.* Man målar inte sommarstugan i sommar./Sommarstugan målas inte i sommar.

2) Passivform i förslag och i uppmaningar

Passiv används även i förslag och uppmaningar. Då omsluts talaren i den förslagna handlingen. Verbet står i början av satsen.

Askarrel/laan vähän! Vi pysslar lite! *Men/nään ulos!* Vi går ut! *Oste/taan jätskit*!* Vi köper glass! *Lähde/tään/kö kaupungille?* Ska vi gå till stan? *Rakenne/taan/ko maja?* Ska vi bygga en koja? *Ei juos/ta enää!* Vi springer inte längre!

3) Talspråket

I talspråket används pronomenet *me* kombinerat med verbets passivform (i stället för *mme*-slutet).

Me oste/taan* jätskit*. Vi köper glass. *Me men/nään* huomenna retkelle.* Vi går på utflykt i morgon. *Me jakse/taan* juosta koko matka.* Vi orkar springa hela vägen. *Me ei jakse/ta* juosta koko matkaa.* Vi orkar inte springa hela vägen.

Modus

Alla verb uttrycker sättet på hur handlingen sker. Det framgår ur verbformen om det handlar om en verklig handling, om det är en uppmaning, om man ställer villkor för handlingen eller om handlingen presenteras som osäker. Det finska språket har fyra modus, *indikativ*, *imperativ*, *konditionalis* och *potentialis*.⁷⁶

Indikativ:	<i>Minä puhu/n.</i> Jag talar.
Imperativ:	<i>Puhu!</i> Tala! <i>Puhu/kaa!</i> Tala!
Konditionalis:	<i>Puhu/isi/n.</i> Jag skulle tala.
Potentialis:	<i>Puhu/ne/t asiasta hänelle.</i> Du kanske talar om det för honom.

Indikativ

<i>puhun</i> jag talar	<i>puhuvat</i> de talar
<i>hyppään</i> jag hoppar	<i>hyppäivät</i> de hoppar

Verbet står oftast i indikativ. Indikativ har ingen ändelse. Indikativ används när det är frågan om en verklig händelse. Det förekommer i alla personer, i alla tempus, både i aktiv och i passiv.

Tempus	Aktiv	Passiv
Presens	<i>puhu/n</i> jag talar	<i>puhu/taan</i> det talas
Imperfekt	<i>puhu/i/n</i> jag talade	<i>puhu/ttiin</i> det talades
Perfekt	<i>ole/n puhu/nut</i> jag har talat	<i>on puhu/ttu</i> det har talats
Pluskvamperfekt	<i>ol/i/n puhu/nut</i> jag hade talat	<i>ol/i puhu/ttu</i> det hade talats

Tänään hän osta/a takin. Idag köper hon en kapp. *Eilen lähd/i/n kotiin kesken päivän, koska ol/i/n sairas.* I går gick jag hem mitt under dagen, eftersom jag var sjuk. *Suomessa on aina käy/ty saunassa.* I Finland har man alltid badat bastu. *Edellisenä päivänä ol/i tuotu mummolle kukkia.* Dagen innan hade man kommit med blommor till mormor.

⁷⁶ Potentialis är ett mycket sällsynt modus. Det används nästan enbart i skriftspråket. I den här grammatiken presenteras endast indikativ, imperativ och konditionalis.

Imperativ

puhu! tala!   *puhukaa!* tala!
hyppää! hoppa!   *hypätkää!* hoppa!

Med en imperativform uttrycks en uppmaning, en order eller ett förbud. I nufinska används nästan enbart jakande och nekande *sinä*- och *te*-formen i presens.⁷⁷ *Sinä*-formen används när uppmaningen riktas till en person, och *te*-formen när uppmaningen riktas till flera personer.

Tule! Kom!   *Älä tule!* Kom inte!
Tul/kaa! Kom!   *Älkää tul/ko!* Kom inte!

I stället för *me*-form av imperativ används i nufinska en passiv form.

Lue/taan tämä kirja! Vi läser den här boken!

Sinä-form av imperativ

puhu! tala!   *älä puhu!* tala inte!
hyppää! hoppa!   *älä hyppää!* hoppa inte!

<i>Sinä</i>-formen av imperativ är samma som stammen av <i>minä</i>-formen				
Verbtyp	Grundform	<i>Minä</i>-form	Stam	Imperativ
1	<i>luke/a</i> läsa <i>sano/a</i> säga <i>istu/a</i> sitta <i>keittä/ä</i> koka	<i>lue/n</i> <i>sano/n</i> <i>istu/n</i> <i>keitä/n</i>	<i>lue-</i> <i>sano-</i> <i>istu-</i> <i>keitä-</i>	<i>lue!</i> läs! <i>sano!</i> säg! <i>istu!</i> sitt! <i>keitä!</i> koka!
2	<i>syö/dä</i> äta <i>teh/dä</i> göra	<i>syö/n</i> <i>tee/n</i>	<i>syö-</i> <i>tee-</i>	<i>syö!</i> ät! <i>tee!</i> gör!
3	<i>ol/la</i> vara <i>ajatel/la</i> tänka <i>men/nä</i> gå, åka <i>juos/ta</i> springa	<i>ole/n</i> <i>ajattele/n</i> <i>mene/n</i> <i>juokse/n</i>	<i>ole-</i> <i>ajattele-</i> <i>mene-</i> <i>juokse-</i>	<i>ole!</i> var! <i>ajattele!</i> tänk! <i>mene!</i> gå! åk! <i>juokse!</i> spring!

⁷⁷ De övriga imperativformerna är sällsynta, t.ex. *Lukekaamme!* Låt oss läsa! *Lukekoon!* Han/hon må läsa! *Lukekoot!* De må läsa! Imperativ används i nufinska endast i presensformer.

4	<i>pela/ta</i> spela <i>hypä/tä</i> hoppa	<i>pelaa/n</i> <i>hyppää/n</i>	<i>pelaa-</i> <i>hyppää-</i>	<i>pelaa!</i> spela! <i>hyppää!</i> hoppa!
5	<i>vali/ta</i> välja	<i>valitse/n</i>	<i>valitse-</i>	<i>valitse!</i> välj!
6	<i>pae/ta</i> fly	<i>pakene/n</i>	<i>pakene-</i>	<i>pakene!</i> fly!

Ole hiljaa! Var tyst! *Syö kaikki!* Ät upp allt! *Muista käydä kaupassa!* Glöm inte att handla! *Kuuntele tarkasti!* Lyssna noga! *Ajattele ensin!* Tänk först! *Valitse näistä kaksi!* Välj ut två av de här! *Voi hyvin!* Ha det bra! *Nuku hyvin!* Sov gott! *Ole hyvä!* Var så god!

Nekande imperativform *häilä*⁷⁸ framför imperativformen av huvud verbet.

Älä istu! Sitt inte! *Älä lähde!* Gå inte! *Älä ota sitä!* Ta inte det! *Älä putoa!* Ramla inte! *Älä surffaa taas monta tuntia!* Surfa inte i flera timmar igen! *Älä kiipeä niin ylös!* Klättra inte så högt upp! *Älä viitsi!* Lägg av!

Te-form av imperativ

puhukaa! tala!
hypätkää! hoppa!

älkää puhuko! tala inte!
älkää hypätkö! hoppa inte!

Te-formen av imperativ används när uppmaningen riktas till flera åhörare. *Te*-formen av imperativ bildas med stammen för grundformen. Till stammen fogas *KAA*.

Verbtyp	Grundform	Stammen för grundformen + <i>KAA</i>	Imperativform
1	<i>luke/a</i> läsa <i>sano/a</i> säga <i>istu/a</i> sitta <i>keittä/ä</i> koka	<i>luke-</i> + <i>KAA</i> <i>sano-</i> + <i>KAA</i> <i>istu-</i> + <i>KAA</i> <i>keittä-</i> + <i>KAA</i>	<i>luke/kaa!</i> läs! <i>sano/kaa!</i> säg! <i>istu/kaa!</i> sitt! <i>keittä/kää!</i> koka!
2	<i>syö/dä</i> äta <i>teh/dä</i> göra	<i>syö-</i> + <i>KAA</i> <i>teh-</i> + <i>KAA</i>	<i>syö/kää!</i> ät! <i>teh/kää!</i> gör!

⁷⁸ *Älä* och *älkää* är imperativa former av det nekande ordet *ei*. I många dialekter används i *sinä*-personen varianten *elä* och i *te*-formen *elekää*.

3	<i>ol/la</i> vara	<i>ol-</i> + <i>KAA</i>	<i>ol/kaa!</i> var!
	<i>ajatel/la</i> tänka	<i>ajatel-</i> + <i>KAA</i>	<i>ajatel/kaa!</i> tänk!
	<i>men/nä</i> gå, åka	<i>men-</i> + <i>KAA</i>	<i>men/kää!</i> gå! åk!
	<i>juos/ta</i> springa	<i>juos-</i> + <i>KAA</i>	<i>juos/kaa!</i> spring!

I verbtyper 4, 5 och 6 försvinner grundformens sista vokal före *KAA*.

Verbtyp	Grundform	Stammen för grundformen + <i>KAA</i>	Imperativform
4	<i>pela/ta</i> spela	<i>pela/t-</i> + <i>KAA</i>	<i>pelat/kaa!</i> spela!
	<i>hypä/tä</i> hoppa	<i>hypä/t-</i> + <i>KAA</i>	<i>hypät/kää!</i> hoppa!
5	<i>vali/ta</i> välja	<i>vali/t-</i> + <i>KAA</i>	<i>valit/kaa!</i> välj!
6	<i>pae/ta</i> fly	<i>pae/t-</i> + <i>KAA</i>	<i>paet/kaa!</i> fly!

Ol/kaa hyvät! Var så goda! *Muista/kaa lukea läksyt!* Glöm inte att läsa läxorna! *Otta/kaa kakkua!* Ta för er av tårtan! *Juos/kaa henkenne edestä!* Spring för livet! *Kuunnel/kaa tarkasti!* Lyssna noga! *Hypät/kää ojan yli!* Hoppa över diket! *Merkkit/kää tämä muistiin!* Skriv upp det här! *Valit/kaa näistä!* Välj av de här! *Voi/kaa hyvin!* Ha det bra! *Nukku/kaa hyvin!* Sov gott!

En nekande uppmaning i *te*-form av imperativ bildas med hjälp av *äl/kää*, stammen för grundformen av huvud verbet och ändelsen *KO*. I verbtyperna 4, 5 och 6 försvinner bara den sista vokalen av grundformen före *KO*.

Äl/kää istu/ko! Sitt inte! *Äl/kää lähte/kö!* Gå inte! *Äl/kää otta/ko sitä!* Ta inte det! *Äl/kää pudot/ko!* Ramla inte! *Äl/kää surffat/ko taas monta tuntia!* Surfa inte i flera timmar igen! *Äl/kää kiivet/kö niin ylös!* Klättra inte så högt upp! *Äl/kää viitsi/kö!* Lägg av!

Objekt i imperativsats

Objektet till *sinä-* och *te-*formerna av imperativ står i nominativ (om det inte finns skäl att sätta objektet i partitiv). Även objektet till *me-*formen av imperativ⁷⁹ står i nominativ.

Osta kirja! Köp en bok! *Otta/kaa Tessu mukaan!* Ta Tessu med er! *Vie/dään lahja hänelle!* Vi tar en present med oss till henne!

Konditionalis

Konditionalis innebär att handlingen är på något sätt osäker och att den utförs endast om vissa villkor blir uppfyllda. Konditionalis är även en artighetsform.

Konditionalisändelsen är *ISI*. Konditionalis har endast presens och perfekt. Den förekommer i både aktiv och passiv.

Tempus	Aktiv	Passiv
Presens	<i>luk/isi/n</i> jag skulle läsa	<i>luetta/isi/in</i> det skulle läsas
Perfekt	<i>ol/isi/n lukenut</i> jag skulle ha läst	<i>ol/isi luettu</i> det skulle ha lästs

Presens konditionalis

puhu/isi/n jag skulle tala
hyppä/isi/n jag skulle hoppa

puhu/isi/vat de skulle tala
hyppä/isi/vät de skulle hoppa

Presens konditionalis bildas av *he-*stammen. *ISI* fogas mellan stammen och personändelsen. Konditionalisformen står i starkstadium.

Grundform	<i>he-form</i>	<i>he-stam + isi</i>	Konditionalis
<i>sano/a</i> säga	<i>sano/vat</i>	<i>sano-</i> + <i>isi</i>	<i>sano/isi/n, sano/isi/t, sano/isi, sano/isi/mme, sano/isi/tte, sano/isi/vat</i>
<i>istu/a</i> sitta	<i>istu/vat</i>	<i>istu-</i> + <i>isi</i>	<i>istu/isi/n, istu/isi/t, istu/isi, istu/isi/mme, istu/isi/tte, istu/isi/vat</i>
<i>keittä/ä</i> koka	<i>keittä/vät</i>	<i>keittä-</i> + <i>isi</i>	<i>keittä/isi/n, keittä/isi/t, keittä/isi, keittä/isi/mme, keittä/isi/tte, keittä/isi/vät</i>

⁷⁹ Verbet står i passivform.

Hän-formen slutar i konditionalisändelsen: *sano/isi, istu/isi, keittä/isi*.

Framför *ISI* ändras vokalerna i stammen oftast inte. Vissa vokaler försvinner dock.

Vokaländringar framför konditionalis-*ISI*

Vokal	Stammen	Exempel
<i>o, ö, u, y</i> ändras inte	<i>seiso-, säilö-, puhu-, kysy-</i>	<i>seiso/isi/n, säilö/isi/n, puhu/isi/n, kysy/isi/n</i>
<i>a, ä</i> ändras inte	<i>laula-, keittä- halua-, kiipeä-</i>	<i>laula/isi/n, keittä/isi/n, halua/isi/n, kiipeä/isi/n</i>
<i>e</i> och <i>i</i> försvinner	<i>lähte-, luke-, näke-, teke-, kuuntele-, mene-, nouse, juokse-, tarvitse-, hallitse-, pakene-, vanhene- etsi-, ui-, imuroi-</i>	<i>läht/isi/n, luk/isi/n, näk/isi/n, tek/isi/n, kuuntel/isi/n, men/isi/n, nous/isi/n, juoks/isi/n, tarvits/isi/n, hallits/isi/n, paken/isi/n, vanhen/isi/n, ets/isi/n, u/isi/n, imuro/isi/n</i>
$VV^{80} \rightarrow V$ en lång vokal förkortas	<i>saa-, jää-, myy-, pelaa-, hyppää-,</i>	<i>sa/isi/n, jä/isi/n, my/isi/n, pela/isi/n, hyppä/isi/n</i>
den första vokalen i en diftong försvinner	<i>tuo-, syö-, vie-,</i>	<i>to/isi/n, sö/isi/n, ve/isi/n</i>

Presens konditionalisformerna av *olla* är *ol/isi/n, ol/is/it, ol/isi, ol/isi/mme, ol/isi/tte, ol/isi/vat*.

Nekande presens konditionalis

en puhu/isi jag skulle inte tala
en hyppä/isi jag skulle inte hoppa

ei/vät puhu/isi de skulle inte tala
ei/vät hyppä/isi de skulle inte hoppa

Nekande presens konditionalis bildas genom att kombinera det nekande ordet *ei* i personform och stammen av verbets konditionalisform. Den får man genom att utelämna personändelsen.

E/n osta/isi tuota takkia, vaikka e/n sa/isi takkia ollenkaan! Jag skulle inte köpa den där jackan även om jag inte skulle få någon jacka alls! *Miksi e/t kysy/isi asiaa?* Varför vill du inte fråga om saken? *E/mme halua/isi lähteä.* Vi skulle inte vilja åka.

⁸⁰ V = vokal.

Perfekt konditionalis

ol/isi/n puhu/nut jag skulle ha talat   *ol/isi/vat puhu/neet* de skulle ha talat
ol/isi/n hypä/nnyt jag skulle ha hoppat   *ol/isi/vat hypä/nneet* de skulle ha hoppat

Perfekt konditionalis bildas genom att kombinera *olla* i en personform i konditionalis med *NUT*-formen av huvud verbet. Verbet *olla* står då i någon av formerna *ol/isi/n*, *ol/isi/t*, *ol/isi*, *ol/isi/mme*, *ol/isi/tte*, *ol/isi/vat*.

Ol/isi/n lähte/nyt mukaan, jos ol/isi/n ol/lut terve. Jag hade följt med, om jag hade varit frisk.
Ol/isi/tko käy/nyt Korkeasaarella, jos ol/isi/t ol/lut Helsingissä? Hade du besökt Högholmen, om du hade varit i Helsingfors? *Hän ol/isi sano/nut oikean vastauksen, jos ol/isi kuul/lut kysymyksen.* Han hade talat om det rätta svaret, om han hade hört frågan. *He ol/isi/vat laina/nneet autoa, jos ol/isi/vat tarvi/nneet.* De skulle ha lånat bilen om de hade behövt.

Nekande perfekt konditionalis bildas genom att kombinera negationsordet *ei* i personform med *ol/isi* och *NUT*-formen av huvud verbet.

Minä e/n ol/isi osta/nut juuri tätä takkia! Jag skulle inte ha köpt just den här jackan! *E/n ol/isi halu/nnut panna näitä vaatteita päälleni, mutta äiti käski!* Jag skulle inte ha velat ha de här kläderna på mig men mamma sade åt mig! *E/tte ol/isi ehti/neet kouluun, jos e/tte ol/isi pääs/seet isän kyydissä.* Ni skulle inte ha hunnit till skolan om ni inte hade fått åka med pappa.

Passiv presens konditionalis

puhutta/isi/in man skulle tala   *ei puhutta/isi* man skulle inte tala
hypättä/isi/in man skulle hoppa   *ei hypättä/isi* man skulle inte hoppa

Vid bildandet av passiv konditionalis utgår man från olika stammar vid olika verbtyper. Konditionalisändelsen *ISI* fogas mellan passivändelsen och personändelsen.

Verbtypen 1: *minä*-stam + *TTA/ISI/IN* (a och ä > e i passiv)

<i>luke/a</i> läsa	<i>lue/n</i>	<i>lue-</i> +	<i>lue/tta/isi/in</i>
<i>anta/a</i> ge	<i>anna/n</i>	<i>anna-</i> + <i>TTA/ISI/IN</i>	<i>anne/tta/isi/in</i>
<i>keittä/ä</i> koka	<i>keitä/n</i>	<i>keitä-</i> +	<i>keite/ttä/isi/in</i>

Verbtyperna 2 och 3: Grundformsstam + TA/ISI/IN			
2	<i>saa/da</i> få <i>syö/dä</i> äta	<i>saa-</i> + <i>syö-</i> + TA/ISI/IN	<i>saa/ta/isi/in</i> <i>syö/tä/isi/in</i>
3	<i>ajatel/la</i> tänka <i>mennä</i> gå, åka	<i>ajatel-</i> + <i>men-</i> +	<i>ajatel/ta/isi/in</i> <i>men/tä/isi/in</i>
Verbtyperna 4, 5 och 6: Grundformsstam + TTA/ISI/IN			
4	<i>pela/ta</i> spela	<i>pela-</i> +	<i>pela/tta/isi/in</i>
	<i>hypä/tä</i> hoppa	<i>hypä-</i> +	<i>hypä/ttä/isi/in</i>
5	<i>vali/ta</i> välja	<i>vali-</i> + TTA/ISI/IN	<i>vali/tta/isi/in</i>
	<i>hilli/tä</i> hejda, behärska	<i>hilli-</i> +	<i>hilli/ttä/isi/in</i>
6	<i>pae/ta</i> fly	<i>pae-</i> +	<i>pae/tta/isi/in</i>
	<i>kye/tä</i> kunna	<i>kye-</i> +	<i>kye/ttä/isi/in</i>

Jos lue/tta/isi/in enemmän, kouluvaikeudet vähenisivät. Om man läste mera skulle skolsvårigheterna minska. *Syö/tä/isi/in/kö tänään pitsaa?* Skulle vi kunna äta pizza i dag? *Lähde/ttä/isi/in/kö jo kotiin?* Skulle vi kunna åka hem redan? *Mitä teh/tä/isi/in illalla?* Vad skulle vi kunna göra på kvällen? *Katso/tta/isi/in/ko televisiota?* Skulle vi kunna titta på tv?

Nekande passiv presens i konditionalis bildas av *ei* och den jakande formen av huvud verbet utan *IN*-slut.

Ei katso/tta/isi tätä elokuvaa! Kan vi låta bli att se den här filmen! *Ei syö/tä/isi aina samaa ruokaa!* Kan vi låta bli att alltid äta samma mat! *Maailma olisi parempi, jos ei käytä/isi sotia.* Världen skulle vara bättre om det inte krigades.

Passiv perfekt konditionalis

ol/isi puhu/ttu man skulle ha talat

ol/isi hypä/tty man skulle ha hoppat

ei ol/isi puhu/ttu man skulle inte ha talat

ei ol/isi hypä/tty man skulle inte ha hoppat

Passiv perfekt konditionalis bildas av *ol/isi* + *TU*-form av huvud verbet. Nekande form av passiv perfekt konditionalis bildas av *ei* + *ol/isi* + *TU*-form av huvud verbet.

Jos hänet ol/isi vali/ttu oppilaskunnan puheenjohtajaksi, olisin ollut pettynyt. Om han hade blivit vald till elevkårens ordförande, hade jag blivit besviken. *Jos Linnea ei ol/isi ote/ttu mukaan, en minäkään olisi lähtenyt.* Om Linnea inte hade tagits med, hade inte heller jag åkt. *Baltian maat ol/isi ehkä hyväksy/tty EU:hun jo aikaisemminkin.* De baltiska länderna

skulle kanske blivit godkända som EU-medlemmar redan tidigare. *Eikö Suomea ja Ruotsia ol/isi hyväksy/tty jo aikaisemmin?* Skulle inte Finland och Sverige ha blivit godkända redan tidigare?

Användningen av konditionalis

1. Det osannolika, det villkorliga

Med konditionalis uttrycks det som inte är realistiskt, det som är osannolikt och det som är villkorligt.

Läht/isi/n Disneylandiin, jos minulla ol/isi varaa. Jag skulle åka till Disneyland, om jag hade råd. *Jos ol/isi/n kuningas, määrä/isi/n, että kaikki lapset ol/isi/vat lomalla koko talven.* Om jag var kung, skulle jag bestämma att alla barn hade lov hela vintern. *Jos ol/isi/n rikas, lahjoitta/isi/n rahaa lastenkodeille.* Om jag var rik, skulle jag donera pengar till barnhem. *Jos he tietä/isi/vät sen, niin he sano/isi/vat!* Om de visste det så skulle de säga det! *Hän laula/isi, jos osa/isi.* Han skulle sjunga, om han kunde.

2. Begäran, förslag och uppmaningar

I begäran, förslag och uppmaningar används ofta konditionalis:

- *Nyt minun täytyy lähteä.* Nu måste jag gå.
- *Jä/isi/t vielä vähäksi aikaa!* Du kan väl stanna en liten stund till!
- *Mitä minä tekisin?* Vad skulle jag göra?
- *Otta/isi/t vaikka kirjan ja luk/isi/t!* Ta till exempel en bok och läs!
- *Saanko vielä karkin*?* Kan jag få ett godis till?
- *Osta/isi/t oman karkkipussin!* Att du inte köper en egen godispåse!

3. Artighetsform i frågor, begäran och förslag

Konditionalis används även i artiga frågor, begäran och förslag.

Otta/isi/tko mehua? Vill du ha saft? *Ava/isi/t/ko ikkunan?* Skulle du vilja öppna ett fönster? *Sa/isi/n/ko käyttää puhelinta?* Kan jag få låna telefonen? *Ol/isi/ko/han Maija tavattavissa?* Jag undrar om Maija är anträffbar? *Anta/isi/t/ko voita?* Skulle du vilja skicka smöret? *Otta/isi/n kaksi kiloa perunoita ja sa/isi/nko myös porkkanoita.* Jag vill ha två kilo potatis, och kan jag även få morötter. *Läht/isi/t/kö elokuviin!* Skulle du vilja gå på bio?

4. Önskningar

Konditionalis är vanlig i önskningar.

Voi kun osa/isi/n laulaa! Om jag bara kunde sjunga! *Halua/isi/n osata soittaa pianoa!* Jag skulle vilja kunna spela piano!

I önskningssatser används ofta *PA* eller önskningsordet *kunpa*.

Tul/isi/pa pian kesä! Om det snart blev sommar! *Kunpa joulupukki to/isi minulle luistimet!* Om bara jultomten kom med skridskor till mig! *Soitta/isi/pa Marko tänään!* Om Marko ringde i dag!

MA-form

MA-form är vanlig i finskan. Det är en konstig verbform, för den har kasusändelse i stället för personändelse.

Lapset ovat kovia ui/ma/an. Barnen tycker om att bada. *He käyvät ui/ma/ssa järvellä.* De går och badar vid sjön. *He menevät ui/ma/an heti aamulla.* De går och badar genast på morgonen. *Nytkin he ovat ui/ma/ssa.* Även nu är de och badar. *Kun he tulevat ui/ma/sta, he rupeavat syö/mä/än.* När de kommer från badet börjar de äta.

MA-formen bildas utifrån *hän*-stam. Kasusändelsen *SSA*, *VN*⁸¹ eller *STA* fogas till *hän*-stammen.⁸²

Verb	<i>hän</i> -form	<i>hän</i> -stam + <i>MA</i> + kasus	<i>MA</i> -form
<i>katsoa</i> titta, se	<i>katso/o</i>	<i>katso-</i> + <i>MA</i> + <i>SSA</i>	<i>katso/ma/ssa</i>
<i>lukea</i> läsa	<i>luke/e</i>	<i>luke-</i> + <i>MA</i> + <i>SSA</i>	<i>luke/ma/ssa</i>
<i>ottaa</i> ta	<i>otta/a</i>	<i>otta-</i> + <i>MA</i> + <i>STA</i>	<i>otta/ma/sta</i>
<i>syödä</i> äta	<i>syö</i>	<i>syö-</i> + <i>MA</i> + <i>VN</i>	<i>syö/mä/än</i>
<i>juoda</i> dricka	<i>juo</i>	<i>juo-</i> + <i>MA</i> + <i>VN</i>	<i>juo/ma/an</i>
<i>juosta</i> springa	<i>juokse/e</i>	<i>juokse-</i> + <i>MA</i> + <i>VN</i>	<i>juokse/ma/an</i>
<i>kuunnella</i> lyssna	<i>kuuntele/e</i>	<i>kuuntele-</i> + <i>MA</i> + <i>VN</i>	<i>kuuntele/ma/an</i>
<i>pelata</i> spela	<i>pelaa</i>	<i>pelaa-</i> + <i>MA</i> + <i>STA</i>	<i>pelaa/ma/sta</i>
<i>hypätä</i> hoppa	<i>hyppää</i>	<i>hyppää-</i> + <i>MA</i> + <i>SSA</i>	<i>hyppää/mä/ssä</i>
<i>valita</i> välja	<i>valitse/e</i>	<i>valitse-</i> + <i>MA</i> + <i>STA</i>	<i>valitse/ma/sta</i>

He istuvat katso/ma/ssa televisiota. De sitter och tittar på tv. *Olen luke/ma/ssa jännittävää kirjaa.* Jag håller på och läser en spännande bok. *Hän kielsi otta/ma/sta lisää.* Hon förbjöd att ta mera. *Tulkaa syö/mä/än kakkua ja juo/ma/an limsaa!* Kom och ät tårta och

⁸¹ *V* = samma vokal som *MA*, dvs. *a* eller *ä*.

⁸² *MA*-formen används även i *LLA*- och *TTA*-kasus: *Kieltä oppii kuuntele/ma/lla, puhu/ma/lla, luke/ma/lla ja kirjoitta/ma/lla.* Man lär sig språk genom att lyssna, tala, läsa och skriva. *En voi olla ihmettele/mä/ttä.* Jag kan inte låta bli att undra.

drick läsk! *Hän lähti juuri juokse/ma/an.* Han gick just för att springa. *Mennään kuuntele/ma/an musiikkia!* Vi går och lyssnar på musik! *Hän tulee pian pelaa/ma/sta.* Hon kommer snart från spelet. *Tytöt ovat hyppää/mä/ssä narua.* Flickorna håller på och hoppar rep. *Varo valitse/ma/sta väärin!* Akta dig så att du inte väljer fel!

MASSA

MASSA-formen svarar på frågan *missä?* var? och används med verb som inte anger rörelse, som *olla* vara, *istua* sitta, *käydä* besöka.

Poika on imuroi/massa. Pojken håller på att dammsuga. *Hän istuu luke/massa.* Han sitter och läser. *Käyn⁸³ usein katso/massa elokuvia.* Jag går ofta och ser på film. *Miehet seisovat kadulla puhu/massa.* Männen står på gatan och talar.

MAAN

MAAN-formen svarar på frågorna *mihin?* och *minne?* vart? och används med verb som anger rörelse, som *mennä* gå, åka, *lähteä* gå, åka, *tulla* komma.

Mennäänkö syö/mään jätskiä*? Ska vi gå och äta glass? *Lähdetäänkö ui/maan?* Ska vi åka och bada? *Tule juo/maan kahvia!* Kom och drick kaffe!

MAAN-formen används även med många andra verb, som *jäädä* stanna, bli kvar, *kyllästyä* tröttna, få nog, *opetella* lära sig, *oppia* lära sig, *pystyä* kunna, klara av, *ruveta* börja.

Hän jää kotiin siivoa/maan. Han stannar hemma och städar. *Kyllästyin katso/maan filmiä.* Jag blev trött på att titta på filmen. *Liinu opettelee aja/maan pyörällä.* Liinu lär sig att cykla. *Hän oppi puhu/maan melko aikaisin.* Hon lärde sig tala ganska tidigt. *Mummo ei pysty liikku/maan kunnolla.* Farmor kan inte röra på sig riktigt. *On aika ruveta nukku/maan.* Det är dags att lägga sig.

MAAN-formen används även tillsammans med verbet *olla* och med adjektiv som anger en egenskap hos en person.

Matti on hyvä laula/maan. Matti är bra på att sjunga. *Minä olen huono piirtä/mään.* Jag är dålig på att rita. *Simo on kova juokse/maan.* Simo är bra på att springa.

MASTA

MASTA-formen svarar på frågan *mistä?* varifrån? och används med verb som anger rörelse, som *tulla* komma och *lähteä* gå, åka.

Pekka tulee kohta soitta/masta. Pekka kommer snart från spelningen. *He lähtivät jo metsästä poimi/masta sieniiä.* De gick redan från skogen där de var och plockade svamp.

⁸³ *Käydä* kan tänkas ange rörelse, men ändå styr den *SSA*-form, dvs. även *MASSA*-form.

MASTA-formen används ofta med verb som inte anger rörelse, som *lakata* sluta, *kieltää* förbjuda och *varoa* akta sig, vara försiktig.

Lakkasin luke/masta vasta yöllä. Jag slutade läsa först på natten. *Isä kielsi minua syö/mästä liikaa karkkia**. Pappa förbjöd mig att äta alltför mycket godis. *Varo kaatu/masta!* Akta dig för att inte ramla!

Ordföljd

I en finsk sats är ordföljden oftast rak: subjektet står framför predikatet. Ordföljden är rak även om det i början av satsen står ett uttryck som anger tid eller orsak.

Tyttö juoksee kadulla. Flickan springer på gatan. *He heittävät palloa.* De kastar boll. *Huomenna perhe lähtee Suomeen.* I morgon åker familjen till Finland. *Sen takia mummokin lähtee Suomeen.* Därför åker även mormor till Finland.

Frågesatser

Även i en frågesats som börjar med frågeord är ordföljden rak.

Mitä sinä sanoit? Vad sade du? *Miksi mummon täytyy lähteä?* Varför måste mormor åka?

I en frågesats som bildas med hjälp av frågepartikeln *KO* står det frågande ordet däremot alltid först i satsen.

Tulee/ko Liisa tänään? Kommer Liisa i dag? *Liisa/ko tänään tulee?* Är det Liisa som kommer i dag? *Tänään/kö Liisa tulee?* Är det i dag Liisa kommer?

Satstyper

Normalsats

Predikatet och subjektet anpassar sig till varandra i en normal sats. Predikatet kongruerar med subjektspersonen.

Eilen Sirpa oli iloinen, kun hän tuli koulusta. I går var Sirpa glad när hon kom från skolan. *Mummo ja vaari tulevat tänään.* Mormor och morfar kommer i dag. *Ehkä he tuovat tuliaisia!* Kanske de har något med sig! *Mutta isä käy hakemassa heidät asemalta.* Men pappa åker och hämtar dem. *Etkö halua lähteä isän mukaan?* Vill du inte åka med pappa?

Speciella satstyper

Ibland står predikatet dock i *hän*-formen.

Det finns-sats⁸⁴

Det finns-satsen inleds med ett platsuttryck som oftast står i *SSA*- eller *LLA*-kasus. Predikatet står i *hän*-form. Subjektet står oftast i *A*-kasus och efter predikatet.

Kadu/lla on autoj/a. Det finns bilar på gatan. *Pöydä/llä on ruoka/a*. Det finns mat på bordet. *Metsä/ssä kasva/a sieni/ä*. Det växer svamp i skogen. *Puu/ssa on jo lehti/ä*. Det finns redan löv i trädet. *Käytävä/ssä on kulkuri*. I korridoren finns en luffare.

Ägarsats⁸⁵

Det finska språket har inte något verb som anger betydelsen *ha*. I stället används en konstruktion som här kallas ägarsatsen. I ägarsatsen står ägaren i *LLA*-kasus, som predikat står alltid *on* (eller annan tidsform i *hän*-form). Det som ägs står sist i satsen. Konstruktionen används även i andra närstående uttryck.

Peka/lla on auto. Pekka har en bil. *Liisa/lla on nukke*. Liisa har en docka. *Minu/lla on kirja*. Jag har en bok. *Häne/llä on peli*. Hon har ett spel. *Tuomo/lla on kiire*. Tuomo har bråttom. *Sami/lla on kuumetta*. Sami har feber.

Måste-sats⁸⁶

I *måste*-sats står subjektet oftast i *N*-kasus, predikatet utgörs av *täytyy* eller *pitää* måste, bör, ska följt av ett verb i grundform.

Minu/n pitä/ä lähteä. Jag måste åka. *Potilaa/n täyty/y juoda paljon*. Patienten måste dricka mycket. *Ohjelma/n täyty/y alkaa pian*. Programmet måste börja snart. *Miksi minu/n pitä/ä syödä?* Varför måste jag äta?

Bli-konstruktion⁸⁷

I *bli*-konstruktionen står det som blir någonting i *STA*-kasus. Som predikat är alltid verbet *tulla* bli i *hän*-form och subjektet står sist i satsen.

Minu/sta tule/e aikuinen. Jag ska bli vuxen. *Peka/sta tule/e lääkäri*. Pekka ska bli läkare. *Hei/stä tuli opettajia*. De blev lärare. *Häne/stä on tullut kirjailija*. Han har blivit författare.

⁸⁴ Existentialsats.

⁸⁵ Habitivkonstruktion, ägarkonstruktion.

⁸⁶ Necessiv konstruktion.

⁸⁷ Resultatkonstruktion.

Antalssats⁸⁸

I satser som uttrycker antal står subjektet i *A*-kasus plural och verbet är alltid *on* (eller annan tidsform i *hän*-form). I slutet av satsen står räkneordet eller något annat mängduttryck.

Me/i/tä on kaksikymmentä. Vi är tjugo. *Laps/i/a on paljon.* Barnen är många. *Poik/i/a oli vähän.* Det var så få pojkar. *Sanomaleht/i/ä on vain yksi.* Det finns bara en tidning.

Natursats⁸⁹

Satsen som uttrycker naturfenomen står ofta utan subjekt och verbet står i *hän*-form.

Ulkona tuulee ja sataa. Det blåser och regnar ute. *Eilen salamoi.* Det blixtrade i går. *Nyt ukkosta.* Nu är det åska.

Allmängiltig sats⁹⁰

En ”allmängiltig” sats har inte något subjekt. Predikatet står alltid i *hän*-formen. *Tällä junalla pääsee Kolmårdeniin.* Med det här tåget kommer man till Kolmården. *Talvella ei voi ottaa aurinkoa.* På vintern kan man inte sola sig. *Saattaa olla, että huomenna pystyy puimaan.* Det kan hända att man kan tröska i morgon.

---

⁸⁸ Kvantorsats.

⁸⁹ Fi *tilalause*.

⁹⁰ Generisk sats.

Bilaga 1. Kasusböjning av pronomen

Personliga pronomen *minä, sinä, hän, me, te, he*.

Grundform	<i>minä</i> jag	<i>sinä</i> du	<i>hän</i> ⁹¹ han/hon	<i>me</i> vi	<i>te</i> ni	<i>he</i> ⁹² de
<i>A</i> -kasus	<i>minu/a</i>	<i>sinu/a</i>	<i>hän/tä</i>	<i>mei/tä</i>	<i>tei/tä</i>	<i>hei/tä</i>
<i>N</i> -kasus	<i>minu/n</i>	<i>sinu/n</i>	<i>häne/n</i>	<i>mei/dän</i>	<i>tei/dän</i>	<i>hei/dän</i>
<i>T</i> -kasus	<i>minu/t</i>	<i>sinu/t</i>	<i>häne/t</i>	<i>mei/dät</i>	<i>tei/dät</i>	<i>hei/dät</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>minu/ssa</i>	<i>sinu/ssa</i>	<i>häne/ssä</i>	<i>mei/ssä</i>	<i>tei/ssä</i>	<i>hei/ssä</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>minu/sta</i>	<i>sinu/sta</i>	<i>häne/stä</i>	<i>mei/stä</i>	<i>tei/stä</i>	<i>hei/stä</i>
<i>VN</i> -kasus	<i>minu/un</i>	<i>sinu/un</i>	<i>häne/en</i>	<i>mei/hin</i>	<i>tei/hin</i>	<i>hei/hin</i>
<i>LLA</i> -kasus	<i>minu/lla</i>	<i>sinu/lla</i>	<i>häne/llä</i>	<i>mei/llä</i>	<i>tei/llä</i>	<i>hei/llä</i>
<i>LTA</i> -kasus	<i>minu/lta</i>	<i>sinu/lta</i>	<i>häne/ltä</i>	<i>mei/ltä</i>	<i>tei/ltä</i>	<i>hei/ltä</i>
<i>LLE</i> -kasus	<i>minu/lle</i>	<i>sinu/lle</i>	<i>häne/lle</i>	<i>mei/lle</i>	<i>tei/lle</i>	<i>hei/lle</i>
<i>NA</i> -kasus	<i>minu/na</i>	<i>sinu/na</i>	<i>häne/nä</i>	<i>mei/nä</i>	<i>tei/nä</i>	<i>hei/nä</i>
<i>KSI</i> -kasus	<i>minu/ksi</i>	<i>sinu/ksi</i>	<i>häne/ksi</i>	<i>mei/ksi</i>	<i>tei/ksi</i>	<i>hei/ksi</i>

Demonstrativa⁹³ pronomen *tämä, tuo, se, nämä, nuo, ne*.

Grundform	<i>tämä</i> den här	<i>tuo</i> den där	<i>se</i> ⁹⁴ den	<i>nämä</i> de här	<i>nuo</i> de där	<i>ne</i> ⁹⁵ de
<i>A</i> -kasus	<i>tä/tä</i>	<i>tuo/ta</i>	<i>si/tä</i>	<i>näi/tä</i>	<i>noi/ta</i>	<i>nii/tä</i>
<i>N</i> -kasus	<i>tämä/n</i>	<i>tuo/n</i>	<i>se/n</i>	<i>näi/den</i>	<i>noi/den</i>	<i>nii/den</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>tä/ssä</i>	<i>tuo/ssa</i>	<i>sii/nä</i>	<i>näi/ssä</i>	<i>noi/ssa</i>	<i>nii/ssä</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>tä/stä</i>	<i>tuo/sta</i>	<i>sii/tä</i>	<i>näi/stä</i>	<i>noi/sta</i>	<i>nii/stä</i>
<i>VN</i> -kasus	<i>tä/hän</i>	<i>tuo/hon</i>	<i>sii/hen</i>	<i>näi/hin</i>	<i>noi/hin</i>	<i>nii/hin</i>
<i>LLA</i> -kasus	<i>tä/llä</i>	<i>tuo/lla</i>	<i>si/llä</i>	<i>näi/llä</i>	<i>noi/lla</i>	<i>nii/llä</i>
<i>LTA</i> -kasus	<i>tä/ltä</i>	<i>tuo/lta</i>	<i>si/ltä</i>	<i>näi/ltä</i>	<i>noi/lta</i>	<i>nii/ltä</i>
<i>LLE</i> -kasus	<i>tä/lle</i>	<i>tuo/lle</i>	<i>si/lle</i>	<i>näi/lle</i>	<i>noi/lle</i>	<i>nii/lle</i>
<i>NA</i> -kasus	<i>tä/nä</i>	<i>tuo/na</i>	<i>si/nä</i>	<i>näi/nä</i>	<i>noi/na</i>	<i>nii/nä</i>
<i>KSI</i> -kasus	<i>tä/ksi</i>	<i>tuo/ksi</i>	<i>si/ksi</i>	<i>näi/ksi</i>	<i>noi/ksi</i>	<i>nii/ksi</i>

⁹¹ Används i standardspråket om personer. I talspråket är det vanligaste pronomenet *se* om personer.

⁹² Används i standardspråket om personer. I talspråket är det vanligaste pronomenet *ne* om personer.

⁹³ Utpekande.

⁹⁴ Används även om personer i talspråket.

⁹⁵ Används även om personer i talspråket.

Frågepronomen *mikä?* *kumpi?*

	Singular	Plural	Singular	Plural
Grundform	<i>mikä</i> vad, vilken	<i>mi/t/kä</i> vilka	<i>kumpi</i> vilken (av de två)	<i>kumma/t</i> vilka (av de två)
<i>A</i> -kasus	<i>mi/tä</i>	<i>mi/tä</i>	<i>kumpa/a</i>	<i>kump/i/a</i>
<i>N</i> -kasus	<i>mi/n/kä</i>	<i>mi/n/kä</i>	<i>kumma/n</i>	<i>kump/i/en</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>mi/ssä</i>	<i>mi/ssä</i>	<i>kumma/ssa</i>	<i>kumm/i/ssa</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>mi/stä</i>	<i>mi/stä</i>	<i>kumma/sta</i>	<i>kumm/i/sta</i>
<i>VN</i> -kasus	<i>mi/hin</i>	<i>mi/hin</i>	<i>kumpa/an</i>	<i>kump/i/in</i>
<i>LLA</i> -kasus	<i>mi/llä</i>	<i>mi/llä</i>	<i>kumma/lla</i>	<i>kumm/i/lla</i>
<i>LTA</i> -kasus	<i>mi/ltä</i>	<i>mi/ltä</i>	<i>kumma/lta</i>	<i>kumm/i/lta</i>
<i>LLE</i> -kasus	<i>mi/lle</i>	<i>mi/lle</i>	<i>kumma/lle</i>	<i>kumm/i/lle</i>
<i>NA</i> -kasus	<i>mi/nä</i>	<i>mi/nä</i>	<i>kumpa/na</i>	<i>kump/i/na</i>
<i>KSI</i> -kasus	<i>mi/ksi</i>	<i>mi/ksi</i>	<i>kumma/ksi</i>	<i>kumm/i/ksi</i>

Frågepronomenet *kuka?*

	Singular	Plural
Grundform	<i>kuka</i> vem	<i>ke/t/kä</i> vem, vilka
<i>A</i> -kasus	<i>ke/tä</i>	<i>ke/i/tä</i> ⁹⁶
<i>N</i> -kasus	<i>kene/n</i>	<i>ke/i/den</i>
<i>T</i> -kasus	<i>kene/t</i>	<i>kene/t</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>kene/ssä</i>	<i>ke/i/ssä</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>kene/stä</i>	<i>ke/i/stä</i>
<i>VN</i> -kasus	<i>kene/en</i>	<i>ke/i/hin</i>
<i>LLA</i> -kasus	<i>kene/llä</i>	<i>ke/i/llä</i>
<i>LTA</i> -kasus	<i>kene/ltä</i>	<i>ke/i/ltä</i>
<i>LLE</i> -kasus	<i>kene/lle</i>	<i>ke/i/lle</i>
<i>NA</i> -kasus	<i>kene/nä</i>	<i>ke/i/nä</i>
<i>KSI</i> -kasus	<i>kene/ksi</i>	<i>ke/i/ksi</i>

⁹⁶ Det är möjligt att använda även böjningsformer i singular. I talspråket används de genomgående.

Relativa⁹⁷ pronomen *joka, mikä*.

	Singular	Plural	Singular	Plural
Grundform	<i>joka</i> som, vilken	<i>jo/t/ka</i> som, vilka	<i>mikä</i> som, vilken	<i>mi/t/kä</i> som, vilka
<i>A</i> -kasus	<i>jo/ta</i>	<i>jo/i/ta</i>	<i>mi/tä</i>	<i>mi/tä</i>
<i>N</i> -kasus	<i>jo/n/ka</i>	<i>jo/i/den</i>	<i>mi/n/kä</i>	<i>mi/n/kä</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>jo/ssa</i>	<i>jo/i/ssa</i>	<i>mi/ssä</i>	<i>mi/ssä</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>jo/sta</i>	<i>jo/i/sta</i>	<i>mi/stä</i>	<i>mi/stä</i>
<i>VN</i> -kasus	<i>jo/hon</i>	<i>jo/i/hin</i>	<i>mi/hin</i>	<i>mi/hin</i>
<i>LLA</i> -kasus	<i>jo/lla</i>	<i>jo/i/lla</i>	<i>mi/llä</i>	<i>mi/llä</i>
<i>LTA</i> -kasus	<i>jo/lta</i>	<i>jo/i/lta</i>	<i>mi/ltä</i>	<i>mi/ltä</i>
<i>LLE</i> -kasus	<i>jo/lle</i>	<i>jo/i/lle</i>	<i>mi/lle</i>	<i>mi/lle</i>
<i>NA</i> -kasus	<i>jo/na</i>	<i>jo/i/na</i>	<i>mi/nä</i>	<i>mi/nä</i>
<i>KSI</i> -kasus	<i>jo/ksi</i>	<i>jo/i/ksi</i>	<i>mi/ksi</i>	<i>mi/ksi</i>

Indefinita⁹⁸ pronomen *joku, jokin*.

	Singular	Plural	Singular	Plural
Grundform	<i>joku</i> ⁹⁹ någon	<i>jo/t/ku/t</i> några	<i>jokin</i> ¹⁰⁰ någon	<i>jo/t/kin</i> några
<i>A</i> -kasus	<i>jo/ta/ku/ta</i>	<i>jo/i/ta/ku/i/ta</i>	<i>jo/ta/kin</i>	<i>jo/i/ta/kin</i>
<i>N</i> -kasus	<i>jo/n/ku/n</i>	<i>jo/i/den/ku/i/den</i>	<i>jo/n/kin</i>	<i>jo/i/den/kin</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>jo/ssa/ku/ssa</i>	Se böjning av <i>jokin</i> .	<i>jo/ssa/kin</i>	<i>jo/i/ssa/kin</i>
<i>STA</i> -kasus	<i>jo/sta/ku/sta</i>		<i>jo/sta/kin</i>	<i>jo/i/sta/kin</i>
<i>VN</i> -kasus	<i>jo/hon/ku/hun</i>		<i>jo/hon/kin</i>	<i>jo/i/hin/kin</i>
<i>LLA</i> -kasus	<i>jo/lla/ku/lla</i>		<i>jo/lla/kin</i>	<i>jo/i/lla/kin</i>
<i>LTA</i> -kasus	<i>jo/lta/ku/ta</i>		<i>jo/lta/kin</i>	<i>jo/i/lta/kin</i>
<i>LLE</i> -kasus	<i>jo/lle/ku/ta</i>		<i>jo/lle/kin</i>	<i>jo/i/lle/kin</i>
<i>NA</i> -kasus	<i>jo/na/ku/na</i>		<i>jo/na/kin</i>	<i>jo/i/na/kin</i>
<i>KSI</i> -kasus	<i>jo/ksi/ku/ksi</i>		<i>jo/ksi/kin</i>	<i>jo/i/ksi/kin</i>

⁹⁷ Tillbakasyftande.

⁹⁸ Pronomen som uttrycker obestämdhet.

⁹⁹ Används i standardspråket om personer. I talspråket används *joku* även om saker och djur. I böjningsformerna är böjningsformer av *jokin* allmänna.

¹⁰⁰ Syftar i standardspråket på saker och djur. I talspråket används i grundformen allmänt pronomen *joku*.

Indefinita pronomen *ei mikään*, *ei kukaan*.

	Singular	Plural	Singular	Plural
Grundform	<i>(ei) mikään</i> ¹⁰¹ ingen	<i>(ei) mi/t/kään</i> inga	<i>(ei) kukaan</i> ¹⁰² ingen	<i>(ei) ke/t/kään</i> inga
<i>A</i> -kasus	<i>mi/tä/än</i>	<i>mi/tä/än</i>	<i>ke/tä/än</i>	<i>ke/i/tä/kään</i>
<i>N</i> -kasus	<i>mi/nä/än</i>	<i>mi/nä/än</i>	<i>kene/n/kään</i>	<i>ke/i/den/kään</i>
<i>SSA</i> -kasus	<i>mi/ssä/än</i>	<i>mi/ssä/än</i>	<i>kene/ssä/kään</i>	Se böjningsformer i singular.
<i>STA</i> -kasus	<i>mi/stä/än</i>	<i>mi/stä/än</i>	<i>kene/stä/kään</i>	
<i>VN</i> -kasus	<i>mi/nne/kään</i> , <i>mi/hin/kään</i>	<i>mi/nne/kään</i> , <i>mi/hin/kään</i>	<i>kene/en/kään</i>	
<i>LLA</i> -kasus	<i>mi/llä/än</i>	<i>mi/llä/än</i>	<i>kene/llä/kään</i>	
<i>LTA</i> -kasus	<i>mi/ltä/än</i>	<i>mi/ltä/än</i>	<i>kene/ltä/kään</i>	
<i>LLE</i> -kasus	<i>mi/lle/kään</i>	<i>mi/lle/kään</i>	<i>kene/lle/kään</i>	
<i>NA</i> -kasus	<i>mi/nä/än</i>	<i>mi/nä/än</i>	<i>kene/nä/kään</i>	

¹⁰¹ Om saker och djur.

¹⁰² Om personer.

Bilaga 2. *SI*-imperfekt i standardspråket

TI har ändrats till SI i verbtyp 1

- efter vokal: *huutaa* skrika : *huu/ti* > *huu/si* skrek, *pyytää* be : *pyy/ti* > *pyy/si* bad,
- efter en kombination av vokal + *L*, *N* eller *R*: *kiiltää* glänsa : *kiil/ti* > *kiil/si* glänste, *lentää* flyga : *len/ti* > *len/si* flög, *ymmärtää* förstå : *ymmär/ti* > *ymmär/si* förstod.

SI används i följande verb, t.ex.

huutaa skrika, *huu/si* skrek; *jäljentää* kopiera, *jäljen/si* kopierade; *kieltää* förbjuda, *kiel/si* förbjöd; *kiiltää* glänsa, *kiil/si* glänste; *komentaa* befalla, *komen/si* befallde; *kustantaa* bekosta, *kustan/si* bekostade; *kääntää* vända, översätta, *kään/si* vände, översatte; *kiertää* cirkulera, gå runt, *kier/si* cirkulerade, gick runt; *kumartaa* buga, *kumar/si* bugade; *lentää* flyga, *len/si* flög; *löytää* hitta, *löy/si* hittade; *murtaa* bryta, *mur/si* bröt; *myöntää* gå med på, medge, *myön/si* gick med på, medgav; *oksentaa* kräkas, spy, *oksen/si* kräktes, spydde; *pahentaa* försämra, *pahen/si* försämrade; *parantaa* förbättra, *paran/si* förbättrade; *piirtää* rita, *piir/si* ritade; *puhaltaa* blåsa, *puhal/si* blåste; *pyytää* be, *pyy/si* bad; *rakentaa* bygga, *raken/si* byggde; *ruotsintaa* översätta till svenska, *ruotsin/si* översatte till svenska; *siirtää* flytta, *siir/si* flyttade; *soveltaa* tillämpa, *sovel/si* tillämpade; *sukeltaa* dyka, *sukel/si* dök; *suomentaa* översätta till finska, *suomen/si* översatte till finska; *tallentaa* spela in, *tallen/si* spelade in; *tietää* veta, *tie/si* visste; *tuntea* känna, *tun/si* kände; *työntää* skjuta, *työn/si* sköt; *uskaltaa* våga, *uskal/si* vågade; *vaeltaa* vandra, *vael/si* vandrade; *valmentaa* träna, *valmen/si* tränade; *viheltää* vissla, *vihel/si* visslade; *väärentää* förfalska, *väären/si* förfalskade; *ymmärtää* förstå, *ymmär/si* förstod.

TI bevaras dock efter S, t.ex.

järjestää ordna, *järjes/ti* ordnade; *kestää* pågå, *kes/ti* pågick; *matkustaa* resa, *matkus/ti* reste; *muistaa* komma ihåg, *muis/ti* kom ihåg; *nostaa* lyfta (upp), *nos/ti* lyfte (upp); *omistaa* äga, *omis/ti* ägde; *ostaa* köpa, *os/ti* köpte; *perustaa* grunda, *perus/ti* grundade; *puristaa* pressa, *puris/ti* pressade; *rakastaa* älska, *rakas/ti* älskade; *yhdistää* förena, *yhdis/ti* förenade.

Verb som har stadi växlingen T : D har oftast TI kvar, t.ex.

hoitaa sköta, *hoidin* jag skötte, *hoi/ti* han/hon skötte; *lähteä* gå, åka, *lähdin* jag gick, jag åkte, *läh/ti* han/hon gick, han/hon åkte; *pitää* tycka om, *pidän* jag tyckte om, *pi/ti* han/hon tyckte om; *unohtaa* glömma, *unohdin* jag glömde, *unoh/ti* han/hon glömde; *vetää* dra, *vedin* jag drog, *ve/ti* han/hon drog.

Verb som har stadi växlingen TT : T har alltid TI kvar, t.ex.

jättää lämna, *jä/ti/n* jag lämnade, *jät/ti* han/hon lämnade; *keittää* koka, *kei/ti/n* jag kokade, *keit/ti* han/hon kokade; *käyttää* använda, *käy/ti/n* jag använde, *käyt/ti* han/hon använde; *liittää* foga, *lii/ti/n* jag fogade, *liit/ti* han/hon fogade; *menettää* förlora, *mene/ti/n* jag förlorade, *menet/ti* han/hon förlorade; *muuttaa* flytta, *muu/ti/n* jag flyttade, *muut/ti* han/hon flyttade; *näyttää* se ut, *näy/ti/n* jag såg ut, *näyt/ti* han/hon såg ut; *odottaa* vänta, *odo/ti/n* jag väntade, *odot/ti* han/hon väntade; *ottaa* ta, *o/ti/n* jag tog, *ot/ti* han/hon tog; *peruuttaa* backa, *peruu/ti/n* jag backade, *peruut/ti* han/hon backade; *polttaa* bränna, *pol/ti/n* jag brände, *polt/ti* han/hon brände; *päättää* besluta, *pää/ti/n* jag beslöt, *päät/ti* han/hon beslöt; *sekoittaa* blanda, *sekoit/ti/n* jag blandade, *sekoit/ti* han/hon blandade; *soittaa* ringa, spela, *soi/ti/n* jag ringde, jag spelade, *soit/ti* han/hon ringde, han/hon spelade; *suorittaa* utföra, *suori/ti/n* jag utförde,

suorit/ti han/hon utförde; *tallettaa* sätta in, *talle/ti/n* jag satte in, *tallet/ti* han/hon satte in; *toivottaa* önska, *toivo/ti/n* jag önskade, *toivot/ti* han/hon önskade; *täyttää* fylla, *täy/ti/n* jag fyllde, *täyt/ti* han/hon fyllde; *yrittää* försöka, *yri/ti/n* jag försökte, *yrit/ti* han/hon försökte.

Verbtyper 4 och 5 har alltid *SI*, t.ex.

haluta vilja, *halu/si* ville; *hypätä* hoppa, *hyppä/si* hoppade; *pelata* spela, *pela/si* spelade; *lainata* låna, *laina/si* lånade; *merkitä* betyda, *merkit/si* betydde; *tarvita* behöva, *tarvit/si* behövde; *häiritä* störa, *häirit/si* störde.

Litteratur

- Berg, Maarit & Leena Silfverberg (2008), *Kato hei. Puhekielen alkeet*. Helsinki: Finn Lectura.
- Cantell, Ilse, Anu Hietala, Jenni Hurri, Johanna Månsus & Anja Sarantola (2007), *Ruotsi–suomi-suursanakirja. Svensk-finsk storordbok*. Helsinki: WSOY.
- Hakulinen, Auli, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen & Irja Alho (2004), *Iso suomen kielioppi*. SKST 950. Helsinki: SK.
- Ingo, Rune (2004), *Finska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur.
- Jarva, Vesa & Timo Nurmi (2006), *Oikeeta suomee. Suomen puhekielen sanakirja*. Jyväskylä: Gummerus.
- Karlsson, Fred (2009), *Finsk grammatik*. Nionde, utökade och reviderade upplagan. Helsingfors: SKS.
- Kenttälä, Marjukka (2003), *Kieli käyttöön – suomen kielen alkeisoppikirja*. Helsinki: Helsingin yliopisto, Kielikeskus.
- Kielitoimiston sanakirja 1–3* (2006). Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 140. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
- Lepäsmä, Anna-Leena & Leena Silfverberg (1998), *Suomen kielen alkeisoppikirja*. Helsinki: Finn Lectura.
- Manner, Saaga & Irmeli Nurmi (2008), *Sanopa muuta*. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit.
- Molander, Lisa, Elise Kurtén & Margareta Ehrman (1999), *Moi 3*. Helsingfors: Söderström & C:o Förlags Ab.
- Molander, Lisa, Elise Kurtén & Margareta Ehrman (1999), *Moi 3. Työkirja*. Helsingfors: Söderström & C:o Förlags Ab.
- Molander, Lisa, Elise Kurtén & Margareta Ehrman (2006), *Moi 2*. Helsingfors: Söderström & C:o Förlags Ab.
- Molander, Lisa, Elise Kurtén & Margareta Ehrman (2006), *Moi 2. Työkirja*. Helsingfors: Söderström & C:o Förlags Ab.
- Nissilä, Leena, Maisa Martin, Heidi Vaarala & Ilona Kuukka (2006), *Saako olla suomea? Opas suomi toisena kielenä -opetukseen*. Opetushallitus.
- Savolainen, Erkki (2001), *Verkkokielioppi. Suomen kielen äänne-, muoto- ja lauseoppia*. <http://finnlectura.fi/verkkokielioppi/>
- Silfverberg, Leena & Leila White (2003), *Supisuomea*. Helsinki: YLE. Finn Lectura.
- Suuri suomi–ruotsi-sanakirja. Stora finsk-svenska ordboken. A–O. P–Ö* (1997). Porvoo–Helsinki–Juva: WSOY.
- White, Leila (2001), *Suomen kielioppia ulkomaalaisille*. Helsinki: Finn Lectura.